

מזרח חדש (אוי קלט)
 עתון יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית.
 העורך: ד"ר א. מרמורן האחרון: דוד שן
 המדור: מזרח חדש בע"מ. ת.א. רח' הנגב 44.
 שנה ל"ז. KXXVII. עפוליאמ.
 פוזרקערשט: Dr. MARTON ERNO.
 א שרעקטשערט און קלאדאטערט פולעס:
 SCHON DEZSO. - קלאדו: Mizrach
 Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rechov Hanegev
 (voit Schlesinger) 11. sz. Telefon: 67677

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Ma választ Anglia

A konzervatívok győzelmét jósolják

London (UP). Hármino millióra becsülik a választóknak a számát, akik ma reggel 7 és este 9 óra között az urnákhoz járulnak hogy megválasszák az angol parlament 630 képviselőjét. A választási kampány rendkívül csendes, sőt unalmas volt és a választók nem mutatnak különösebb érdeklődést. Ezért nem is számítanak nagy választási részvételeire, ami főleg a munkáspárt esélyeit csökkenti. Angliában általában biztosra veszik a konzervatív párt győzelmét és a fogadási irodák tegnap már nem is voltak hajlandók fogadásokat kötni a konzervatív győzelmére.

A munkáspárt győzelmére óvszörös pénz ígérték.
 Ugy Anthony Eden, aki oszok két hónapja ül a miniszterelnöki bársonyszékben, mint ellenfele Clement Attlee a kampányban azt igyekeztek kihangsúlyozni, hogy főgondjuk a béke fenntartása. A munkáspárt szerint Edent kell a nagy hatalmi vezetők konferenciájára küldeni — de ettől eltekintve, alig van eltérés a külpolitikai programban. A munkáspárt azonban erősebben hangsúlyozta Izrael iránti barátságát és

Miben különbözik

ez a nyár az eddigiektől? Azelőtt, ha a házasszony fagyaltot akart készíteni családjának, vagy vendégeinek, tudta, hogy sok időt kell elpazarolnia és a fagyalt ennek ellenére olyan lesz, mint a jég.

Ma már nincs ilyen gondja a házasszonynak, mert a VITA-cég kitűnő, különféle ízű fagyaltporral látja el. Csak elkeverjük a zacskó tartalmát 1½ pohár tejben és a többit elvégzi a hűtőszekrény. Az eredeti VITA-fagyaltpor jegesmedve-védjeggyel, a nylonzacskóban.

DOV hölgyfodrász

azelőtt „Passage Tamar” saját fodrászsalonját T.A. ALLENBY 99 sz. a. megnyitja. A legkitűnőbb hűdeg és meleg dauer, tökéletes hajfestés. Reklámárak.

MOST VASAROLJON!
 la Papián 19. — !!!

TOLLAT, PELYHET veszek

angol-izraeli védelmi szövetséget ígért győzelmére esetére.
 A parlamenti többség elnyeréséhez 315 mandátumra van szükség (a parlament elnöke, a speaker, nem szavaz). A munkáspártnak eddig 292 mandátuma volt.
 A miniszterelnökség anyagiilag sem megvetendő állás Angliában. A miniszterelnök évi fizetése 10 ezer fontsterling, ebből négyezer adómentes. Ezenkívül ingyen rendelkezésére áll a világhírű Downing Street 10. szám alatti ház és a chequers-i vidéki rezidencia. (Összehasonlításként: az amerikai elnök évi 100 ezer dollár fizetését, 50 ezer dollár adó alá eső költségmegtérítést és további 40 ezer dollár utiköltséget és üdülési járadékot kap.)

Az orosz látogatás után nyugati küldöttség indul Belgrádba

Tito 63 éves

Belgrád, (UP és AFP). — A jugoszláv fővárosban tegnap megtették az utolsó előkészületeket a Szovjetunió ve zetőinek fogadtatására, az eddig hivatalosan még szigorúan titokban tartják érke zésük időpontját. Popovics jugoszláv külügyminiszter tegnap sajtónyilatkozatban hangsúlyozta, hogy „Jugoszlávia semlegessége nem képezi a megbeszélések tárgyát.” Jugoszlávia aktív módon értelmezi a békés együtt működést a Kelettel és a Nyugattal. A svájci semlegesség nem szolgálhat mintaképül Jugoszláviának — mon dotta.

Tito marsall tegnap ünne pelte 63-ik születésnapját, amelyre Bulganin marsall is üdvözlő táviratot küldött. A marsall családi körben töltötte ezt a napot és csak egy nyolctagu küldöttséget fogadott, amely a nép szerencsekívánatait fejezte ki.

Aba Even tagadja Izrael elszigeteltségét

A nagykövet előadása az Amerikai Cionisták Házában

Az amerikai cionistához szabadtéri színpadán, mintegy kétezer hallgató előtt tartotta meg tegnap este előadását az ország külpolitikai helyzetéről Aba Even, Izrael washingtoni nagykövete.

— Az ország fennállása nyolcadik évének küszöbén — mondotta Aba Even — Izrael két arcot mutat a látogató felé. Az egyik a friss életet tükrözi vissza, kifejezi a hatalmas fejlődést, amely az ország életében mutatkozik. Ez a leírás azonban nem mutatja be a valóság minden oldalát. A lelkesítő panorámát az aggodalom felhői homályosítják el. A forradalmi változások kö zepette a nép hangulata bo rússá vált és ennek az ér zésnek az a forrása, amit „elszigeteltségnek” szoktak nevezni. Vajon pontos-e ez a meghatározás? Vajon valóban magunkra hagyottak-e bennünket, vajon ténylegesen prédául dobtak-e bennünket minden támadásnak s támogatás nélkül állunk-e a nemzetközi világban? Vajon a történelem is ezt fogja-e feljegyezni Izrael helyzetéről fennállásának nyolcadik évében?

„Lelkiismereti kötelességemnek tartom — mondotta Aba Even —, hogy felelőlegesen szavamat — és nem is magános szavamat — Izrael elszigeteltségének hamis jelszava ellen. (Folytatás a 12. oldalon)

Bisseliches Mosenak

és családjának legmélyebb részvétünket és együttérzésünket tolmácsoljuk a legnemesebb, legszeretőbb hitves és édesanya elhalálása alkalmából.

A BNÉ HERZL

Husz és környékéről

A'z k á r á t rendezünk a város és környéke mártírjainak emlékére, május 30-án (ה'תשי"ט) hétfőn délután 17.30 órakor, a nagytemplom Szináj-termében Tel-Aviv, Allenby—Achad Haam sarok. (*)

A deviza-ellenőrzés felfüggesztése felé

Megengedték deviza-betétek tartását izraeli bankokban 22 millióval növekedett a deviza-állomány

Pinchász Szapír pénzügyi államtitkár tegnap Jeruzsálemben sajtófogadáson ismertette az 1954-55 évi devizaköltségvetést. Az állam devizajövedelmei 397 millió 900 ezer dollárt tettek ki, ami 52 millió dollárral múlta felül az előirányzatot. A devizakiadások 349 millió 400 ezer dollárt tettek ki, míg az előirányzat 321 millió 600 ezer dollár volt és így az ország devizatartaléka 22 millió dollárral növekedett.

Uganakkor az állam külföldi adósságai 15 millió dollárral csökkentek. Az állam devizaadósságainak összege 425 millió 700 ezer dollár.

Az államtitkár a továbbiakban elmondotta, hogy világszerte növekedett a bizalom az izraeli fontban, ami abban is megnyilatkozik, hogy a külföldi átutalások jelentősen növekedtek és mind az intézmények, mind pedig magánemberek beszoigaltatják devizájukat.

A nemhivatalos és a szabadpiaci ár közötti különbséget az állam fennállása óta most a legkisebb. A legfőbb devizajövedelmek az exportból és az úgynevezett láthatatlan exportból származnak, 103 és fél millió dollár összegben, a németországi szállítások 94 millió 600 ezer dollár, közintézmények átutalása 37 millió 400 ezer dollár, az amerikai segélyösszeg pedig 45 millió dollárt eredményezett. Általában a bevételek magasabbak voltak az előirányzatnál és csak az amerikai segélynél, amelyet 74 millió dollárra irányoztak elő és az intézmények áruimportja terén következett be csökkenés. Az állam külföldi devizaadósságai 1954-55-ben 24 és félmillió dollárral növekedtek, mert ilyen összegben adtak el országfejlesztési kölcsönkötvényeket.

A pénzügyminisztérium tegnap utasítást küldött a bankoknak és a bankok devizaellenőrzéne, amelynek értelmében az izraeli lakosoknál májól kezdve joguk van devizabetéteket tartani izraeli bankokban, valamint deviza-folyószámlát is nyitni. A devizabetétekért a bankok devizában fizethetik a kamatot is.

P. Szapír pénzügyi államtitkár, aki ezt a fontos bejelentést tegnap jeruzsálemi sajtófogadáson tette, elmondotta, hogy a devizabetétekben, vagy folyószámlákon elhelyezett összegek a következő forrásokból származhatnak: örökségek, külföldi vagyron felszámolása, életbiztosítási kötvények, valamint izraeli állampolgároknak járó németországi kártérítés. A devizaellenőrzés jelenlegi enyhítése még nem teszi lehetővé a bankokban elhelyezett külföldi deviza szabad felhasználását. Pinchász Szapír elmagyarázta, hogy a devizaellenőrzés felszabadítása

lassu folyamat, amely nagymértékben az állam pénzügyi helyzetétől függ. Most, minthogy az izraeli valuta iránti bizalom növekedett, az első könnyítést ebben a formában adták meg, hogy ezzel is fokozzák a lakosság takarékoskodását. Pinchász Szapír rámutatott arra, hogy ez az intézkedés fontos lépést jelent a devizaellenőrzés nem haladják meg a 20 millió dollárt.

ami akkor fog bekövetkezni, ha az állam devizatartaléka tovább növekszik és a külföldi devizatulajdonosoktól befolyó pénzek az izraeli bankokba. Remélni lehet, hogy ezen az uton visszaútallják azokat a devizákat, amelyeket kicsempészték az országból. Szapír véleménye szerint a kijáratott összegek nem haladják meg a 20 millió dollárt.

SZATMÁR-MEGYE
 MÁRTIRJAINAK 77
á z k á r á j a
 1955. június 2-án, (ה'תשי"ט) csütörtök délután 6 órakor lesz a telavivi nagytemplom Szináj-termében (Allenby 110).

FEHERGYARMAT ÉS VIDEKE
 ázkárája 1955. június 5-én, délután 6 órakor a BNÉ-BRÁKI NISZEL-ÉTTEREM BÉN.

Ázkáró Marosvásárhelyről és vidékéről származó!
 1955. május 30-án, hétfőn d. u. 5 órakor tartjuk meg hozzátartozóink deportálásának 11-ik évfordulóját: Tel-Avivban, a „Háchinuch” teremben, Reiness-u. 6. (5-ös autóbusz.)

Szászrégen ÉS KÖRNYÉKIEK!
 Felejthetetlen drágáink emlékére az
A'ZKÁRÁT
 június 5-én (szivaa 15.), vasárnap d. u. 5 órakor tartjuk Natanján, a Géva-templomban. Mindenki legyen ott. — Esetleges felvilágosítás: Morgenstern Mose, Natanja, Herzl-u. 28.

SALGÓTARJÁN ÉS VIDEKE AZKARÁJÁT
 június 14-én, (ה'תשי"ט) kedden d. u. fél 5-kor tartjuk a BNÉ-Brák—Zichron-meiri temetőben. — Uganakkor AVATJAK MICHAEL BAUMANN 77-ét SIEKÖVET. A temetőhöz a 60-as (Sikun Amlidár) autóbusz indul a Tachana Merkazitól.

KISVÁRDA ÉS VIDEKE
 Drága mártirjaink emlékére
á z k á r á t
 tartunk június 1-én, (ה'תשי"ט) szerdán d. u. fél 5-kor Haifán, a Weiss-étteremben, Herzl utca 35.

NAGYECSED ÉS KÖRNYÉKE
 mártirjainak emlékére
ÁZKÁRÁT
 tartunk június 5-én (ה'תשי"ט) vasárnap délután 7 órakor Petach Tikván, a Poel Mizrachi templomban, Stampfer u. 39.

Beszterce (Erdély) ÉS KÖRNYÉKIEK!
 1955. június 6-án (ה'תשי"ט) hétfőn délután 6.30 órakor
á z k á r á t
 tartunk városunk mártirjainak emlékére, a telavivi nagytemplom Szináj-termében, Allenby-út.

Az izraeli sajtó tükre

„Válaszút” című vezércikkében a HAAREC Egyiptom elleni legutóbbi akciók miatt történt washingtoni tiltakozásról ír. A lap szerint Amerika nem annyira a támadás ellen tiltakozik, mint inkább az izraeli öszinteség ellen, amellyel a támadást hivatalosan tudtul adtuk. Az illetékes izraeli kormányfőiről az az eljárása — bármennyire igazunk legyen is egyébként — előbb-utóbb az amerikai politikai vonallal való nyílt összeütközésünkre kell, hogy vezessen. Az amerikai külpolitikát eléggé jól ismerjük már ahhoz, hogy megértsük, hogy elgondolásainál fogva és a Közelkelet térségében követett konzekvens Szempontjai szerint az semmiképpen sem vehet tudomásul olyan természetű támadást, vagy akár visszavágó akciót, amelyek kitervelt rendszerességgel és még hozzá utólagos hivatalos beismerő jelentések kíséretében zajlanak le. Az izraeli eljárás igazi okát a közvélemény nem mindig tudja pontosan, de el tudjuk képzelni, hogy ez az újabb gyakorlat hadügyminiszterünknek azon a múltkorai kijelentésén épül fel, hogy nem fontos, mit mondanak a „gójok”.

Természetesen — folytatja a Háarec — lehet ezt a felfogást vallani és következetesen ragaszkodni hozzá, csak két dolgot nem lehet egyszerre: Egyiptomot visszautéeseinkkel sakkban tartani és ugyanakkor a nagyhatalmak barátságát megőrizni. Ez a kétarcu politika volt az, amely a lap szerint odajuttatott bennünket, ahol ma vagyunk. Mert elhiszük, hogy az arabok állandó provokációja mellett nagyon nehéz egy semmire nem reagáló politikát folytatni, másrészt tisztában kell lennünk azzal, hogy a szem-szemért politikával a nagyhatalmakkal szemben mindent elveszthetünk és akkor minden előző felülkerekedésünk értelmetlenné válhat. Gondoljunk Napoleonra, aki egyik győzelem után a másik után aratta, de a végén elbukott, mert nem tudott mértéket tartani és nem tudta, hogy hol és mikor kell megállni, — fejezi be cikkét a Háarec.

A DAVAR a washingtoni intervencióra reflektálva többek között ezeket írja: „A határmenti incidensek nem csak a Közelkelet, de az izraeli közvélemény feszültségét is állandóan erősen fokozzák. A kérdésnek ez az oldala az, amelyről az amerikai külügyminisztérium — úgy látszik — nem akar tudomást venni. Az izraeli lakosság felfogása szerint a határ mentén megújuló incidensek váltják ki részünkről az állandó megtorlási akciókat, amelyeket így, sajnos, a szülők szül és nem a politikai belátás. Nem látjuk viszont, hogy Amerika a baj eredeti forrása, az egyiptomi támadások ellen legalább olyan erélyes szállás szembe, mint amilyen a mi akcióinkra reagál. Mi feltétlenül meg akarjuk őrizni barátságunkat Amerika irányában, de ugyanakkor határaink bevétele felett is örökölni akarunk. A kettő közül egyikről sem akarunk lemondani, de nem hiszünk, hogy a két elv között áthidalhatatlan ellentét állana fenn.”

A HABOKER az amerikai kormány tiltakozásával kapcsolatban megállapítja, hogy az pontosan megfelel annak

A „Pravda” megfenyegeti Olaszországot

Óvás az amerikai csapatok áthelyezése ellen

Róma, (UP). — Az olasz kormány hivatalos nyilatkozatban utasította vissza a moszkvai Pravda támadását és kijelentette, hogy Olaszország híven kitart nyugati szövetségesei mellett. — A Pravda vezércikkében arra figyelmeztette Olaszországot, hogy az amerikai csapatok áthelyezése Ausztriából Olaszországba

möveli a háborús veszélyt Olaszország számára és súlyos következményekkel járhat.

A lap azt is megállapította, hogy a Szovjetunió és Olaszország kapcsolatai a világ-háború óta nem kielégítőek.

Scelba kormánya válaszában kijelentette, hogy Olaszország önkéntesen csatlakozott ahhoz a politikához, amely az Atlanti-szövetség és a párisi szerződések megkö-

téséhez, valamint a nyugat-európai védelmi szövetség felállításához vezetett. Olaszország nem hajlandó ezt a politikát éppen most elhagyni, amikor az a nemzetközi feszültség enyhítéséhez vezetett és bebizonyította hatékonyságát. Az olasz-orosz viszony leromlásának fő oka az olasz kommunista párt — folytatja a nyilatkozat. A viszony mindaddig nem javulhat, amíg az olasz kommunista párt Moszkva szolgálatában áll és a szovjet kormány irányítása alatt működik. A jóviszony hiányát a vasfüggöny is okozza, amely megakadályozza a szabad kapcsolatokat a Szovjetunió és az olasz nép között. Ezenfelül pedig a Szovjetunió a világháború vége óta sohasem mutatott megértést az olasz érdekek iránt — zárul az olasz nyilatkozat.

SZAVAZHATNAK-E a külföldön tartózkodó izraeliek

Vita a Kneszetben a választási törvény módosításáról

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Tegnap a Kneszet első olvasásában elfogadta a parlamenti választásokról intézkedő törvény módosító javaslatokat. Annak ellenére, hogy a keddi és szerdai vita során erőteljes bírálatok hangzottak el a betervezett módosításokkal kapcsolatban, azokat el-lenszavazat nélkül elfogadták és áttették a jogügyi bizottsághoz, amelyen belül azonban még további éles viták várhatók. A felszólaló képviselő, úgy az ellenzékiek, mint a kormánykoalícióhoz tartozók (a Mápák kivételével), a demokratikus elvek túlzásba vitelét látják a törvényjavaslatnak abban a rendelkezésében, amely az útbanlévő hajók és repülőgépek személyzetének is lehetővé teszi a Kneszet-választásokban való részvételét. Az előirt technikai intézkedések, amelyek szerint a szavazatokat kettős borítékban kell elhelyezni, veszélyeztetik a választások tisztaságát.

Rokách belügyminiszter a vita záróbeszédében sajnálattal adta kifejezését afelett, hogy a módosításokat már a korteskedés légrében, röviddel a választások megejtése előtt kellett a Ház elé hoznia, ami az objektív megvitatást nem teszi lehetővé. A Kneszet-választásokra vonatkozóan Rokách arról biztosította a Házat és egyben a közvéleményt, hogy a törvény előírásai kellőképpen biztosítják a választások tisztaságát.

a globális politikának, amelyet Amerika jelenleg a Közelkeleten követ. A washingtoni tiltakozásnak minden esetre meg van az a szépséghibája, hogy erősen egyoldalú és hogy állandóan csak az izraeli akciókra reagál. Amerikának és a Nyugatnak tudniuk kell azonban, hogy ezzel a módszerrel nem tudják a határmenti helyzet nyugalmát helyreállítani. Nem lehet követelni Izraeltől, hogy akár állandó áldozatok árán is, csak ő legyen az, aki a békét megőrizni köteles. Az arabokra különösen rossz hatással van ez az eljárás és ezért a nyugati hatalmaknak és elsősorban Amerikának első és legfőbb kötelessége a baj forrása, az arabok állandó provokációja ellen fordulni.

Abban a kérdésben, hogy a magasrangú állami és közületi tisztviselők részvételnek-e a választási eljárásban, még nem történt végleges döntés. Lehetséges, hogy a második Kneszet-választáson érvényben volt törvényen érvényben most már nem eszközölnek változtatást.

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A hét elején érkezett marokkói olék küldöttsége felkereste a Mizráchi és a Poalé Mizráchi parlamenti frakcióját és panaszt emelt amiatt, hogy a telepítési hatóságok vallásos északafrikai olékat vallástalan környezetbe akarnak telepíteni, bár alijijuk előtt határozott ígéretet kaptak arra, hogy Izraelbe érkezésükkor biztosítani fogják számukra a vallásos életmód folytatásának lehetőségét.

Cházáni (Poalé Mizráchi) képviselő tegnap Lévi Eskol pénzügyminiszterhez fordult, aki egyben a Szochnut telepítési osztályának is vezetője. Minthogy ez a megbeszélés nem vezetett eredményre, tegnap a Mizráchi és a Poalé Mizráchi vezetői rövid tanácskozás után elhatározták, hogy a Szochnut vezetőségében ülő három mizráchista: Gold rabbi, Zálmán Srágj és Dávid Bét Arje tiltakozásuk jeleül lemondanak a Szochnut vezetőségi tagságáról. Mose Sapira és dr. Burg miniszterek pedig a legközelebbi minisztertanácson fogják felvetni a kérdést.

A marokkói olék közül harmincan nem tértek vissza a Lachis körzetben kijelölt települési pontjukra, hanem a Poalé Mizráchi telavivi székházában várnak további intézkedésre.

A Szovjetunió tegnap befejezte Port Arthur kiürítését és átadta Kinának a kötött katonai berendezését.

Moszkvában tegnap átadták a Sztálin-békedíjat Bert Brechtnek, a Koldusopera szövegírójának.

Nyugat-Németország washingtoni nagykövete tegnap személyes levelet hozott Adenauer kancellárnak Eisenhower elnöktől, amelyben kijelenti, hogy Amerika politikája nem változott a német kérdésben.

As Izraeli rádió magyar adása csütörtök este 9 órakor: Hírek. — Dr. Kasziner Rész: Elmagyararlat; — péntek este 9 órakor: Hírek. — Sajtószemle; — szombat este 9 órakor: Hírek. Hétfői krónika. — Az adások a 407 és 400 m. közép-, a 33.3 és 43.9 méteres rövidhullámhosszon halhatók.

CSÜTÖRTÖK
6.30: Máj tova, 6.35: torna, 6.45: zenés óra, 7: hírek, 7.15: hanglemek, 12: a hálai rádió adása. — 12.50: a házasszonyok kívánásműsora, 13.30: hírek, 13.45: operaszíndarab Mozart, Masenet, Puccini és Meyerbeer műveiből, 14.15: gyermekszíndarab, 14.30: ifjúsági műsor, 15: Mihalud: „David” a. opera, 15. felv., 17.55: kézene, 18: hírek, 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19: könnyű zene a Kol Jiszráel zenekarának előadásában, 19.30: szombat-ünnepi műsor, 20.30: hírek, 20.45: Ruzsa: Szmifónia; Beethoven: Zongoraverseny (Bé-tur), Arthur Schnabel előadásában; — Walton: „Belszár lakomája”; — 22.15: izraeli dalok, 23: hírszettefogtala.

PÁRHUZAMOS MŰSOR:
csütörtök, péntek, szombat:
Hírek: angol 13.45, 22.15; francia 14, 18.30; jiddis 19; román: 20.45; magyar 21 órakor.

PÉNTEK
7.30: Adon olám és hanglemek, 8.30: hírek, 8.45: izraeli dalok, 9: ünnepi műsor; Mendelszohn: Nyitány; Debussy: Gyermekszíndarab, Leopold Stokovszki vezényletével, 9.30: Modern Izraeli zenei szerzők zongoraszáma, 10: könnyű zene, 12.30: héber dalok kívánásműsora, 11: az amerikai zsidóság 300 éves jubileumának megemlékezésére rendezett hangverseny Bloch, Weill, Copland és Gershwin műveiből, — 12.15: könnyű zene, 12.30: héber dalok kívánásműsora, 13: „Chag Hábikurim”, 13.45: előadások, 16: könnyű zene a Kol Jiszráel zenekarának előadásában, 16.30: ásvuoli dalok, 17: klasszikus zene kívánásműsora; Bruckner: Szmifónia No. 3 (d-moll); Mozart: „Varázsfuvola”; — nyitány, 18: hírek, — 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19.30: régi és új dalok, 20.30: könnyű zene, 23: hírszettefogtala.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hanglemek, 8.30: hírek, 8.45: izraeli dalok, 9: szombat hangverseny, — 9.45: operet és filmzene, 10.45: „A hangversenyteremből”; Mendelszohn: Nyitány; Ravel: Seherszede; Hindemith: Változatok egy Weber-témára, 11.30: „A függöny feigördül”; — 11.45: könnyű zene, 12.30: héber dalok kívánásműsora, 13: színház- és filmszemle, 13.45: előadások, 15: modern zene, — 15.40: szórakoztató zene, 16.35: Thomas: „Miguel” a. opera III. felv., 18: hírek, 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19.35: néptáncok, 19.50: kérdés-felelek, — 20.15: Tánch-részletek (Zsolttárok 65-66.), 20.30: hírek, 21: Meláve Málka műsor, 21.30: Weber: Klarinetszereny; Rimski-Korszakov: zongoraverseny, 22.05: néptáncok, 22.45: tánczene, 23: hírszettefogtala, 23.05: tánczene, 24: Hatikva.

Kitüntetett hadnagy
Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). Mose Dáján tábornok, vezérkari főnök napiparancsban dicsőreleg emlékezik meg Tuchtenberg Uzi hadnagyról, aki a gázai ütközetben, az ellenséges tűz és sebesülése dacára, helyt áll és elvégezte a rábízott harci feladatot. Tuchtenberg Uzi hadnagy egységének élen megrohmozta az ellenséges katonai táborát és elfoglalta, majd biztosította az ellentámadással szemben.
A hősi magatartást tanúsító hadnagy a visszavonulás alatt is egységének élén állt, annak ellenére, hogy megsebesült. Ezt a tényt külön kiemeli a vezérkari főnök dicsérete.

Magas kölcsönt folyóit minden értéktárgyra

LOUVRE ZALOGHÁZ
HAIFA, HERZL-U. 38.
az udvarban

A szakszervezeti kongresszus békés fordulatot vár

Namir Izrael tiszteltreméltó helyéről

Mordecháj Namir, a Hisz-tadrut főtitkára tegnap viszárszerkezett Bécseből, ahol résztvett a nemzetközi szabad szakszervezetek világkongresszusán. Namir a következőket mondotta az újságíróknak:

— Nem fér hozzá kétség, hogy tiszteltreméltó helyet biztosítottunk magunknak a szabad szakszervezetek nemzetközi szervezetében. Az állandó bizottságba ma beválasztottak egy izraeli delegátust és valószínű, hogy helyet kapunk a most megválasztásra kerülő vezetőségben is. A kongresszus igyekszik alkalmazkodni ahhoz az az új helyzethez, amely a békekeltési erőfeszítések és európai feszültség enyhítésére irányuló lépések terén kialakult. A kongresszus résztvevőinek nagyrésze bízott abban, hogy az új fejlemények komoly fordulatot vezetnek és az a hangulat uralkodik a kongresszus tanácskozásain.

A kongresszusra nem nyújtottak be hivatalos kérést a jugoszláviai szakszervezetek felvételére, a kérdés

mégis felmerült és az amerikaiak élesen tiltakoztak ellene. A kongresszuson élesen növekedett az ázsiai és afrikai szines delegátusok befolyása.

A kongresszuson résztvevő további két izraeli delegátus, Reuven Bárkát és Nátán Ben Jákov a kongresszus befejezése után tért vissza az országba.

Elmarad Meany látogatása

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). George Meany az egyesült amerikai szakszervezetek elnöke, akivel a Hisz-tadrut vezetői már régebben tárgyaltak izraeli látogatásról, elhalasztotta izraeli útját. Georg Meanynek szombaton este kellett volna helyettese, Dávid Dubinszki társaságában a lud-dí repülőterre érkeznie. — Meany Bécseben közölte Namirral, hogy legnagyobb sajnálatára, az ujjában előállott nemzetközi helyzet miatt még Bécseben kell maradnia és ezért csak Dubinszki jöhet Izraelbe.

Haifai utmutató

Jön az alijja! Segítse elő hozzátartozója kijövetelét

„Dizza” AJÁNDÉKSOMAGGAL
Magyarországra, Romániába, CSR-ba és Lengyelországra

20 napon belül GARANTÁLT KEZELÉST!
Fapula, szatna, szelymek, tisztascelem kenőök, nylon-bírók, szoknyák, pamutnaci nagy vántétek.

HAIFA, HERZL-UTCA 52. ÉS 24. SZÁM.

Felsővisó és környéke Országos Szervezete Haifai Központ

Mártírjaink emlékére szerdán, június 1-én (שבת) a Bajtán nagyteremben (Hech aluc-u.)

AZKARAT RENDEZŐNK. A VEZETŐSÉG

ÜZLETMEGSZÜNET MIAATT KIARUSÍTÁS!

Férfinadrág, battle-dressz, női hosszú- és rövidkabát — szövetek. (A helyiség is átadó.)

HAIFA, MENCHHEM U. 3. SZ.

PASZTERNAK LILY

az „ESZTER” szalonban, Tabur-u. 13 (Autóbusz: 2, 10, 20)

Tartós szempillafestés • Modern arcápolás.
Hormon-kezelés • Estélyi kikészítés • Ingyen tanács.

Haifai mozi-műsor:

HADAR (telefon 2509): Szombat, vasárnap, hétfő:
TANCOL AZ EGYETEM. (Szines) Virginia Mayo
Kedd, szerda este és csütörtök délután:
A JAMAİKAI KALANDOR (szines) Jeff Chandler

ARMON (tel. 4848): SORSTARSÁK

MAY: A FELELMETES KÖRÖND
With Clyde Beatty és Mickey Spillane

ORAH: (telefon: 4018): LIVING IT UP

AMFITEATRUM (telefon 4017): AZ EGYIPTOMI
(szines, 3-ik hét)

ORION: DUEL IN THE JUNGLE (Izraeli premier, szines.

FEER (tel. 2322): L'AGE DE L'AMOUR
Marina Vlady, Aldo Fabrizi (magyar fordítás)
(2-ik hét)

GAI-OR: Délután 4.00, 6.45, 9.00 órakor
RAJTAVES BOSSZUBÓL
Nappal: vasárnap, hétfő: ROGUES REGIMENT

EN-DOR: Szombat, vasárnap, hétfő:
A NEP ÁLDOZATA
Kedd, szerda, csütörtök: A HOHER KARDJA

TALPION		Heti étlap 3 fogásos 1 fontos menüben					HAIFA	
PÉNTEK	SZOMBAT	VASARNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	H	H
Marhapörkölt Faprikáscsirke Libaprólik Bécsiszélet Hamburger Töltöttkáposzta Véló tojással Csabai kolbász Lecsós virsli Fűthús paradicsomártással	Magyar-gulyás Libasült Rizessaprólik Rántott kollet Fasirozott Gombás szelet Borjupörkölt Fűthús vadasság Rántott nyál Pörkölt nokedlivel	Sültcsirke Bécsiszélet Mántott szelet Libasült Szalóntúró Fűthús Kolbászgulyás Rántott ponty Pulykasült Tepertő	Részelt máj Kotlet Rántottcsirke Libasült Szegeci gulyás Pörkölt Marhaszagy Gomba tojással Virsligulyás Karaj	Csirkebecsinált Kotlet Borsos tokány Tűdésurka Szivpörkölt Natur-szelet Töltött paprika Rántott filé Sült kacska Hús-omlett	Rántott máj Ponty sütte Stefánia-szelet Törnás virsli Borjúsült Nyúlparikás Töltött csirke Rakott krumpli Fűthús szelet Sült csirke	Hálaszó Vegyesgulyás Töltöttkáposzta Tojásos nokedli Fűthús szelet Töltött borjú Rántott véló Csirkemáj Töltött paprika Borjúszelet		

SÁVUOT

Írta: Löwenkopf Kálmán

„Ez számláljatok magatoknak az ünnep után való napotól (pészách első ünnepnapja után) ... hét hetet, teljessé legyenek.” - (M. III, 23, 15.)

Sohol az ünnepeknél ez a furcsa parancs, egyetlen ünnepünk sincs számláláshoz kötve, ezen az egyen kívül mindenütt meg van adva az ünnep pontos dátuma, sőt a legtöbbször az évszaka is, csak ennél nem. Mi ennek az oka? — kérdezzük, ha az ünnepre vonatkozó szentírás verseket tanulmányozzuk.

Ez nem olyan, mint a többi ünnep, ez az aratás ünnepe. A héber gazda ekkor gyönyörködhetett legjobban az Isten áldásában. Ilyenkor már látta, hogy mit gyűjtött majd ősszel a szőlőbe, a magtárba. Az ilyen kiváló eseményt számon kell tartani. Az ilyen napokat számolni kell, mint a kincset, mint a legrágábbat a számtól-velő életében.

Szereti az ember a javait számolgatni, különösen az élete számát szerető tudni. Már Mózes is feljajdult az egyik szoltájában: „Tudodad velünk a napokat számlálni”, taníts meg rá bennünket.

Pedig könnyű a dolog, csak érteni kell a számokhoz, jól kell tudni velük bánni, nem szabad őket könnyelműen elfogysztani, ahogy azt Mózes, a nagy Mester, olyan találaton kifejezi. A termés is, ha jól gazdálkodunk, ha szorgalmaskodunk körülötte, bőven hoz, megsokszorozza a számot, amit reméltünk, amit a földbe vetettünk, így az élet számait is okosan kell tudni használni, akkor felrűg 70-ig is, sőt 80-ig, de 120 is lehetséges.

Mózes harmadik könyvének 23. fejezetében egy furcsa mondat szakítja félbe az ünnepek sorrendjét: „Ez amidőn learatjátok földeteket természet, ne arasd le egészen, mezőidnek széléit és aratásod hulladékát fel ne szedjed; a szőlőidnek és az idegenek hagyjad azokat.”

Rási is a Talmud nyomán csodálkozva kérde: Hogyan került ez a mondat az ünnepek közé, hiszen semmi féle összefüggésben nem áll velük! Különben is feljebb, a 19. fejezetben bő részletességgel már szó volt arról, mielőtt hát ez a fölőlegetes ismétlés?

Szándékosság van ebben, mondják bölcseink. Azt akarom mondani, hogy ha valaki a szegénynek adja az aratás hulladékát, a tarlón felejtett kővét és neki ajánlja a mező szélét, oltiba tekint az Ur, mintha ő építette volna a Szentélyt és áldozatot mutatott volna benne.

De van itt egyéb is, amin megakadnak a régiek. A mondat szövegében, stílusa kőnek belé. Kétszer is egy mondatban a „kácor”, a „ratni” ige. De jelentősége van ennek is, mint minden szónak, betűnek. Azt akarja ezzel az Irás tudunkra adni, hogy ha valaki ez ellen a parancs ellen vét, nem adja ki a szegénynek járó részt, kétszeres büntetés jár érte neki.

„Ez számláljatok magatoknak”. Mi az, hogy magatoknak? Ugy számláljátok, hogy a ti javotokat szolgáltató a számlálás. Ha a szegényről van szó, nem szabad garaszkodni, minél többet adunk, annál jobban szaporodik az aktívánk. Szépséget emelünk, áldozatot mutatunk be, az égi vagyonunk gyarapszik.

Van az ünnepről szóló Irásnak még egy különös mondata: „Ez gondolj rá, hogy rabszolga voltál Egyiptomban.” (M. V. 16, 12). Látszólag semmi összefüggés az előtte való mondatokkal. De ha jobban belemélyedünk, megtaláljuk a kapcsolatot. A nép egy része nem találta megvalósulva álmaikat az Igéret Földjén, nem tudott mit tenni a szabadságával, a négyszáz éves elnyomás annyira rásütötte bélyegét lelkére, hogy vágyódott vissza az egyiptomi húsozófák után, a hagyma után, amiből talán az első időben nem termelt elegendő mennyiség számára az új hazában. Ezen mulott tehát csupán, a húsozófák, a hagymán, no meg a halon, amiből bőségesebb porciót kapott az elnyomás országában az elnyomott. Gyerünk vissza Egyiptomba! — ordította a tömeg.

A történelem ismétlődik. Manapság is gyakran hallatszik kishitű emberek szájából a régi jelszó: Gyerünk vissza! Erre akar tehát az Irás bennünket figyelmeztetni: Gondolj arra, hogy rabszolga voltál Egyiptomban. A rabszolgaságban a húsozófák mellett korcász vár rád, a hagymáért a szabadságot adod cserébe, a halért a hitedet, a népedet, az énedet, az önéretedet, a gerincedet.

A címünkben levő név tulajdonképpen csak egyike a sok közül, amit ez az ünnep visel. A Biblia röviden „chág hákácir”, aratás-ünnepek is nevezi. (M. II, 23, 16.) — Másutt meg zsengek napjának, jom hábbikurim. (M. IV, 28, 26.) Ugyanott mintegy magyarázatként sávuot, hetek ünnepeinek is mondja az Irás. Később még egy nevet ragasztottak hozzá: a Tóraadás ünnepe.

Aratás ünnepe. A zsidó nép földművelő nép volt, érthető tehát, hogy a földműves ember, amint már fentebb kifejtettük, ünnepelni akarta megünnepelni az évnék ezt a számára legkimagaslóbb eseményét, amint hogy az Irás is a lelkére köti: „Hét hetet számlálj megadnak, attól fogva, ahogy kikezdi a sarló az álló gabonát, kezdjél számlálni hét hetet.”

A gálutban elvesztette az aratás ünnepe jellegét, a hogy azonban hazakerültünk, éppen ez a jelleg kezd különösen kidomborodni. Kibucokban, mosavákban újra bibliai alakot ölt, visszakapja régi színt, fényét, képét, az aratás ünnepeét.

De most, az ünnep előestéjén, midőn ünnepi gunyát öltünk, hogy az aratás ünnepeit méltóképpen fogadjuk, keserű gondolatok marcangolják a lelkünket. Szabad-e nekünk ezt az ünnepet ebben az értelemben ünnepelni? Nem istenkáromlás-e a lakosság háromnegyed részétől, amidőn az ercei aratást ünnepli? Üszőfártam lóhom, számláljátok meg, hány dunám földet szántottunk fel, vetettünk be, hány marok kalászt kötöttünk kérébe, hány buszkereszt hirdeti, hogy Izráel népe feltámadt?

Az is mondja az Irás: „Örvendezz az Örökkévaló Isten előtt.” Hogyan örvendezünk, ha hiányzik a legszöbb benne, amely az örömet teljessé teszi, a kasza pengése, amely a lelkünkben a hét-köznapokból visszamaradt, amidőn az állógabonát a sarló, a kasza kikezdi?

De mond egyebet is az Irás: „Emlékezzél rá, hogy rabszolga voltál Egyiptom-

ban.” Hát vajon megadta-e a rabszolgaság? Megváltottuk-e a földet a kéteszöves rabszolgaságból? Bizony, rabszolgák maradtunk, a város rabszolgái, a máábbé-rák, a sikunok, a könnyű élet rabszolgái, a saját magunk rabszolgái és gyakran a visszavándorlás rabszolgái.

De nézzük csak az ünnep második nevét: Jom hábbikurim, a zsengek ünnepe. Felejthetetlen emlékek maradtak ránk a régi dicsőség napokból. Hozták a zsengek az ország minden sarkából, hogy felejtsék az örökkévaló Istennek. Mi mit tudunk felejteni? Nézzünk végig az új sikunokon, a legtöbb helyen még egy szál virágot sem tudunk adni, mert még annyi fáradságot sem vesszünk magunknak, hogy egy virággyaszt csináljunk, egy rózsavízűt ütessünk. Gaz veri fel házuunk tájkát, kigyók taná-jává lett.

Tóraadás ünnepe. Hát a Tórával hogyan állunk? Ha nem szántottunk, nem aratunk, mivellettük-e az Isten kertjét? A Szentírásnak hány versét tanultuk meg, a Talmudnak hány lapját forgattuk, szent nyelvünk hány szavával lett gazdagabb a szánk? R. Chijjá tanította: „Hét hetet, teljessé legyenek!” Mikor teljes a hét hét? Ha Izráel az Isten akaratát teljesíti. Hét a hétnek száma, hat nap alatt teremtette az Isten a világot és a hetedikken megnyugodott. De tiszser hét az emberi kor határa, ha annak teljességéről idejében gondoskodunk.

A mai ünnepnapon szálljunk magunkba és fogadjuk meg, hogy a sávuot ünnepnek visszaadjuk régi értelmét, régi fényét, régi zenéjét, a kasza pengését, a Biblia szavai is újra felcsendülnek házuunkban, akkor visszámáchtá, új öröm köztözik otthonunkba, akkor meg szünik a gond, megszünik a szegénység, ezért a celeketért megad tőged az Örökkévaló a te Istened minden tetteiben és kezéd minden munkájában”, akkor megvalósul a nagy héber költő fohásza: Magasan leng a kék-fehér zászló a megmaradt nép feje fölött és Izráel Istené összegyűjt a zsetszortakat, ahogy az arabó a kalászt marokba szedi.

A Biblia, a népek Alma-Matere, Szináj örök tüze

Írta:

Dr. Tomaschoff Baruch

A Biblia több, mint ezer éven át a zsidó nép kincse volt, ismeretlen a többi nép előtt. Majdnem két évszázaddal ezelőtt a világnak akkor vezető kultúrása, a görög, volt az első nem-zsidó nép, amelyben a zsidó Biblia híre eljutott. A kultúra, a tudomány ezen népe feltegyék rá és miután többet és többet hallott a Könyvről („biblia” görög szó, könyvet jelent) lefordította görögbe, amely ugyanakkor akkori egész világ intelligenciájának a nyelve volt. A Biblia ezen első fordításának körülményei legendásak. Allitól-lag helyen, héberben-görögben kijárá zsidó bölcsnek úgy kellett végeznie a fordítást, hogy mindegyik az egész idő alatt teljesen el volt kötötve egymástól — nehogy összebészéljenek és szándékosan az eredetinek meg nem felelő fordítást terjesszenek elő. Ez — így szól a legenda — mind a hetven fordítás oszadlatosan azonos volt! A fordítást tehát elfogadták és így a Biblia annál nagyobb hitelt és érdeklődésre tarthatott számot. Tény, hogy ez a görög fordított Biblia amely később a „Septuaginta” nevet kapta, — ami latinul hetvenet jelent, — azóta is ezen a néven ismeretes. A Bibliának ez az első fordítása azután nagy világtörténelmi tényező lett. Tulajdonképpen az egyengette a kereszténység útját, azaz ez lett azután a kereszténység alapkönyve is.

Egy angol történetírő egyetlen szép mondatban fejezi ki azt, hogy tulajdonképpen miben rejlett a Bibliának ez a világot átfogó ereje! Azt mondja, hogy „a Biblia megjelenésével először nyul ki egy kéz az egész emberiség felé — testvéri kéz, mely az egész emberi fajt akarja átélteni!” Ez a monumentális alkotás az, amelyre a hitetlen Heine is meghatottan tekintett fel, amikor azt mondta, hogy „Mózes volt a világ legnagyobb szobrása, most rabszolgaseregéből,

nyers sziklából formált örök maradványok alkotását — emberi piramist, örök népet, amelyet mintámi szánt az emberiségnek!” Vajjon milyen kés az, amely a mai Bibliánkon keresztül az emberiség felé ki van nyújtva!

Minden nép úgy kezd történelmét, hogy „Őseink első nyomát a ködös múltban ott és ott találjuk.” A magyar Árpáddal, a cseh Cseh és Leck-vel, stb. azaz mind egyik nép „Ős”-nel kezd. A zsidó nép első két évezredes történelmének a könyve, a Biblia, az egyetlen történelmi könyv, amely mondani- valóját így kezdi: „Kezdetben volt az Ember!”

Azután a Biblia az „emberi családról” beszél, amelynek egyik ága, Sém (a semiták ősapja), amelynek lezárazottja Ábrahám. „Egy Isten teremtette az egész emberiséget” — tanítja tehát a Biblia. „Egy Isten az atya minden embernek” az egész emberiség testvére egymásnak — szinre, fajra, nemzetiségre, vallásra való tekintet nélkül.

A Bibliában két „vőhávtá” szó a „szeretetéről”. A Bibliát az mondja, „Szeresd Istenedet”, a másik pedig, hogy „Szeresd felebarátodat”. A Biblia nyilván ezzel azt akarja szívünkbe vésní, hogyha Istent, mint minden emberi lény teremtetjét fogjuk szeretni, úgy annak minden teremtményét is szeretni fogjuk. Más szóval a zsidóság emberszeretete a Bibliában, a magasba, az égbe van vetítve, hogy így az egész emberiséghez szólhasson az univerzumot átfogó igazság, hogy onnan, mint mennyei világító torony, mint égi fényező bevilágít-hassa a mindenséget.

Ennek az univerzalitásnak tulajdonítható, hogy a Biblia századokon át mind erősebben belenyult az egész emberiség történetébe, azaz rugója lett a történelem leg nagyobb eseményeinek. A

Biblia jegyében indult reformáció például az európai nemzetek nyelvét és kultúráját is átforgatta. A ma ismeretes angol nyelv ki-mondott és közvetlen származottja a Bibliának, amennyiben annak a XVI-ik század-ból fordítása, az úgynevezett Version, az addig Angliában beszélt dialektusok helyébe az egységes angol nyelvet teremtette meg. A Biblia megváltoztatta Európá térképét, arculatát és a történelemnek is új irányt adott.

Számunkra, a zsidó nép számára Szináj természetesen ennél is sokkal, de sokkal többet jelent. Nekünk mindenünk. Létünk alapja, értelem, ólja és biztosítéka, négyezer éves történelmünk éltető, lüktető hajtőereje! Nem csoda, ha H. G. Wells azt mondja, hogy „nem a zsidó nép teremtette a Bibliát, hanem a Biblia teremtette a zsidó népet.”

Szináj hegyén Izráel népe az Örökkévalósággal jegyezte el magát. Ott kötött örök frigyét a kettő. Ez az ég és a Föld voltak a tanúk. Ki más is lehetett volna a tanu, egy ilyen örök frigy megkötésénél? „Vörszachtich il leolám” (eljegyezték örökre) — mondja a Biblia. És a Midrás poétikusan hozzáfűzi, hogy „pészách éjjelén volt az eljegyzés és sávuot éjjelén az esküvő Isten és Izráel között.”

Mose Rábun azért ment fel Szináj hegyre, hogy onnét az isteni szikrát, az Örök kévalóság szellemét hozza le népe számára. Bizonyos, hogy csak olyan nép köthetett ilyen frigyét, amely elhivatva érezte magát, el volt szánva arra, hitt benne hogy örökéletű nép lesz. Ez a törhetetlen, elpuszthatatlan hite egyúttal a titka is a zsidó nép elpuszthatatlanságának.

Ez — túl minden vallási szemponton — a szinájli hitnyilatkozat zsidó jelensége. Szináj a zsidó történelmi néplek magva, melyből az évezredek során mind az kisarjad, amik vagyunk, nagyob eseményeinek. A zsidó nép kétszer vesz-tette el állami önállóságát, az ellenség nemcsak az országot, Erec Jisráelt pusztította el — úgy, hogy ké-kövön nem maradt, hanem magát a népet is. Hiszen csak aránylag kis töredék ment fogságba, vagy tudott világgá menekülni — elszö-ldve idegen, ellenséges népek közé. És a népek között máglyánégetés, hajszóltatás és erőszakos tértítés volt a sorsa. Ilyen körülmények között minden nép kivétel nélkül eltűnt volna a történelem szinpadáról, úgy hogy hirmondó sem maradt belőlük.

Ezzel szemben „trónok döltek” — mondja Henry George — „fajok veszték, nyelvek, kultúrák megszűntek, hitük feledésbe mentek — de a zsidó nép, a Népek Nesztora, hamvaiból fölé-ként mindig új és új életet kélt. Ez a nép, ellenségeinek sirja fölött lépdelve halad tovább és tovább, századról századra, évezredről évezredre, ősi erejéből mit sem veszítve.”

A zsidó szellem elpuszthatatlanságának a gondolatát azonban mindezen fenyegetésnél erőteljesebben fejezi ki a Midrás, a zsidó néplek ezen egyszerű rajzó művésze, amennyiben azt mondja, hogy amikor Mózes az aranyborjú láttára a földhöz csapta a Tízparancsolatot tartalmazó kőtáblát, az kettétört — az arra vészt betűk azonban lánban az égbe szálltak — hogy új táblákra újból bevésztők legyenek.

Kő kettétörhet, szikla széthasadhat, a vasat rozda marhatja, az érc elenyés-szhet — de Szináj szava, szel-leme, szözata mindörökké éni fog!

A DALOK NÉPE

Írta: Züszman Alfréd

Már az ősidők hajnalán megjelenik Mózes könyvének első fejezetében az első dalos-ember. Jubál volt a neve, a muzsika művészeinek feltalálója, „aki atya volt minden lantosnak és sipolónak”. És végig hangzik a dal a Biblia fejezetein, a szabadság hála-énekétől Mózes búcsú-daláig, Isten hangjéig. Hogy azután örökös kísérőzenéje legyen a nép életének, az évezredek fényében és sötétjében.

Hít és fohász formájában fogant meg először a zsidó nép lelkületében a dal. Az első dal. Mely szülője lett azután az egyházak énekeinek és a profán világ minden dalköltészetének és zenekultúrájának is. De azért csak a hívő ember és a hívő nép tud igazán szívvel dalolni...

Ezért dalolt már szabad néppé születésének pillanatában Izráel vezére és táborá a tenger partján és zsengek „Az jásir” a gyűzelem éneket. A világ első himnuszát. És lantok pengésének és dobok pergesének muzsikájában felcsendült ott a próféta szózatával az asszonyok, a zsidó nők kérés éneke is.

Ma, a zsengek és a Tóra adásának ünnepén, a zsidó lombokkal díszített templomok pompájában hangzik fel sávuot imakölteménynek, az „Ágdámus”-nak sajátos melódija. A Tízparancsolat törni felolvasásának bevezetője ez a kilencven, asonosan rimelt versorzból álló és aramens nyelven írt költemény. Utóérthetetlen szépségű annak az ima-dalnak költője népe, amely a zsidó népnek az ünnepnek

hangulatát a maguk különleges muzsikájával szinesztik és az egész életet át kísérő élménnyé és emlékké a örökítik.

Egy bájosan naiv néplegenda mesél a jámber és csodáshangú falusi előimádkozóról, aki szombatköszöntéjének énekeivel örvendeztette a hivett és akinek dalát az Egben is kegyesen fogadták. A kis falu szegény hitközsége nem tudta elzárni kántortól és ezért ő egész heten járt a vidéket, hogy család-jának kenyeret keressen és csak péntek délután került haza. Egy pénteken az alkonyuló nap még az országúton érte és lélekszakadva sietett, hogy idejében a templomba érhesen. A falu hártárhoz jutott már, amikor hirtelen lebukott a nap. Ijedten nézett az elsötétült égbe és szívéből egy sóhajjal dal-lam szakadt ki, mely felszállt a legmagasabb égig, ahol az angyalok kórusa tovább muzsikálta a dallamot. Mire az Ur keze lenyult a felhőkön át, megfogta a napot és visszatolta az égből-ra. És újra felsütött a nap, melynek fényében véglen haladt tovább, hogy templomba közönthesse örömdallamát a Szombat-menyasszonyt...

A dal népe így övezte regszövé fantáziájában is, a zsidó énekes, az ünnepi dalok kedvelt és csodátevő alak-ját.

A dal az újjászülető földön és országban is tovább száraz, hogy zengje a nép megújuló hitének imadallamát és az úttörők, a harcsook, az építők szabadságának himnuszát.

GÁNÉ SIMSON SZALLODA PENZIO.

Migdal Askalon
Kibővitve, a legnagyobb komforttal, megnyit.
ELSŐRENDÜ KÖSSÉ MAGYAR KONYHA.
KÓVARI ERNS.

Leibele Weiszfisch nem óhajt reklámot

Írta: Sauber-Mihályovics Sándor

A minap egy sovány, rőt-makállú, szemüveges, meá-szarim divat szerint öltözött fiatal ember jött el a telavivi újságíróklubba, ahol a multivivi lapok egyes példányait iránt érdeklődött. Mibőlben a titkár felvilágosítást nyújt az idegesen mozgó fiatal embernek, — aki a beszélgetés folyamán tekintetét a balatnira szögeli és pillantást sem vet a vele beszélgető nőre, — figyelmű kezdem az ismerősnek tűnő embert. Néhány pillanat után felismerem benne régén látott ismerőst, a hírhedt Leibele Weiszfisch, a Neturé Karta ismert vezetőjét, aki kétszer szökött át Transzjordániába és miután kiutazási engedélyt kapott Amerikába, az UNO Biztonsági Tanácsa mellett működő arab delegáció tanácsadója lett. Az UNO üléstermében rendezett néhány botrányos jelenete miatt, — ahol Izrael-ellenes röplapokat terjesztett, — kiutasították az Egyesült Államok területéről és ugyilátszik mégis csak vissza kellett jönnie a cionista Izraelbe.

— Sulem álechem, Leibele — üdvözölöm őt, majd udvariasan megkérdezt tőle, mely foglalkozik mostanában.

— Igyekszem elpusztítani a cionista országot — mondja a világ legtermészetesebb hangján.

— És ebből meg lehet élni? — folytatam érdeklődésemet.

— Hát mit gondolsz — válaszol felháborodottan — alilách vagyok én, aki honmentésből akar megélni?

— Te viszont pénzt kapsz az araboktól — vágok közbe. Ugyilátszik, hogy ezzel a rövid mondattal sikerült őt kihozni sodrából, mert dühösen válaszolt:

— Töröltessék a te neved és emléked, mert ilyesmivel merész gyanusítani. En exportör vagyok és ezzel keresem a kenyerem. Jól megélek belőle, hála Istennek.

— Mit exportálsz?

— Kóser tillemet és mesaszákat küldök Amerikába.

— Ez szép tőled — mondom atyal hangon, — leg-

alább segítségére vagy a Medinának jövedelmi adóval. — En nekik fizetek? — mondja röhögve. — Hídeglést kaphatnak tőlem, nem jövedelmi adót. Csak nem gondold, hogy segíteni fogok egy cionista országot.

— Hogy beszélhetsz így a Szentföldről? — kértem csodálkozva. — Hát ez egy Szentföld! — ordítja Leibele. — Hol van itt a szentség? Talán Tel-Avivban? Ez Varsó! A Getana és Nalefke utca. Polisi gettó ez itten. Sivatagi nemzedék, amelynek egyetlen célja gázobódé-engedély elnyerése. Istentagadók, kiknek nem kell sem Isten, sem király.

— De Jeruzsálem? — vetem közbe.

— Milyen Jeruzsálem? A Ben Jehuda és Herzl utca, vagy talán a Rechavia-nyegyed nálád Jeruzsálem? Es mi van a Nyugati Fallal, az Olajfák Hegyével, Ráchel anyánk sírjával? Azonkívül Erec Jiszráél nem terület, hanem szellemi fogalom. Bronxban és Williamsburgban több zsidó szellem van, mint az összes utcákban, melyeket Herzlről és más cionistákról neveztek el. Most már — folytatja Leibele — a te cionistád is kezd felismerni a helyzetet és beátják, hogy nem lehet az országot Moszkva szellemében irányítani. Azt az egyet azonban el kell ismernem, mondja most elkomolyodva, hogy az amerikai zsidó ifjúság asszimilációs folyamatának a leghathatósabb ellenszere a cionizmus. Ott komoly elmerülés veszélye fenyegeti a zsidóságot, melyet csak a cionizmus menthet meg. Ez azonban nem teszi indokoltá a női hadkötelezettséget és a Biblia-kritika oktatását az iskolákban, amely Istentagadáshoz vezet.

— Azonban mindez nem teszi indokoltá az országgal szembeni magatartásodat és az UNO-közgyűlésen Izrael-ellenes röplapok osztogatását arab fizetésért.

— Transzjordániában való tartózkodásom idejében kaphattam volna pénzt Glubb pasa embereitől. Nyolcvan-ezer angol fontot akartak rendelkezésemre bocsátani,

hogy dolgozzam számukra. En azonban ezt az ajánlatot elhárítottam és azóta megváltozott magatartásuk iránt nyomban. Nincs szükségem a pénzükre. Felhasználtam őket céljaimra és csupán azok közül szolgáltak számomra. Minden eszköz kóser az én szememben, melynek segítségével ezt a cionista országot demokratikus állammá változtathatom.

— Leibele — mondom barátságosan — egymásközt vagyunk, hát beismerheted, hogy Izraelnél demokratikusabb ország el sem képzelhető, aminek legjobb bizonyítéka, hogy te nemcsak szabadon járhatasz, hanem még a szádat is járathatod, anél-

Kishont Ferenc:

Mibe kóstál?

Az utóbbi időben különböző nevetséges híresek terjedtek el bizonyos „csillagászati” összegekre vonatkozólag, amelyeket állítólag „egyes pártok”, kvázi, a választásokra, hogy úgy mondjuk, elköltenek. Eppen kedden érkezett címre egy 310 oldalas rinoceros bőrkötésű propagandafüzet az egyik párttól, amelyben az illető párt felel a kegyes kérdést: „Honnét van a kláncionisták pénzüke a lakosságnak propagandafüzetekkel való elárására?” Vizont már másnap, szerdán, láttam a mirpessetről a kláncionista párt légi svadronját, amint válaszképpen felírta az égre, füstbetűkkel: „Mápj pocékolja a pénzt a választásokra!” Es így tovább. Az emberek szeretnek pletykálni, találgatni, rosszindulatúskodni, úgy hogy végül én magam is kíváncsi lettem, hogy voltaképpen hogy is áll a helyzet.

Kiszámolt, lelkes munkatársaimmal szorgos vizsgálatainkba kezdünk és ma már módomban áll az alábbi pontos információkat a nagyközönség rendelkezésére bocsátani:

Egy közepes politikai párt kiadásai a választások előtti utolsó három hónapban:

Hangszóró	10,000.000.— font
Reflektor	2,500.000.— font
Szöklöt	300.000.— font
Papír („mittelein”)	18,000.000.— font
Nyomdai kiadások	1,000.000.— font
Külföldi választási mekértők	40.000.— font
Tömeges utazások, rémben az utasok költsége	300.000.— font
Színészek	2.000.— font
Konferansok, kötetlenségek, bérletek, tenor	11.000.— font
Akrobatika	18.000.— font
Tűnjáték, rakéta, puskahatnyak	107.000.— font
Ökörsütés	6.500.— font
Cházánut	360.000.— font
Ujásghirdetések (18 ezer négyzetkilométer)	265.000.— font
Szögedrót	10.000.— font
Film	100.000.— font
Nyakkendők (80 ezer darab)	80.000.— font
Zászlók, lobogók, konfetti, lampások, Lampel Tomi	35.000.— font
Jótekonyság	45.030 font
Torpedo	70.500.— font
Előfántok	30.000.— font
Az élelmiszer fejadagok emelése	3,000.000.— font
Ciánkál	8.000.— font
Spontán tüntetések	1,800.000.— font
Ablaküveg	2.000.— font
Hordágy	6.000.— font
Piőca	12.— font
Kórusok	300.000.— font
Ejtőernyősök	55.000.— font
Falragasztó különítmény	2,000.000.— font
Mész (75 ezer vödör)	50.000.— font
Raportok gyorshajításért	9.000.— font
Béka (25 ezer darab, him)	1.000.— font
Fáklya	13.000.— font
Tűzkár	300.000.— font
Ügyvéd	175.000.— font
Luftballon	700.— font
Bájos gyermekek, akik virágcsokrot nyújtanak át és kapnak pénzt	11.000.— font
Sultájsz	3.000.— font
Mé, sütemény, vafli, savanykás, erőscukorkák	56.000.— font
Orvosi kezelés (fűl és gége)	18.000.— font
Tojás, paradicsom	2.500.— font
Kozmetika	100.000.— font
Pénz	1,500.000.— font
Aknásítás	300.000.— font
Ajándéktárgyak (tenti, kőmivis, drágakövek)	120.000.— font
Titkos lehallgató készülék (telekommunikáció)	90.000.— font
Hóra	22.600.— font
Autóbusz	8.500.— font
Tisztaság	1.350.— font
Különbözők	40,000.000.— font
Összesen	88,346.839.896 font

Szóval nem is olyan veszélyes. Az elkövetkezendő négy évben majd egy kicsit beljebb hásszuk a nadrágszíjat, ez az egész. Talán lehet majd valami kis előleget kapni a sílumirra? Nire. Ami a választások eredményét illeti: minden marad ahogy volt.

fül, hogy ebben megakadályoznának.

— Nu, próbáljanak lecsukni. Es mit gondolsz, ha itt sétálok, nem a börtönben érzem magam? Ez az egész ország nem egyéb, mint egy nagy foglyotábor. Azonkívül engem ilyesmivel megfélemlíteni nem lehet. Utlem én már az itteni börtönökben, a transzjordániai fogházban, sőt az amerikai Egyesült Államokban is. Es hála Istennek élek. De mi lesz veletek? A mi felszabadulásunk közeledik és ezzel egyidejűleg a ti bukásotok is. Csak egyre kérlek — folytatja Leibele, — hogy egy smót se írj arról, amit nekem mondtam. Most nem foglalkozom politikával és nem óhajtom a reklámot. Volt már nekem ebből elég. Talán sok is.

Nem ígertem meg, hogy kérését teljesítem. Közvetesen a beszélgetés tartalmát, hogy a nagyközönség is ismerje meg a köztünk élő Weiszfischek gondolatmenetét.

ZENEÉLET

Fejlődik vagy hanyatlak a zeneművészet?

A telavivi Collegium Musicum lelkes együttesét hallottam az elmúlt héten, amint kitűnő karmestere, Ejtán Lusztig vezénylete mellett az amerikai cionisták házában évadzáró hangversenyét adta. A műsoron szerepelt néhány, általában alig ismert név és mű is: Clement Jannequin, 16. századbeli híres énekkar-komponista, 15. és 16. századbeli francia bergerettek, népies sanzonok, későbbi időkbeli G. C. M. Clari, Martini és Purcell kettősei, a végül is két csodálatosan szép Mozart-tercet. A legfiatalabb mű is több, mint másfél századdal előbb keletkezett tehát. A barokk és reneszánsz idők hírnökei azt árulták el nekünk, hogy a zene művelői, úgy szerzők, mint maga a nép, mennyivel gazdagabbak, szabadabbak, gátlásoktól mentesebbek voltak, mint a 19. században, vagy később. A 16., 17. és 18. század csak úgy hemzseg a mérhetetlenül termékeny és jelentékeny zeneszerzőktől: egy Alessandro Scarlatti 115 operát írt, Haydn József csaknem ugyanannyi szimfóniát, Bach és Haendel szerzeményei sok százra rúgnak és szinte lehetetlen volna egy cikkből felsorolni azon olasz és francia komponistákat, akik nem kevésbé voltak termékenyek, mint utóbbiak. A múlt században — ha Haydn nem ide soroljuk, — Beethoven csak részben, és legfeljebb Schubert ért el megközelítőleg ily számot.

Ha meggondoljuk, hogy Mahler Gusztáv, századunk legjelentősebb szimfonikusai, — Anton Bruckner, Richard Strauss — ki szorgalmasabb volt mindannyi kortársánál, — Musszorgszky, Csajkovszky, vagy az újabbak közül Szostakovic, Sztravinszky, Honegger mennyivel kevesebb művet alkottak, akkor gondolkodnunk kell, hogy essünk, mi ennek a jelenségnek oka? Miért volt a 16. és 17. század annyira gazdag nagy zeneszerzőkben és miért gyérül mindinkább a száma a zene-történeti értékű alkotóművészeknek és műveiknek? Ez a visszaesés az opera terén Verdi halálával kezdődik. Utóda, így Puccini is, lényegesen kevesebb színpadi művet írtak. S ennek aligha csak az opera-műfajnak oly sokszor hangoztatott krízise lehet az oka, hanem mélyebb lélektani tényezők. Gazdasági faktorok aligha játszhatnak szerepet, mert hiszen kétszáz-száz évvel ezelőtt a tantém, a szerzői jogdíj még ismeretlen fogalom volt, anyagi előnyök tehát nem hathattak oly serkentően az akkori komponistákra, mint manapság. E „satnyulás” folyamatát több tényezővel magyarázhatjuk. Elsősorban, hogy a közönség igényei rendkívül megnövekedtek, színvonalnak állandó emelkedése, a rádió páratlan tömegnevelő hatása következtében. Az első világháborút követő modern zenei irányok művelői közül aránylag csak kevesen szólaltak az új közönség szélesebb rétegeihez. Schubert dala népdaloknak számítottak, amelyeket minden bécsi külteleki sörkertben énekelt az egyszerű ember is. Johann Strauss és Lanner keringő, előbbinek operettjei, operái eljutottak a legtávolabbi társadalmi körökhöz is. De éneklés annyian Mahler, Strauss, Richard, vagy akár Brahms még oly csodálatosan szép dalait is? Ezek az aránylag kevés kiválasztottakhoz mérten, nem is beszélve Schönbörg, Hindemith, vagy más jelentős modern szerző legtöbb művéről.

Ennek a jelenségnek tudatára ébredtek a földtete mindkét részén. Amerika igyekezett népies jazz-slágerekkel és songokkal elárastani a világot, Sztravinszky dzsesszesítet regebbi komoly zentkari műveit, a filmzeneszerzők a hollywoodi álom-gyár tömegizlését kénytelenek kiszolgálni, de egy új „Tosca” vagy akár „Parasztbecsület” egy új „Aida”, vagy akár „Carmen” — Wagnerről nem is beszélve — nem született még századunkban, holott már a második felét taposuk. A földtete keleti részén lázas igyekezettel próbálnak tömeg-zenét iratni a komponistákkal, hogy elkerüljék a tömeges elidegenedést a zeneművészet szemében. Ha figyelemmel kísértük Prokofieff, Szostakovic, vagy Chacsaturján körül nem is régen lezajlott kemény csatapatákat, az erőfeszítéseket, hogy nem a kiválasztott zeneértők, hanem az utjonnan felbukkanó hatalmas új közönség számára irjanak, s utóbbi meghódítsák, úgy ez azt mutatja, hogy ott is tudatára ébredtek a századunkban különösen erősen mutatózó visszaesési folyamatnak, mely az újabb zenei termékek terén jelentkezik. De még maga Bartók körül is folytak viták Magyarországon. Kétségtelen, hogy néhány műve még edzett és képzett zenészfülekett is erős munkára kényszerít, ha követni akarják gondolatmenetét. Talán még utórezgése ez is a 19. század szellemi örökségének, az individualista, önmagáért való, önmagában élő művészt elzárkózottságának a külvilág elől. A Haydn és Mozart világosságát századunkban misztikus, súlyos, olykor erősen elméleti problémák váltják fel, s habár a schönbergi harmonia, a hindemithi új elméletek előbbre is vésznek a zene fejlődését, és eltávolítják a zene után nézők nagy tömegeitől. Igaz, hogy itt is „mindenki lépik egyet”: a közönség lassanként felveszi, abszorbeálja a debussy-i harmonia-világot, a bartóki új-klasszicizmus könnyörtelen logikáját, sőt talán még a schönbergi, úgynevezett 12 foku hangskála is csaknem megától értedődővé válik oly mesterek, mint Alban Berg, vagy Dallapiccola kezében. De a krízist az idézi elő, hogy ez a „megbarátkozás” és modernizálási folyamat valamint maga a természet, korántsem tart lépést azoknak az áradatszerűen növekvő új zeneszerző tömegek igényeivel, amelyeket a rádió és a hangverseny-előadások toboroztak az utóbbi évtizedekben. Korunk legtöbb zeneszerzője nem képes tartani az iramot, melyet ez a szinte forradalmi folyamat diktál, s mely a zene-élvezet és felvétel terén mutatkozik és amelyel sokszor szinte tehetetlenül áll szemben. Pataki László

A BNE HERZL
fiatal izraeli művészek és tehetségek felkarolásának programjában, május 30-án, este fél 9 órai kezdettel, a TEL AVIVI BÉT CHALUCOT NAGYTERMÉBEN **HANGVERSENYT** rendez.

Az estélyen Vincse Ilona, az izraeli konzervatórium és zenekadémia tanárnőjének kitüntetett növendéke:

VÁRDI ARJE
játsszik klasszikus és modern zeneszerzők műveiből.

RACHEL, az elektrolízis egyetlen szakértője
(Izraelben)

— aki eredményes munkájáról az egész országban közsímsert — az Egyesült Államokból visszaérkezett és olyan modern gépet hozott, amely minden főlelegetes hajszálát a legújabb módszer szerint távolít el.

TEL-AVIV, ACHAD HAAM-U. 51/a Telefon: 6236.
Fogadóórak: délelőtt 10—12, délután 4—6 óra között.

JIDDISE FOLKSZBINE
(Jiddis Népszínház)

Gánávim (Tolvajok)
3 felvonásban.
Írta Fischl B. - Átdolgozta és rendezte: Jonas Turkov.
Karmester: Marcel Kreisler. — A nagy együttes élén **DIANA BLUMENFELD** és **JONAS TURKOV** vendégszereplők.

Csütörtök, május 26. **KIRJÁT-BIALISZTOK**
Amfiteátron, 9-ker
Péntek, máj. 27. **GIVAT SMUEL** 9 óra
Szombat, máj. 28. **GIVAT-ALIJA** Gál-Ron, 9-ker

Illatszert-ajándék bel- és külföldi áru nagy választékban.
SACHER KAROLY ILLATSZERTÁRBAN
(azelőtt Pótyán) TEL. AVIV, Pielotto 23

Villanyborotvagépek
JAVITASA ÉS TEKERCSELESE
Rubin Jakob T.-A., JESZOD HAMAALA 8.
(Tachana Merkazitná)

Mégegyszer a filiszteusokról és a — zsidókról

Ast kérdési tölem levélben az egyik olvasó, nem tévedek-e abban, hogy a filiszter filiszteust jelent?

Ime, hogyan magyarázta meg a filiszter szót a Hitler uralomra kerülése előtt megjelent Meyer-Heynemann: „Kulturhistorie”. „Tudnunk kell, hogy a Szentföld délnyugati szomszédságában, a mai Jaffától délre elterülő síkságon, vagyis a zsidó ország és Egyiptom közé ékelve — az a nép lakott, amelyet az ószövetségi Szentírás könyvei „filiszim” néven emlegetnek, az óegyiptomi feljegyzések „pulustáj” néven, az asszír ékírás emlékek pedig „piliszu” néven. E furcsa névalakokból formálták latin történetírók a philistinus szót. Ebből lett németül Philister. (Magyarul filiszteus.)

„A reformáció évszázadában — így ír tovább az idézett könyv — sokkal elevenebb volt a szentírásbeli elbeszélések emléke, mint manapság és így érthető, hogy azokban az időkben a filiszteusok neve olyan alkalmazást kapott, amelyre ma aligha gondolna valaki. Azoknak a bibliai elbeszéléseknek a hatása alatt ugyanis, melyek arról szólnak, mily sokszor és mily konokul helyezkedtek szembe a filiszteusok a választott néppel szemben, a németországi — közelebről: a jénei — egyetemi hallgatók filiszternek kezdték nevezni a konzervatív öreg urakat, akik állandóan perbeszálltak a korlátokat döntő fiatalokkal. Filisztereknek mondták a nyugodt életre vágyó városi

Irta: Jámbor Ferenc

polgárokat, akik érzéketlenek voltak a magasabb életfőrékkel szemben.”

Eddig szót az idézett könyv magyarázata, ami talán megnyugtató a támaszkodó olvasót, annál is inkább, mert más magyarázat a filiszteus-filiszter szóra nem létezik.

„Am e szónak és fogalomnak nemcsak nyelvtani, etimológiai jelentősége van. Főképpen számunkra nem.

Talán azért is kapok majd egy levelet valamelyik olvasótól, hogy nem hajszáira pontosan idézek itt egy ócska magyar diákeleket. Azért idézem, mert szükségem van rá és emlékeztetőül idézem, jól, vagy rosszul a szöveget. Selmebányáról az erdélyi és bányászati akadémiáról indult útnak ez a szentimentális műdal, amelyet olyan szívesen és annyi lírai szomorúsággal énekeltek negyven éven felül öreg urak, akiknek kicsit megsajdult a szíve attól, hogy az élet nem egészen olyan lett, ahogy a diákromantika színezte ki. Valahogy így szól ez a selmei, vagy iglói ének:

„Ballag már a vendiék
Tovább, tovább...
Isten veletek cimborák,
Tovább, tovább...
Ez út hazánkba visszavizs
Filiszter megamag is
Tovább, tovább...
Fel búcsúcsókra
cimborák...”

Nos, világnézetemnek sarkalatos pontja, hogy Izrael-

ben a végzett diáknak nem kell „filiszteus”-nak lennie. Izrael egyike ama kevés országoknak, ahol semmi nincs kézen, ahol minden forr, ahol a diplomával rendelkező fiataloknak nem kell begyöppednie, ahol nem kell betérnie a mindennapok szürke igájába, ahol rengeteg alkalom adódik nemcsak és becsülettel kalandra.

Izraelben a fiatal orvos nemcsak orvos lehet, hanem a beteg nép egészségének a védelmezője, a tanító nemcsak tanító lehet, hanem a nép nevelője, a szörványok egybeolvasztásának a követője, a nép egysége lelkületének a szobrása. Nálunk a foglalkozás lehet hivatalos. Ha a fiatal diplomás nem úgy rendez be az életét,

hogy mesterségének „anyaga” — a beteg, a tanuló, az átképződő földműves — hozzájőjön, hanem ő meg is hozza.

Ennek az ellenkezője így néz ki a statisztikában: 1954 végén Izraelben minden 440 lakosra jutott egy orvos. Azonban falu csak 2000 emberre jut egy orvos, vagyis városban nem egészen 300 emberre jut egy orvos Izraelben.

Összehasonlításként érdekes megtudni, hogy Franciaországban 1200, Angliában 960, Norvégiában 950, Svájcban és Ausztriában 700 lélekre jut egy orvos.

„Ezekben az országokban a falusi lakosságra majdnem annyi orvos esik, mint a városira.

„Ez jelenti azt, hogy a fiatal diplomásból filiszteus lesz és nem zsidó.

„Abban, hogy a közvélemény egy része filiszteusra ültet, megerősít az a beszéd, amely a Petách-Tik-

va mellett épülő vallásos egyetem alapító ünnepségén hangzott el az egyetem prezsumpatív elnökének szájából. Vannak olyan szakemberek az országban, akik azt hiszik, hogy új egyetem alapítása nem felel meg az ország reális szükségleteinek. Ezeknek válaszolt a szónok, amikor azt mondta: — Azt hiszik, hogy sok tudós lesz az országban? Ha így lesz, majd exportálunk tudósokat.

„Pedig nem erről van szó. Nem a tudósokat sokalja valaki, hanem a szürke, közepeszerű diplomásokat.

„Igazi filiszteus, aki arra készül, hogy diplomásokat exportáljunk a világra. Azaz, hogy talán jövőre válik „filiszteusi” pályájukon, ha rájuk van nyomva a pecsét: made in Israel.

„Akkor már inkább exportáljunk narancsot és a könyvtár ipar mindenteljesen válfaját.

„Ez az export több haszonnal és több erkölcsi megbecsüléssel jár.

kisérlet után, a Brassóban 1932 nyarán megtartott országos sómér-konferencia kimondta a szervezetenek a „Hánoár Hácioni” nevű chaluco-mozgalomhoz való lecsatlakozását és ugyanakkor a „Sómér” kereteinek végleges likvidálását.

Az erdélyi „Hánoár Hácioni” első chalucai 1933-ban alijáztak. De már ezt megelőzőleg is érkeztek Erec Jiszráélbe a sómér-mozgalom chaluco-nevelései, különböző chaluco-szervezetek útján.

Az erdélyi sómér-mozgalom élén, mint annak főparancsnoka, Nahari-Schwarz Miksa állt és helyettese, a sorok írója, Rajtuk kívül az egyes városok parancsnokaiként szerepeltek Bing Arpad (Temesvár), dr. Havas József (Kolozsvár), Kaufmann Margit (Marosvásárhely), Neulaender Harry (Arad), dr. Rappaport Izidor (Déva), Ritter Sándor (Gyulafehérvár), Stark Natáli (Szatmár), Szilágyi Adolf (Nagyvárad) és Talmon-Taub Abraham (Temesvár).

A mozgalom irányításában részt vettek a többiek között — hiszen lehetetlen itt az összes érdemes nevet felsorolni — dr. Abraham József, Becker Miklós, Blum Frida, Déznai Viktor, Dukász-Dux Manó, Florentin Abraham, Grünberger József, Gaertner Mósa, Hamlet Jenő, Herman Cvi (Nuti), Halévy-Sándor Zsófi, Schillinger Rezső, Strausz Béla. A mozgalom hivatalos lapja a „Sómér”, majd annak megszűnése után a „Haderach” volt. Előbbi dr. Engelberg Dezső (David Mordechaj), az utóbbi Bleier György és Gross Sándor szerkesztették.

Az erdélyi zsidó cserkészmozgalom keletkezésének 35 éves fordulóján találkozóra fogtak össze mindazok a jelenleg Izraelben élő személyek, akik ebben a mozgalomban valamikor részt vettek. A találkozó helye a Kfár Glüksohn kibuc mellett Aloné Jicchák nevű, a Szochnut által fenntartott nevelőintézet. Az időpont még nincs véglegesen megállapítva, de minden valószínűség szerint 1955. augusztus 5. és 6. napja lesz az összejövetel dátuma. A találkozó programjának művészi részéről a Kfár-glüksohniak gondoskodnak. Erre az alkalomra nagyszabású kiállítás is terveznek az erdélyi sómér-élet és sómér-munka szemléltető fényképfelvételekből, továbbá cserkésznaplókból, jelvényekből, kiállításokból és egyéb, a csónak és helynek megfelelő kiállításokról.

A találkozót előkészítő bizottság elnöke a Kfár-glüksohniak közül az egyik, akik a kiállításra alkalmas anyagot rendelkeznek, hogy elhárítsák a legközelebbi Grünfeld (Peled) Benjáminnal, Uj Kelet, Reh. Hanogev 11, Uj Aviv.

Az előkészítő bizottság elnöke veszi olyan volt sómér-címét is, amelyet mások, tehát az illetők volt sómér-társai, barátai, vagy ismerősei jelentenek be.

Egészen bizonyos, hogy az összejövetel méltó lesz az erdélyi sómér-mozgalomhoz és emlékeztetni fog a régi bensőséges sómér-találkozókra, ahol mindenki viszontláthatja majd egykori cserkész-társát, akivel együtt harcolt egy boldogabb Erec Jiszráélért, valamint egy szebb, jobb és emberibb világ kialakításáért.

Az erdélyi zsidó cserkészmozgalom 35 éves fordulója

Irta: Dr. Engelberg Dezső

ki, akik felismerték az adott helyzetet, elhatározták hogy a „Kadima” nevű magyarországi zsidó cserkészmozgalom Erdélybe telepítik át. Segítségükre voltak eb-

Az erdélyi sómér-parancsnokok 1924-ben. (Balról jobbra). Állnak: Dr. Engelberg Dezső, dr. Rappaport Izidor, Schwarz (Nahari) Miksa, Ritter Sándor, Löbl Henrik, Úinek: Biag Arpad, Kaufmann Margit, Taub (Talmon) Abraham, dr. Havas József.

hom a munkában dr. Havas József, aki a boy-scout szellemet hozta a mozgalomba, továbbá dr. Hamburg József, aki a mozgalom ideológiai keretét állította fel, természetesen a változott idők szellemének megfelelően. A Tarbut-gimnázium diákjainak sorából 35 évvel ezelőtt, 1920-ban őriási áldozatok és emberfeletti erőfeszítések árán sikerült élet-

rehívni a „Sómér” nevű zsidó cserkészmozgalomát és nyomban megszervezték az első kolozsvári csapategységeket. A „Sómér” egészen rövid idő alatt utat talált az ifjúsághoz. Egymásután alakultak meg Kolozsvár, Temesvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Arad, Brassó, Maramarosziget, Szatmár,

Az első világháború előtti időben a Magyarországon élő zsidó ifjúság számára dr. Dömény Lajos képviselte a cserkészmozgalomát. Ő plántálta az ifjúsági nevelés reneszánszának fennkölt gondolatát az ifjú zsidó szívekbe. Dr. Dömény Lajos a háborúban hősi halált halt, de tanítványai elvitték a Baden Powel-ismét Magyarországtól elcsatolt területekre. Ezen az úton került el a mozgalom Erdélybe is.

A háború után a Romániához csatolt kb. 200 ezer főnyi erdélyi zsidóság önálló zsidó népkisebbségnek deklarálta magát. A mélyreható politikai változás hirtelen bekövetkezése az erdélyi zsidóságot készületlenül találta. Különösen nehéz helyzetbe jutott az erdélyi zsidó ifjúság, melynek továbbképzése, jövőjének intézményes biztosítása felől úgyszólván máról holnapra kellett gondoskodni. Egymásután alakultak zsidó szervezetek, amelyek hivatalos voltak az erdélyi zsidóság önálló, független életét. Helyi körülmények között hivatkozott életre számos fontos zsidó intézményt, ezek között elsősorban a kolozsvári Tarbut-gimnáziumot. Ezzel az iskolával működött annakidején dr. Efrat-Fürst Oszkár az erdélyi zsidó ifjúság népszerű „Csoszai bácsi”-ja. Ugyancsak eszdtájt került Erdélybe Nahari-Schwarz Miksa. Mindketten dr. Dömény Lajos leghűségesebb tanítványai közül kerültek

Nézz oda, messzire!

A falak közt az otthon fénye árny, de kitekintek a tájék még sávár, körülöttünk kövek s homok, naptól száradt, mely dolgok kére s verítékre vár...

Csak száz méter s nem több a sivatag, az úttesten túl már kertesek a házak, magyugszik rajta a szem és a tudat, majd többrevágyik a távolabbi lázad...

Tudom, csak pár év és gyepsor, meg virág zöldel majd erre, a kő s homok helyén, látom az épülő tájat s iskolát és áldott magvakat híz el a remény...

Veréb kukucska! a zsaru oldaláról, madárbeszéd csipog az ereszben, — de fehér galambot küld nekem a távol és sirályok ezüstje húz a tengeren...

A távolban a tenger smaragdútra, — nézni és csodálni egy élet is kevés, de perc is elég, hogy megteljen örökre fényvel a sötét, s színnel a szenvedés...

Az ablaknál álltam és kitekintettem, de nem néztem már a tájat, a kopárt, csak a tündöklő, kék eget felettem, s a messzi tengert, az izzó láthatárt...

S akkor már szívemben fénylett az óceán kobaldja s az égbolt opál színe s szóltam magamnak: „Így tekintés túl a mán, ne nézd a sivatart, nézz oda messzire!”

Kooskocsúti Mária

UJ SZINHÁZ · MAGYARNYELVŰ SZINHÁZKOOPERATÍVA

Egy csók és más semmi

Zenés komédia 3 felvonásban

Tel-Aviv PREMIER · június 2-án csütörtök este 9 órakor.

Az Amerikai Clonisták Házának szabadtéri színpadán. Jegyek kaphatók: Tel Avivban: Eococo, Dizongof 33; telefon 33663. — Kanaf, Altonby 33. Ramat-Ganban: Rechutimód, Bialik-u. 57.

ELŐADÁS UTÁN AUTÓBUSZKÖZLEKÉDES BIZTOSÍTVA

Jeruzsálem június 4-én szombat este 9 órakor, YMCA. Jegyek: Káhána, Clon-köz.

Haifa június 9-én csütörtök este 9 órakor a MAY-MOZIBAN. Jegyek Grünbergernél, Schapira 13. Telefon 2453. VÁROSI ÉS VIDÉKI AUTÓBUSZKÖZLEKÉDES BIZTOSÍTVA

Rison-Lecion június 7-én kedden este 8.30 órakor, a TIFERET-MOZIBAN. Jegyek: Friedmann-Gefen kölcsonkönyvtárban, Achad Haam 4. és Grünfeldnél, Sikun Mizráchi; Rechovoton: Springer-Feldmann, Jákov-utca 7; — Luddou: Globus jegyiroda; Jászurban: Lampel csemegeüzlet; Neom-Clonán: Freund edényüzlet.

Migdál Askálon június 14-én kedden este 9 órakor a MAOR kertmoziban. Jegyek előjegyezhetők Száchárnál és Wallenstein Györgynél, a mozi pénztáránál.

Natanja június 15-én szerdán este 9 órakor a SÁRON-MOZIBAN. Jegyek: Ruzsánsky-Signal iroda. Rison, Kfár Smárjánu, Chodera, Beórotájim, Báorá és a környéki többi helységek részére is. Autóbuszközlekedés előadás utánra biztosítva.

Naharia június 17-én pénteken este 9 órakor az Amfiteatronban. Jegyek: dr. Sommer illatszertárban és Steinbergnél. Haifán: Grünbergernél. Akkó és környéke! Autóbusz- és taxiközlekedés az előadás utánra biztosítva.

COTTON ÉS ORGANZA KÜLÖNLEGESSÉGEK a legjobb mintákban és kitűnő minőségekben
DROR TEXTIL TEL-AVIV, 22 Wolfsohn-u.
Álef-Álef vásárlási könyvecskére is ismert olcsó árainkon szolgáljuk ki.

KÖNYVELESI IRODA FUCHS, ADÓGYI TANACSADÓ T.-A., Pinsker-u. Telefon: 24216.20

(16)

Az indulat és a megrögzött kétség is meg-meglepte. Nézte a gyereket és érezte a maga fogyatékait. Aztán nézte és érezte a vetélytársai fogyatékait. Az az asszony felháborította Joel megrögzöttségét, amire ő sosem volt képes. Ébragadta tőle a férfi és talán győzött volna is, ha nem lett volna Hágár. Joel nem az ő szép szeméért jött vissza hozzá. Amikor meglátta, hogy szép a szeme, szinte kapaszkodott ebbe a muló szépségbe, mert vissza akart térni. Nem is hozzá és a családhoz, hanem megszokott önmagához. A régi énjéhez, amelyet elárult és elhagyott. Itt megtörték az idegen asszony varázsa. Hágár nem győzött Sára felett, mert Sára a törvényes tartozott. Vár nem váltak vissza.

Néha már megrögzött önmagán, amikor a Hágár-Sára párhuzamra gondolt. Hogyan is jutott eszébe, hogy a kisfiát Jismaelnek nevezze, Joel sosem említette neki Hágárt. És anélkül is hallgat, hallgat, hallgat. Ahogy ismeri őt, nemis fog erről beszélni soha. Hogy az az asszony törzseli is lehetett? Zsidó nő ilyen nem tesz, nem dobja el magát a gyermekét vagy legalább is nem ilyen kegyetlenül. Ha még egy félóraig künnyarad abban a vékonyka pólyában, megfagy. De ha Hágár Hágár volt is, ő nem mondhatja magát Sárának. Sára megcsodált szépség volt, ő azonban a csunya Dvóra. Igen, a csunya Dvóra és a hívatlan Hágár harcában a csunya Dvóra kerekedett felül. Szabad-e a csunya Dvórának gyűlölnie a város asszony gyermekét? ... Amikor illy módon érveket, nagyjából teli is volt minden lehető gyűlölettel.

Az igazi persze megmaradtak. Elképzelték, hogy a város asszony egy nap betoppan és követeli vissza, ami az övé. Felkészült a küzdelemre. Vadul, szenvedélyesen és időnként multán, hogy az asszony nem jelentkezett, megadással, bánatosan, igen szelíden. Újra meg újra elvasta Hágár, Sára és Jismael történetét és minden lehető nyelven; talán lesz itt-ott támpont az ő esetére. Vagy akárcsak egy árnyalatnyival más értelmezés. Nem talált ilyenmit, csak valamilyen megnyugvást. És némi tetszetős magyarázatot. Isten angyala meghallotta az eltkkadt Jismael sirását a sívatagban. Ő meghallotta a megtört kistű nyöszörgését a téli éjszakában. Anyai ösztöne, amely akkor meg-molett, Isten angyalának a szája lehetett.

Amikor Jismael elvégezte előtanulmányait az Orcaiban, reb Lézer chéderjében és Brill rabbinál, Joel azt mondta Dvórának:

- Jismael mahoinap tizenkét éves. Elvinnem a pozsonyi jesivába.
- Dvóra csak ingatta a fejét.
- Nem tudom, hogy jó lesz-e.
- Miért ne lenne jó.
- Annak a fiúnak nem áll rá a feje.
- Ha nem áll rá, a Cheszám Szófer emberrel majd helyreigazítják. Akibát is elvittem Pozsonyba, amikor ilyen idős volt. Lájbis is ott tanult. Nem tehettek kivételt Jismaellel sem.
- Akibát bevették az üzletbe. Lájbist is készülni bevenni. Mi a cérod Jismaellel?
- Maradjon négy vagy öt évig a jesivában, aztán majd meglátom.
- Nem lehetne a négy-öt évet hasznosabban eltöltenie?
- Hogyan hasznosabban?
- Ugy, hogy valamilyen mesterséget tanul.
- Goldberg Joel gögösen mondja:
- Az én fiam nem tanulhat mesterséget.
- Dvóra ránez Joelra. Először hallotta a férje szájából Jismaellel kapcsolatban a kifejezést: az én fiam. Csendesen felel. És talán először, taláncsak hosszú óta először mond valamit, amit Joel célzásnak tekinthet.
- A pusztaságba küldöd Jismaelt. En nem kívánom.
- Joel rövid heves kézlegyintéssel adja tudtára Dvórának, hogy megértette. De a kézlegyintés egyúttal azt is jelenti: úgy lesz, ahogy akarom. Dvórának nincs oka kétkedni benne, hogy úgy lesz. Elkészíti a fiú fehérneműjét, kifoltozza a foltoznivalóit és mielőtt elindul, még a szívére köti.
- Ne menj a Dunára, mert Pozsonyban nagyon mély a víz. Ne leveredj az utcakölykökkel, a gettó másik oldalán már a vad gókjok az utca. És el ne felejtis írni.
- Joel elutazik Jismaellel Pozsonyba, szerez neki lakást, kosztot, aztán beiratja a jesivába. Nagy megtiszteltetésnek veszi, hogy egykori mestere hosszan elbeszélget vele.

MELJON & TISCHLER

finom sörme

TEL-AVIV, BIALIK-U. 17. sz. - TELEFON: 5188

Ajánljuk legújabb modelljeinket a legjobb kivitelben

Szákszerű megővés, teljes garancia mellett

Javitás, alakítás most mérsékelt áron, különleges mákszerű kivitelben.

Dzigan-Schuhmacher

»Lächt gezinterhajt«

Péntek, május 27. TEL-CHANAN 2 előadás
6.45, 9.15

Szombat, május 28. TEL-AVIV OHEL-SEM
8.30

Hétfő, május 30. AFFULA

Péntek, június 3. HAIFA, MAY-MOZI

Előzetes kúrti ügyet és visszatér Pestre. Pényyel a szemből mondja:

— Jismael boldog lehet, hogy a nagy Cheszám Szófer lakmáról kikerült. Már ötvenhárom éves, de a világ minden részéről.

Dvóra szívesebben halaná, hogy Jismael boldog. Hogy boldog lehet, az ennél jóval kevesebb. De csendben marad és vár. Három hét múlva megérkezik Jismael első levele. A Duna nem olyan széles és nem olyan mély, mint Pesten, csak sebesebb és hidegebb. Újabb két hét múlva: azok az inasgyerekek az utca túlsó oldalán nem is olyan erősek, már össze is találkoztak néhányukkal. Négy hétig nem jön újabb levél. De aztán jön egy: Jismael jelenti, hogy mindenki jól érzi magát, Lina néni, Lájbis, a böckerbarátai, akik szeretik a jesivát. Ő azonban szeretne megszeretni tanulni. Van itt egy zsidó mester, aki felvinné inasnak. Dvóra azt válaszolja neki: a szüreteseg alacsony mestereség. Goldberg Joel neveltifának feljebb kell törekednie. „Akkor szabó leszek”, írja válaszelevelében Jismael. „Ennél is feljebb”, nógatja Dvóra mama. Erre négy hétig minden levél szüntel. Végre azonban befut a pozsonyi posta Jismael írásával: „Beálltam Jossel Meyer műhelyébe kalaposnak. Kérem Dvóra mama és Joel bácsi engedelmét.” Dvóra megmutatja a levelet Joelnek. Azt hitte, bosszankodni fog. De csak vonogatta a vállát.

— Mit csináljak?

— És Jismael pályája el volt döntve.

AZ ÚJ KOMORÁNS

— Mailech, fuss el a vámhöz... Mailech, szaladj el az adóhivatalba... Mailech, a postakocsialomásra... Mailech, rakodj fel a szekerre... Fogd ki a lovakat, gyujtsd meg a kámpást, hordd be a raktárba a posztót... Vidd ki a kamrárt, hozd be a seviót... Vidd ki a seviót, hozd be a pokrócárut... Széket, Mailech, Neuschloss bácsinak és Bokovics apónak... Mailech, az ollót... Mailech, a létrát... Mailech, a bálányítót... Vedd a gyertyát, fuss el a pincébe, hozd fel három tucat jutaszákot és két negyvenkétfős ládát... Hol hagytad a fersőlövessét, hé?... Verd be, húzd ki, kalapáld egyenesre, Mailech... Szedd le a polcra, rakd fel a polcra, a kendőárut a pult alá... Add el, Mailech... Nem oda, ide... nem est, azt... Hányszor magyarázom, nem azt, hanem ezt... Tedd vissza, Mailech... Szedd a lábad, nézz le a Dunához, megjött-e a bécsi göshajó és elhozta-e Goldberg Joelnek a manchesteri árut... Akkor szaladj el az Uriel-bankba, ott van a Rakpiac, átadod Gábrriel igazgató úrnak a váltókat és bemutatod a fuvarlevelet... Egyúttal átmegy a Dohány-utca a szabó Leitersdorferhez... A számla számdirova van, csak akkor hagyod ott, ha kifizeti... Ne fuss, mint a bolond, nálunk nyugodt fejjel kell dolgozni, ne egykettőre, van itt még három vég szépséggel és öt vég kockás cinnavászom Sachsel tollas részére... Mit bajlódz a kizsuzkolással, ezt a hónod alatt is elviheted... A többi, a hátdra, Mailech... Naftalinak a csomagot. A Flakét is pakold be... Ne oly lassan, te, holnap ezt már árulni fogják a piacon... Négy tucat festett borozóló, három tucat pettyes, egy félgrossz bécsi, prima primaszimo... Diktáld vissza, Mailech... Pakolópapirt, ide! Spárgát, Mailech... Nem tudod, hova raktam el az izét? Ott kell lennie valahol... Mit bálumlisz úgy, a hogyishívják... Igen, a stracát, Mailech... Te semmitte tudsz... Tanuld meg, Mailech... Tudnod kell azonkívül, Mailech... Holnap boltnyitás előtt elszaladsz... Hol a Külső Stáció-utca, Mailech?... Vedd a nagypemzlit, mázold be terpentinnel a polcokat, a mely a szövetbe ne menjen... Lecsold fel a raktárt, nyisd ki az ablakot... Csukd be az ablakot, szedd össze a lomot... Sepend össze a boltot... Hol a nagylakat, Mailech?... Bezárdad az ajtókat?... Rakd fel a vaspántot... Mehetünk haza, Mailech...

Amióta Joel bácsi elpofozta Denhoff kántor mellől és felvette üzletébe ideiglenes komoránsnak, Mailech élete csupa hajsz. Hajszolják a boltban, hajszolják a raktárban, a pincében, a padláson, az istállóban és a raktárudvarokon. És ha végre valamilyen megbizatással, üzennel, számlával vagy csomaggal kikerül az utcára, minden oly sielő és sürgős. Sziaadj! Süss! Szedd a lábad, Mailech! A nap rövid és még annyi elvégzetlen munka vár rád. Igyekszik teljesíteni a megbizatást, jól és főleg gyorsan, és fut vissza a boltba, ahol már türelmetlenül várják a hajszolói.

Kik azok, akik hajszolják? Először is Joel bácsi. Másodszor Joel bácsi. És harmadszor is utolsó sorban Joel bácsi. Joel bácsi alig beszél hozzá, nem mintha mogorva természet volna, beszél ő eleget másokkal. Néha arra is van ideje, hogy az emberekkel, akik benéztek hozzá, el-talmudizáljon, bölcseségeket váltson vagy eltréfálkózzon. Még a kőya Jaskával is eldiskurál, ha bejön vásárolni. Ohozzá alig van egy szava. Reá még neheztel Joel bácsi adta a pofonokat, megbékülhetne. De vagy többet adott vagy kevesebbet, mint amennyi szándékában lehetett, nem tud és nem akar csillapodni. Mailech minden ízében érzi a nagy nehez nehezletét. És tudja, hogy alapjában vége minden megbizatás, kiküldetés, utasítás és parancs magától Joel bácsitól érkezik. Joel bácsi csak szól egy szót, vagy nem szól, csak int a szemével vagy gyors, türelmetlen ujjával, vagy nem int, csak gondol valamit Mailech ellen, és a hajszolók megcsördítik az ostort.

Akiba maga jófiú. Már nem is fiú, meglett férfi, huszonhárom éves, felesége és gyereke van. Dvóra néni szelid és gondolkodó természetű örökölte és nem a heves, hirtelenkező Joel bácsit. Ha kíván valamit, inkább óhajt, mint követel. De az üzletben Mailech felé rendszerint barátságatlan arcát mutatja. Ha néha halványan mosolyog rá és rokoni hangon kezdi: „Kérlek, Mailech”, ezt oly hal-kan és ijedten mondja, mintha félne, hogy a papája meghallja. Itt kivétel nélkül mindenki parancsol Mailechnek, ő sem adhatja lejjebb, hiszen Goldberg Joel elsőszülött fia és, hacsak névleg is, a cég második főnöke. (Valójában a cég első, második és harmadik főnöke senki más, mint maga Joel bácsi.) És ha itt mindenki siet, akkor is, amikor nincs sok dolog, Akibának is rémsietős a végén csak egy-két kurta szóval veti oda:

— Igyeksz, Mailech. Csináld, ahogy mondtam.

Mailech igyekszik és csinálja. Ahogy Joel bácsi elsőszülöttje, a Goldberg-cég „második főnöke” mondta.

Lájbisról már azt hitte, hogy keresztülkarul ismeri és hogy a barátja. Kiderül, hogy tévedett. A boltban Lájbis nem ismer barátságot. És amióta az apja hazajött, szinte mintha visszavátozott volna. Megint úgy viselkedik, mint az első alkalommal, amikor egyedül állt az üzlet élén. Ha Mailech a boltban van, siet be az irodába, ha pedig a raktárban dolgozik, elvonul másolté. Fontosnak és gondolatokba merülő, mint akinek tele van a feje országosmódi üzletekkel. Ha közeledik Mailechhez, támadóan teszi mintha rajtaütöszertien.

— Vidd ki a csomagot a piaca Krotostanának. Aztán szedd vissza.

Mailech tudja, hogy ez mit jelent. Nehogy eszedbe jusszon, ott, hogy leállj és a szaját áruddal kereskedj. Ha bajba jutasz, én a kiszujjamat ne mozgatom átéd... Lájbis egy része és élő része most Joel bácsinak. A titokban lázadó, bünyű, szép zenéért és nagy énekesekért lelkesedő Lájbis nem látható többé: eltűnt a szigorú és kegyetlen ránc mögött, amelyet apja arcáról másolt le és az üzletben és odahaza is ha nézi az ember, pontosan ott visel a szemeközében. És ha Mailech még gondolná néha, hogy Lájbis csak pont a Goldberg Joel és Fiai cég legvégén, itt kezd tudomásul venni, hogy cégtárs, akinek engedelmeskednie kell, mert a pontot maga Joel bácsi rakta fel.

Gedálje Czimant elvárja, hogy teljes nevén vagy legalább is reb Gedaljenak szólítsák, mert ő magától a nagy Cheszám Szófertől kapta moréno-öklevelét. Joel bácsit ő csak Joelnek nevezi, aki viszont őt Gedaljenak mondja. Együtt jártak a pozsonyi jesivába, azóta jóban-rosszban tart a barátság. Gedálja Czimant krakógó, szuszogó ökomoráns, aki mindig el van foglalva és állandóan törli verejtekben csurgó kopaszodó homlokát. Idestova húsz éve van a cégnél, mialatt első segédként tekintélyéhez egy kisebb-fajta püpot is szerzett. A cég viharos éveit együtt vészelte át Joel bácsival s az első évtizedet még a háromdombutcai pincehelyiségben, amelyben alig volt áru, de a cég-táblán már ott diszlett Goldberg Joel neve nagykereskedő rangban. A cég viszontagságos története az üzlet minden titkával együtt a Kisujjában van. Tudja minden árunak a gyártási országát, beszerzési helyét, minőségét, színét, mintázatát, vastagságát, szélességét és fajsúlyát. Ismeri a betűk és számok ama félve örözt titkát, amelyet numerációnak neveznek. Ismeri a viszonylagos árakat, amiket a különböző kategóriájú vevőkkel szemben alkalmazni szokás és a legszűsö árakat, amelyekből semmi körülmények között engedni nem lehet többé. És ismeri a pesti és vidéki vevőkört, minden egyes vevő egyéni gyengével, rigolyával, üzleti, családi és hatóságelötti bajjával együtt. Gedálje Czimantól tanulni lehet, akkor is, ha hajszolja az embert és akkor is, ha két krakógás között elkaromkodja magát, hogy a pitlibe a sok zöldfüllű kezdődik, az ilyen ember miért teszi le a fityülöt és miért akar mindenáron angroszista lenni. Czimant ha hajszolja és szítja is Mailechet, nem teszi mindig szíve szerint, hanem csak megszokásból és hogy kedvére járjon Joel bácsinak.

Hiszen Simson is csak azért teszi. De ő nem kizárólag Joel bácsi rosszkedvét, hanem a magamagától is érvényre akarná juttatni. Simson még alig kilenc éve van a cégnél és csak második komoráns. Vízna, nyurga, sötétszakállú és sötétarcu ember, mindig bizalmatlan és eleve nem hiszi el, amit alantassal mondanak. Sok hiábavaló munkát végeztek velük, csakhogy fellebbvalói mivoltát éreztessék. Utasításaira Mailech néha napokig cipekedik, míg átrakja a nehéz vég szöveteket a raktár első polcairól az utolsókra. És mert Simson rendszerint elől áll és ott keresi az árut, bosszúsán rászól Mailechre; csak hozza vissza, már tudhatná, hogy ennek itt elől a helye. Simson nemcsak azért nézi görbe szemmel Mailech jelenlétét, mert a főnöke haragszik Mailechre. Simson ezzel a haraggal szemben is bizalmatlan. Félti a pozícióját és a védtetését a befolyakodott rokontól, aki noha csendes és színtelen az alázatosságig engedelmes, siet ellenni és megtanulni minden ellenséget megantunulni, mert amilyen fiatal, oly szívós, türelmes, alamszi és stréber.

Mailech érzi ezt a nagy féltékenységet, és csak valamilyen zavart, böcsánatkérő mosollyal védekezik ellene. Ő itt egészen huszadrangu srófocska, helyzete a sok alkómoráns helyzeténél is bizonytalanabb. Az alkómoránsokat Joel bácsi az összesség kinemmondott kívánóságára vállalta, hogy ittmaradhassanak Pesten és eltarthassák családjukat. De hol az az összesség amely érte, kinek még se felesége, se gyereke, helytállana, amikor maga Joel bácsi nem kívánja sem az ittmaradását, sem azt, hogy amíg itt van, a saját szakállára kereskedjen a piacon, ahogy a valódi és az alkómoránsok teszik. Joel bácsi nagyon haragudhat rá, nemcsak mert károsnak énekelte a kudajst, hanem mert Kánicz kendőt népszerűsítette a piacon. Befofozia őt az állásba, igaz, de az egész már csak addig tart, amíg csonkig szabdalt tincsei ki nem nőnek és le nem érnek odáig, ahol Pestrejövetele idejében voltak, a felső állkapcsáig. Aki e tincsek rohamos növekedését figyeli, láthatja, hogy négy, öt és legfeljebb hat hét múlva vége a pünkösdi királyságának.

Mailech természetesen veszi a hajszát, neki a sorsa hajszolt életet rendelt. Eddig a saját kutyája volt, most azonban Joel bácsi kutyája. Hát csak hajszolják: addig legalább nyugton van a tulajdon énjétől. Nem kell sokat töprengenie, nem kell vívódnia. Nem kell törődnie, mi történt, mi történik és mi fog történni. Ahogy nem tehet a történetekről, a történetekről sem tehet. Az anyai része néha még lázadó, de büszkeségét és önállósági törekvéseit vastag hamu takarta el. Most valahogy az apai örökség lett urrá rajta: alázatossáknak kell lenni és türelmesnek és szépen bevárni, mi lesz. Sulem papa is így tesz és ldóvel csak eljut valahová. Itt-ott már irigylik is a föld-birtokossága és nagy függetlensége miatt.

(Folytatás kedden)

NAGYSZERŰEN NYARALHAT A

Salamon penzióban

TIVONBAN

Tökéletes pihenés - Kikötés 1953 magyar konyha. Most még megnövekedett árak.

Egy HÉT Izraelben

Most már véglegesen tudjuk, hogy a harmadik Knesset választását és ezzel egyidejűleg a községi választásokat június 26-án fogják megtartani. Ma a tervek két nappal tísbéav előtérbe kerültek, ami érdekes vitát adott alkalmat a Knessetben. Vallásos körökben ugyanis rossz néven vetették ezt és Ben-Jákov agudista képviselő kérte is, hogy a választásokat halasszák el későbbre, mert nem kell éppen a Jeruzsálemi pusztulásának emlékére tartott gyásznapokon szavazni. Ezzel közben a szónok egy másik képviselőtől egy kis ódult kapott, amely így magyarázza meg a választási terminus kitűnését: „Az ok nyilvánvalóan az, hogy amit nem fognak megválasztani, tísbéavkor ezt a kudarcot is meggyászolhassák.”

Michael Chazáni, a Poel Hámistráchi képviselője is ellenezte a választási terminust, de ő azt indítványozta, hogy inkább hosszabb előre a választásokat és még év hónap elejéig tartassák meg. A folyosón meg is magyarázta álláspontját, hogy a hónap kezdete és Tísbéav közötti kilenc napon a zsidó hagyomány tiltja a hűséget, márpedig a választások előtt minálunk egymásnak a hűsét ráják a politikuskok.

Rokách belügyminiszter is beleszólt a vitába, amely sok tekintetben akasztófalomorra emlékeztet. A miniszter is úgyanezt a tréfás hangot ütötte meg, amikor az általa kitűzött dátumnak a védelmére kélt: — Ha egyik-másik párt számára a választásokat követő nap gyásznappal lesz, elég a baj, amikor megjön... Különben is ott vannak még a jelöltek körül a bajok, amelyekkel még jóformán senki sem tudja, hogy miképpen lehetne megbirkózni.

Talán ez a legnagyobb ok, amely miatt sokan nem bírálnak, ha mégis elhalasztanák a választásokat, mert hátha időközben megjavulnak a kilátások. A „biztos” helyek jelöltje viszont már szeretnének túl lenni a választásokon, nehogy az utolsó pillanatban még valami kellemetlen meglepetés érje őket.

A Szodom felé vezető aszfaltút mentén, 15 kilométerre Kfar Jeruchámól, kerek vitorony emelkedik egy magas dombon és ettől nem messze, az út túlsó oldalán egy ócska épület látható rengeteg régi rom között. Ezek a bizánci császárság idejében itt állott Kornov városának romjai, míg az épen álló ház évekig a sivatagi beduinrendőrség épülete volt. A közeli vádmederben vannak a híres zellipkek, amelyek vizét és öntözésére való vizet tárolták az őskori Kornov lakosai számára. Ezen a 500 méterrel a

tenger sáma felett emelkedő dombon kezdtek meg a héten a sokáig körülvitatott Dimona város első barakk-lakásainak a felépítését. Kellemes éghajlatú viszonyai miatt ezt a helyet azért választották a 8000 lakosra tervezett város felépítésére, mert Dimona a környékben bányák (foszfát, kalcin, stb.) központjában fekszik és egyúttal arra is alkalmas, hogy a holttengeri káliómműveknél dolgozó munkások állandó lakóhelyhez jussanak a munkahelyük közelében.

Az első telepeket a saját kőházak építésénél fognak dolgozni, míg mások a Beer Sévábi — Nevátimon keresetű odag vonuló aszfaltútjának kapnak állandó foglalkoztatást. Rövidesen hozzákezdnek az Even Vásid és a Chárszák Vechol Zách (Szolai Bonéh koncert) cégek által tervezett samot-légiagyár és más helyi nyersanyagot feldolgozó ipari üzemek építéséhez. Víz már van Dimonának, mert az országfejlesztési minisztérium még két évvel ezelőtt lefektette Beer Sévábi a vízvezetékét és zárt gyűjtőmedencét is épített, amelyet a terv átmeneti elvégzése miatt nem is használtak még.

A tervezett samot-gyár igazgatójává hirtelen Iszer Beerit fogják kinevezni, aki a felszabadító háború alatt kémkedés vádjával statáriális módon agyonlövöztette a Jeruzsálemi angol villany társaság volt főtisztviselőjét, mert a Hagana hadiüzemeinek és egyéb katonai épületeinek jegyzékét átadta az angol igazgatónak és az továbbította a fővárosi ágyúzók arab seregeknek.

Abramov szovjet nagykövete és felesége, aki nemrég érkezett vissza otthoni szabadságáról, érdekes ajándékokhoz a velük barátságban levő Abraham Krincici rámat-gáni polgármesternek. Abramovné a következő magyarázat kíséretében adta át az ajándékokat: — Majd szétörtük a fejünket afölött, hogy mit is vegyünk önék és sokáig nem tudtuk eldönteni. Végül is elhatároztuk, hogy egy szovjetkönyvet hozunk. Csak hogy maga ellenfordalmár és nem érdekli a mi könyveink, ezért hát egy kertészeti szakkönyvet hoztunk, mert tudjuk, hogy nagyon szeret kertészkedni... Mint ismeretes, a rámat-gáni polgármester — aki ma a klálicionista párt oszlopos tagja — fiatal korában aktív tagja volt az orosz forradalmi mozgalomnak, sőt alijjázása után is nagy része volt az itteni zsidó munkásmozgalom megszervezésében.

„Németem szerint — írja a „Dávár” egyik legutóbbi számában T. Friedmann — minden 20 és 30 év közötti férfinak, aki városban vagy moszavban lakik, kötelessége volna, hogy évente legalább egy héti örséget vállaljon falun. A határmenté gárdák nappal a moszav dolgoknak, éjjel pedig fegyverrel a kezükben vigyáznak kell települések biztonságára, családjaik életére és a vagyonukra. Helyénvaló lenne, ha éreznék, hogy sorsközösség áll fenn a falvak lakói és a városi ember között. Sokan azok közül, akik ma nem mernek a határszéli településekre menni, kikötőzések oda, ha lenne megfelelő örség és biztonság. Ugyancsak javasolom, hogy a tartalékosok a szolgálatuk negyedük helyét az előtelepülések őrszolgálatával töltsék ki, ami által megismernek Izrael határvidékét és a határszéli falvak problémáit.”

Rámát Gán városa elhatározta, hogy a legutóbbi hozzászólott lakótelepek egyik főútvonalát az állam-elnökről Ben-Cvi sugárútnak nevezze el. A sugárútból kiágazó utcák az államelnök valamelyik tudományos műveinek a nevét fogja viselni, valamint az egyes alijhullámokról nevezik el őket.

Szokatlanul lassan hajtó, nehéz teherautó fordult be a napokban Hászóléim kibuc kapuján. A település néhány tagja türelmetlen kíváncsisággal sietett a kocsihoz és „uj oléi” szedett le róla, — aki vattába csomagolva, kartondobozokban érkezett... Az öt jövővény különleges fajtájú olasz rendkívül volt, akit megrendelésre hoztak Olaszországból a kibuc méhállományának megnemesítésére.

Ron írja a Háarecbeli „Láttam-hallottam” című rovatában: — A diplomáciai testület Izraelben működő tagjainak a gyermekei könnyen tanulnak meg héberül. Az ovodákban, vagy az utcán sajátítják el a nyelvet. És miután a gyermekek anyanyelvét és származási országuknak megfelelően más és más, természetesen héber nyelven beszélgetnek egymással, amikor szülei kíséretében össetalálkoznak valamilyen diplomáciai ebéden, vagy banketten. Ilyenformán a héber anyolvan nemzetközi nyelv szerepét tölti be a diplomatai gyermekek között.

De nemcsak angol Izraelben élnek, hanem azután is. Valaki, aki Rámát Gánban szomszédja volt az azóta át-helyezett uruguayi követnek, elmesélte, hogy levelet kapott a követ feleségétől és az érdekes történetet írt meg neki a héber nyelvvel kapcsolatban.

Az uruguayi követ elhagyta az országot, miután itt befejezte hivatali megbízatását. Új állomáshelye Görögország lett, de a család még nem mehetett azonnal vele és egyelőre Beirutban maradt, ahol mássfél hónapot töltött. Egyik nap a követ felesége a kislával be-ment egy belvárosi árúháza és ott véletlenül összeakadt egy angol diplomata feleségével, aki azelőtt ugyancsak Izraelben teljesített szolgálatot. Ez az asszony is a gyermekével volt. És mi-által a két mama angolul

beszélgetett, a két gyermek egy darabig félrehúzódott a hallgatott, minthogy nem tudták, milyen nyelven szólnak egymáshoz. Az egyik kislát végül bátorságot vett és megszólította a pajtását — héberül. Kiderült, hogy a másik gyermek is tud héberül. A végén alaposan össze-melegedtek és teljes feszte- lenességgel beszélgettek héber- rül — az illet arab szem- mélyzetének és vásárlókö- zönységének nem csekély meglepetésére.

A népjólté- minisztérium néhány tucat családdal van tárgyalásban, aki hajlandó 1—14 éves gyermekeket örökbefogadni. Olyan gyer- mekekről van szó, akik csalá- dí, vagy szociális okokból hosszabb időtartamú elhelye- zésre szorulnak. A miniszte- rium egyáltalán bizalmas in- formációkat is bocsát az örökbefogadók helyzetéről, családi körülményeiről, egy- másközötti életéről, jellem- ről, stb., hogy megállapít- hassa, vajjon lehet-e rájuk bízni a szülőnforogó gyerme- kekkel.

A kihelyezett kigyóme- kek eltartásához a miniszte- rium havi 25—30 font alap- összeggel járul hozzá, a na- gyobb gyermekekéért pedig 20—25 fonttal, aminek drá- gasági pótlék is járul. Es- időszereit 54 család van az országban, amelyek köré- ben 104 gyermek nevelkedik a népjólté minisztérium ál- landó felügyelete alatt.

Glossza a „Dávár”-ban: A Kupát Cholim irodájá- ba berohan egy fiatal lány és anélkül, hogy szólna, vagy kérdezne valamit, meg- fogja a telefonkészülékét és lázas sietéssel társáznai kezd. Alig fejte be a be- szélgetést, máris új számot kezd hívni.

A tisztviselő, aki addig a törzslapok rendezésébe volt elmerülve, meglepetten fordul az ismeretlen nőhöz: — Bocssáson meg, kérem, chávérá, de bizonyára jól tudja, hogy ez itt nem ma- gántelefon. És egyáltalán nem szokás csak így beron- tani valahová és milyen cí- men veszi igénybe egy köz- intézmény vagyonát engedé- ly nélkül? Nem is beszél- ve arról, hogy éppen sürgős telefonközlést várunk a kór- házban?

— Na és? — méltatlankö- dik a hölgy. — Talán nem fizetek éppen elég járulékot a Kupát Cholimnak?

Ujra itt a kigyószeszén, a- mely az utóbbi két évben szokatlanul sok mérgek- gyóval „ajándékozta meg” az országot. Alig múltik el nap, hogy valamilyen kü- lönleges kigyófaj törté- net meg ne jelenjen az ú- ságokban. Az egyik érdekes eset Petach Tikván történt ahol Jiszráel Weinstein egy- reggel arra lett figyelmes, hogy a madarak szokatla- nul mérges csivogást ren- deznek az udvarában. Ami- kor odament, hogy megné- ze az izgalom okát, a ma- darak szétrebbentek és ekkor Weinstein egy mérgekgyó- fejét vette észre az egyik cserje ágai között. Láttára a kigyó bemeneült egy- lyukba, amelyen keresztül egy másik kigyó feje lát- szott. Több járókelő segítsé- gével Weinstein tüzet rakott a kigyólyuk bejáratánál és amint a lángok kissé lelo- hadtak, az egyik kigyó elő- bújott a rejtékéből, hogy el- meneküljön, de kövekkel si- került a fejét szétzúzni. A másik kigyónak már csak a halálraégett hulláját ta- lálták meg később a felásott rejtékében.

10. Izraelben élő náci rok- kantak külön járandóságot a „BEG” alapján nem ig- nyelhetnek, de remény van arra, hogy a Szochnut vagy Izrael állama fog róluk gondoskodni. A rokkantságot, mint soronkívüli kiegészítő alapot elismerték.

11. A rend kedvéért emé- ltem meg, hogy a rendelkezé- sésre álló adatok szerint 1964-ben 17 millió font folyt be az izraeli kártérítéshoz a német egyetemi kártérítésho- zól és 1965 évre az állam 20 millió font bevételre szám- lít. Ezen összegek nagyrés- zé még a régi törvények alapján folyt be, de már sokan kaptak Izraelben ellé- getet a „BEG” alapján be- nyújtott igényekre.

12. A „BEG” alapján ké- rendő kártérítés nem érinti azon volt Musos és KZ-es jogi igényét, aki a háború alatt valamely német cég gyárában, műhelyében, bá- nyájában stb. dolgozott. Bá- ért a munkáért rendes pol- gári per után lehet kárté- rítést követelni. A híres próbaper az I. G. Farben- industrie ellen most másod- fokon folyik. Az első fo- kú 10.000 dollár kártéri- tést ítétek meg az I. G. Far- benindustrie ellen, de ez nem lehet akadály a annak, hogy hasonló próbapereket indítsunk más cégekkel szembe. Itt elsősorban a boricokra gondolok, akik a Siemens Union A. G. bá- nyájában dolgoztak. A Mu- szos szervezet után igye- kezni fogunk próbapert fo- lyamatba tenni.

A Claims Conference mű- ködésére vonatkozó elh- körszót is nagyon érdekes adatokat hozott nyilvános- ságra. Csak halásak lehet- tünk dr. Roth Siegfriednek, hogy a probléma megtár- gyalására a nagy nyilvános- ság előtt lehetőséget adott. Ez a probléma a magyar náci áldozatokat is közvet- lenül érdekl és külön köz- leményben fogom állástog- lásiásunkat ismertetni.

Mit kell tudni a munkaszolgálatosok kártérítéséről

Az utóbbi hetekben sor- zatosan jelentek meg az Új Kelet hasábjain dr. Roth Siegfried cikkei, amelyek- ben igen részletesen és ki- merítően foglalkozik a volt náci áldozatok igény-lehe- tőségeivel a német kártéri- tési törvény (BEG) alap- ján. E közlemények felöle- lik a probléma minden vo- nalát — különösen részle- tesen taglalja azokat a kér- déseket, amelyek a magyar elvaszó község részére ér- dekelnek birtak.

E sorok írója még 1964 február havában kapcsoliat- ba lépett dr. Roth Siegfried- del ebben az ügyben és az- óta is számos beadványban, memorandumban dolgoztuk fel az erre vonatkozó anya- got és terjesztettük az ille- tékes hatóságok elé, ame- lyek akkor még nem ismer- ték ennek a náci áldozat kategóriának a történetét és még kevésbé ismerték el kártérítési igényjogosit- ságát.

Azóta a helyzet lényege- sen megváltozott — amint azt dr. Roth Siegfried is ki- fejti és ezért szükségesnek látom a mai helyzetnek rö- vid összefoglalását:

1. Ki jogosult kártéríté- sre a magyar nyelvtérletről elszármazott náci áldozatok köré- l?

Elvben mindenki, aki a náci terror következtében kárt szenvedett. A magya- roknek csak a munkaszol- gálatban, KZ-ben vagy eh- hez hasonló módon elsen- vedett időre jár kárpótás szabadságvesztés címén: ha- ly 112.50 Márka illetve 60 évben felülieknek havi 150 Márka.

Tehát a begettőzésért, a munkaszolgálatért, a KZ- ben eltöltött időért sőt az u. n. zsidó házakban eltöl- tött időért is jár kártérítés, ha ott a károsult fogoly- ként vagy fogolyhoz ha- sonlóan volt kezelve.

2. Kártérítésre jogosult mag a náci áldozat, annak özvegye, kiskorú gyermeke, vagy általa eltartott fele- mők is igényelhetnek kárté- rítést, illetve havi járadé- kot.

3. Mikortól jár a kártéri- tést? Szerintem a szabadság- vesztés ideje már 1940 au- gusztus havától számítható, ha egyénileg a német náci terror igazolható, de minden munkaszolgálatos esetében 1942 januártól és minden egyéb üldözöttnek 1944 márci- us 19-től, Magyarország náci megszállása óta.

4. Meddig lehet igényt be- jelenteni?

Az igénybejelentés hatá- rdeje 1955 április 30.

5. A hontalanság igazolá- sa?

A hontalanság igazolása a Musos szövetség, illetve az URO útján egyszerű eskü alatti vallomással el- intézhető.

6. Számos végítélet van már egy bori, ukrainai va- lamint honi munkaszolgá- latos ügyben, amelyek kedve- zőek és felhasználhatók, — bár döntvénynek — a ma- gyar joggyakorlat értelmé- ben nem tekinthetők.

7. A volt muszosok és más magyar náci áldozatok egyéb kártérítési igénye ér- vényesítése végett még tár- gyalások vannak folyamat- ban — korai lenne ezek vár- ható eredményeiről tárgyal- ni. (A tervezett és beigért novella a BEG-hez még nem jelent meg.)

8. A BEG érvénybe lépte (1953. IX. 30) óta számos rendelet és kiegészítő cik- kely jelent meg — amely- nek az 1953-as helyzettel szemben lényeges könnyíté- seket jelentenek — ahogy ezt már kifejtettem — ami feltétlenül arra mutat, hogy a nyugatnémet kormány az egyéni kártérítések ügyét is rendezni akarja.

9. Izraeli állampolgár-ká- rosultak is igényelhetik a „Haertefond” külön juttatá- sát.

10. Izraelben élő náci rok- kantak külön járandóságot a „BEG” alapján nem ig- nyelhetnek, de remény van arra, hogy a Szochnut vagy Izrael állama fog róluk gondoskodni. A rokkantságot, mint soronkívüli kiegészítő alapot elismerték.

11. A rend kedvéért emé- ltem meg, hogy a rendelkezé- sésre álló adatok szerint 1964-ben 17 millió font folyt be az izraeli kártérítéshoz a német egyetemi kártérítésho- zól és 1965 évre az állam 20 millió font bevételre szám- lít. Ezen összegek nagyrés- zé még a régi törvények alapján folyt be, de már sokan kaptak Izraelben ellé- getet a „BEG” alapján be- nyújtott igényekre.

12. A „BEG” alapján ké- rendő kártérítés nem érinti azon volt Musos és KZ-es jogi igényét, aki a háború alatt valamely német cég gyárában, műhelyében, bá- nyájában stb. dolgozott. Bá- ért a munkáért rendes pol- gári per után lehet kárté- rítést követelni. A híres próbaper az I. G. Farben- industrie ellen most másod- fokon folyik. Az első fo- kú 10.000 dollár kártéri- tést ítétek meg az I. G. Far- benindustrie ellen, de ez nem lehet akadály a annak, hogy hasonló próbapereket indítsunk más cégekkel szembe. Itt elsősorban a boricokra gondolok, akik a Siemens Union A. G. bá- nyájában dolgoztak. A Mu- szos szervezet után igye- kezni fogunk próbapert fo- lyamatba tenni.

A Claims Conference mű- ködésére vonatkozó elh- körszót is nagyon érdekes adatokat hozott nyilvános- ságra. Csak halásak lehet- tünk dr. Roth Siegfriednek, hogy a probléma megtár- gyalására a nagy nyilvános- ság előtt lehetőséget adott. Ez a probléma a magyar náci áldozatokat is közvet- lenül érdekl és külön köz- leményben fogom állástog- lásiásunkat ismertetni.

Dr. Polgár Miklós

VIDOR közvetítő-iroda
TEL-AVIV, ALLENBY 84.
Telefon: 3345.
LAKÁSOK
EKZISZTENCIAI
ÜZLETHELYISÉGGEL
ÜZLETEK
TELKEK, stb.

Függöny dekoráció
Legújabb dekorációs anya- gok nagy választékban.
Dekoráció, függöny, nap- ellenző rendelés előtt, az- át érdekeljen, kérjen töl- tőnk árajánlatot.
Részletek is.
Feinreich-Blau
T. A., BEN JEHUDA 50.

Minőségi butorok
KOMPLETT SZOBÁK,
EGYES DARABOK,
KÁRPITOZOTT BUTOR
nagy választék — olcsó árak,
kényelmes részletfizetés.

FINGER BUTOR
TEL-AVIV, Allenby 6.

Hámásmid
Rehovot, Herschensohn u. 2.
SZU- és ROVARIRTÓ
célköz üzeme mindentelre rovar- elpusztítását, egér, patkány ki- rítást GARANCIÁVAL vállalja.
Hívásra házhoz megy.
Magyarul beszél.

Új szabászati tanfolyam
indul JUNIUS 14-én
kezdők és szakmabeliek részére.
LEGUTJÁB PARIISI MÓDSZER
BEARASMTA-KÉSZÍTÉS
MODELLIROKAS
DELAN ILUS
(székhely: Neugrósch, Béla)
dipl. szabásznő
T. A., Ben Jehuda 51/A. haj.
Telefon 22332.
Jelentkezés naponta
10—18 óra között

Különleges nyári ajánlatunkról
HOLGYEKNEK
COTTON-RUHÁK
eddig soha nem látott, legazabb anyagok- ból és modellekben.
19.900 22.250 36.—
Moss-szintartó tartós
JERUZSÁLEM,
King George 21.
Csakis elsőrendű anya- gok, jó kidolgozásban
UJ FÉLTÉRSI RENDSZERUNK AZ ŐR- ENDELKEZÉSÉRE ALL.
Mérjen bővebb felvilágosítást

heszél az egész város
URAKNAK
NYARI ÖLTÖNYÖK
„Palmbeach” 55.— 42.— Fresco 34.900
NADRAG: Fresco 9.900 7.950
Kammgarn 22.500 20.500
Csakis elsőrendű anya- gok, jó kidolgozásban

KIÁLLÍTÁSOK

Meketon-Fischer Chává szobrai a Mikra-Studióban

Két tucatnyi, olajfa-ágakból faragott, igen érdekes kis szobrok ezek. Eredetiségük abban áll, hogy a szobrász az olajág alakja által vezetteti magát s ez diktálja neki a témát. A simára csiszolt szobrocskákon látszik az ég hajlása is és a barna fa természetes sötét erése. A dudorokkal ellátott ág állapotos nő figurájává alakul a művész keze alatt,

Robert Baser: Jaffai tengerpart

míg a villaalakú, az anya és gyermek kompozíciója lesz. Fantázia és tehetség van ezekben a kreációkban, amelyek kellemesen hatnak a szemnek, annak ellenére, hogy egy-egy szobor kifejezése nemcsak komor, hanem szurrealista módon eltorzított.

Meketon Chává két szobrara a két év előtti izraeli kiállításon is felfigyeltek a hozzáértők. A szobrász Amerikából alijázott, hosszabb ideig a Kibuc Chazor tagja volt, négy év óta Be'er Szeván él férjével és három gyermekével.

ROBERT BASER a festők és szobrászok egyesületében

Minden tájlag érdekes izraeli helység megtalálja a maga művészt. Ahogy beszélhetünk Jeruzsálem, vagy Haifa festőjéről, úgy Robert Baser Jaffa festője. A jaffai kávéház, a romok, a piac, az utcagyerekek, az utcánők, a megéves vagy jobbmódu jaffai interieur, egyszerűen Jaffa egész térképe és belső élete megértéssel és szeretettel tükröződik vissza Robertnek csaknem mind a hetven olajfestményéből és akvarelljéből. Képeinek legnagyobb része derűs és világos, nevető, napfényes színekkel. Vannak absztrakt képei is, amelyek az utóbbi hónapok kísérletei, azok ko-

morabbak színekben és mondanivalókban is. Nem valószínű azonban, hogy Robert megmarad absztrakt képeinél, mert epikus, költői lélek, akinek belső szükséglet diktálja, hogy mindjobban behatoljon Jaffa városának és lakosainak életébe és széles csatlakozást hoz a világgal.

Néhány szobrot is kiállított Baser, amelyekben a monumentalitásra törekszik: kőben, márványban és csont-

lusbell kapcsolat nincs természetesen a művészek között, ki-ki a maga útján jár s van közöttük már kiforrott művész is.

Percec Weinrich kubiata képei a térbeosztást és a

Baruch Agadati

perspektívát a legtöbb helyen igen ötletesen oldja meg (A macskák, A másbára). Szinkompozíciója is harmonikus és finom.

Wilhelm Lujza ez alkalommal újabb, vonalasabb stílusában, néhány igen ragyogó színezésű csendéletet és egy komorabb kifejezésű portrét mutat be.

Anna Frank cholomi festőnő két portrét állított ki, amelyek közül különösen a „Jemenita kislány” igen kifejező. Hangulatosak Dina Levin „A piacéren” című

Achusa Weiss: Csendélet

Kilencen a Gordon-utcai galériában

Kilenc festő — Lujza Wilhelm, Percec Weinrich, Dina Levin, Achusa Weiss, Eszter Kleinman, Saul Ohali, Anna Frank, Dalia Guttman, Avrahám Braunstein — egy alakulóban levő művészegyesület tagjai, együttes kiállítását rendezték. Mindegyik festő 2-6 festménnyel vesz részt benne. Semmilyen stí-

akvarellje, Eszter Kleinmann „Haifa öböl”-je, Achusa Weiss csendéletei és Dalia Guttman Rousseau-képre emlékeztető „Kompozíció”-ja.

Sokatigérő Avrahám Braunstein két olajfestménye, keszűrűk színeivel és biztos kézzel rajzolt. A fiatal művészeknek hetekkel ezelőtt volt önálló kiállítás ugyan-csak a Gordon utcai galériában.

Rubín

a tel-avivi múzeumban

A tegnap nyit meg a múzeumban Rubín festő retrospektív kiállítása, amely negyvenöt év munkáját vetíti előnk. Nemcsak a művész egyéni fejlődését látjuk ezen a kiállításon, de Tel-Aviv történetét és az izraeli művészet fejlődését is egy félvezérad alatt. A kiállítása még visszatérünk.

BARUCH AGADATI SELYEMFESTMÉNYEI — REPRODUKCIÓK

Ki ne ismerné Izraelben — főleg a régi jászvnyikok — Baruch Agadati és a tel-avivi Elchanán utcában lévő orifjét, ahol több, mint 30 éve lakik. Ebben a orifben gyűlte össze a jászv első irodalmárai és művészei, itt volt az első izraeli film előadása, az első Adlojádá megalapítása és próbái, s a függetlenségi háborúban katonai megbízások. Mert Agadati hámnak környéke hadmentér volt, de ő ottmaradt, nem menekült el az arab golyók elől.

Agadati kimagasló pionir művészegyenység. Elsősorban ismert festőművész, az főfoglalkozása, ennél végig megmaradt, de közben mindig valami újat, szépet, érdekesebb és eredetibb alkotott. Ő csinálta az első izraeli filmet „Ez az ország” címmel, amely külföldre is elkerült, s mint cionista propagandafilmet Középeurópa több országában vetítették. Magyarországon is. Sokan Agadati mint táncost ismerték életének egy szakaszában. Ugyanis volt idő, hogy mint kitűnő chászid-táncos — amiben specializálta magát — járta végig az országot. Gyönyörű, magas fiatalember fényképét mutatja, chászid-ruhában, táncot lejtve.

— Ez én voltam, hihető-e? De már nagyon régen volt — mondja.

Hihető, ha feltéteztünk erre a magas, szikár, ma is igen jóméjű emberre.

Húsz év előtt az ő ötlete volt egy purimi felvonulás (az első Adlojádá) és ő szervezte meg azt. Időközben kitűnő fényképész is volt.

A nála összegyűlt újságírók közül a régiek legendákat mesélnek róla s főleg arról, hogy milyen sokoldalú őtehetőség. Mindent, amit csinál, elsőrangúan és eredetien csinálja. Egész lényét, minden energiáját belevetve alkotásába. Most is valamit új, „csomó” miatt hívta meg az újságírókat. Utóbbi időben képet készített a kinaai és japán technika mintájára, — de olyan módszerrel, hogy mozdulatai tökéletesen megmaradnak minden szin. Kilenc ilyen képet mutat be, portrékat, virágcsendéleteket, stb. Val-

lamennyi derűs, kellemes színekben. Az „Or-Cél” előzet-nyomda hozzá hónapok fáradságos próbálgatás után rájött egy módszerre, amely által kitűnő reproduciókat készít ezekről a festményekről. Négy színt használ (sárga, piros, fekete, kék) hozzá s minden árnyalatot kihoz velük. Ilyen típusú reproduciókat eddig, állítólag, csak Svájcban készítettek. Az első se-

lyemfestményeket, amellyel próbálkoztunk („Hóra”) kitűnő eredményt ért el. Már 300 igen szép reprodukciót készített belőle. Forgalmába is hozta őket, az Allenby-utcai Blumstein kép-és könyvkereskedésben kaphatók. További tervek, természetesen, a reprodukcióknak külföldön való elhelyezése, ami egyelőre még különböző nehézségekbe ütközt.

Üzem-vezetőt KERES

férfikonfekciós cég. Bemutatkozás naponta, délelőtt 8-10 között.

Heilig Clothing Ltd. Jeruzsálem MEKOR BARUCH, BINJANE HATAASZJA.

Kellemes ünnepeket kíván vevőink: POLLÁK textil Tel-Aviv, Rámbám u. 9. sz. Megérkeztek a bel- és külföldi cotton-anyagok. Gyönyörű minták. Olcsó áruk.

8 Uj Kelet 1953 V 26

DAAT szöpirodalmi és tudományos könyvtár. TEL-AVIV, ROTSCCHILD BLV. 24. SZ.

Regények, uticirások, politikai riportok, műszaki- és orvosi művek. Angol-magyar-hebber szótárak fölíratai. — Vidéken fiókkönyvtárakat létesítettünk. — Magyar könyveket magas áron veszünk. Legyen ön is tagja még ma a „DAAT”-nak!

חפצי החסון לבנין

חפצי החסון

ERTÉKELŐ MEGTAKARITÁS SIKUN ORJARA

Niki-játékok

Minden máskorban meg lehet kapni „Niki”-csomagolás el- lenében egy doboz „A K” pudingot, VAGY csokit „Niki”-csomagolás el- lenében egy üveg „Aka” márkájú mé- set, vagy lekvárt.

„NICA” gyártmány. Terjesztő: „AKA”.

GISELA GÖDIE Hírteljesítő Jelenet: Dolly Haas a világhírű színésznő és táncosnő rövidesen Izraelben mutatkozik be.

A rokkant Muszosok sürgősen jelentkezzének kártérítést igénylők bejelentése végett. MINDEN VOLT MUSZOS, ha már jelentkezett is bejelentésére. — Jelentkezők iradánkban saját érdekeiben, a kártérítést igénybe vonatkozó adatok felvétele végett. — A KARTÉRITÉSI IRODA BEJELENTÉSI HATÁRIDEJE: 1953. SZÉPT. 30. Jelentkezés: HAIFAN: Arizoroff 3/a. II. em.; TEL AVIVBAN: Lilonbium 33. I. em.; JERUZSÁLEMEN: Merdáz Kávenáz; NATANJAN: Imperial kávéház — minden helyen vasárnap és csüt. d. u. 5-7-ig.

Jól bevezetett óras- és ékszerész-üzlet Tel-Aviv szívében, a Mugrábi mellett, teljes felsze- reléssel (National kasszá- val) ATADÓ. VIDOR közvetítő-iroda, T.-A., Allenby 94, tel. 3945

AZ UJ SZINHÁZ KÖZLI: Az Egy csók és más semmi című zenés komédia rison-lecioni előadása kedden, június 7-én ESTE 8.30 ÓRAKOR LESZ A TIFERET MOZIBAN.

Miért kísérelt meg Teddy öngyilkosságot?

(Az alábbi történet főszereplőjének nevét és címét érthető okoknál fogva, megváltoztattuk.)

Az éjszakai szerkesztőségben csegett a telefon.

— Kérem — mondotta hibernál egy ideges nő hang — jöjjön valaki az urak közül, mert attól tartok, hogy a férjem megint öngyilkos lesz, ha nincs aki meghallgassa. Kérem jöjjenek. Kerek József felesége beszél, Hámoszád utca 11. alól.

A név ismerősnek tűnt. Mielőtt elindultam volna, átlapoztam néhány művelti újságot és meg is találtam, amit kerestem:

„Kerek József fiatalember öngyilkosságot kísérelt meg a Merkáz szállójában. Előzőleg leveleket küldött szét a kormány tagjainak, több közéleti személyiségnek és a lapok szerkesztőjeinek. A búcsólevelekben elmondja, hogy a rendőrség évek óta üldözi és ez kergette az öngyilkosságra. A fiatalember luminalt vett be, de tettét idejében felfedezték és kórházba

A rendőrség és Kerek József közös vádjai

Írta: Lampel Tamás

szállították. Állapota nem ad aggodalomra okot.”

Lesiettem a lépcsőn és beültem egy taxiba:

— Hámoszád 11.

Az utcácska a város központjában fekszik és a 11-es számú ház amolyan „jó polgári” benyomást tesz. Ha az ember megkerül a házat és az udvar felől lemegy 8-10 pincelépcsőt, egy szűk kis folyosón át bejut Kerek szobájába. A szoba berendezése egyszerű, de izléses; ágy, kis asztal, két szék, szekrény és egy polc, amelyen füzetes regények állnak, de van közöttük egy Bromfield is.

Az ágyon jóképű fiatalember fekszik, az asztal mellett még két férfi foglal helyet. Külsőjük nem mondható bizalomgerjesztőnek. A szekrény előtt erősen állapotos fiatalasszony tesz-vesz.

val támadtak nekem — mutatja karján a sebhelyet — de megmenekültem és átjöttünk Tel-Avivba. Hálfán nem maradtunk az arab miatt és mert rengeteg férfi ismerte a feleségemet.

A rendőrség megkezeleti az életét

— Tavaly februárban házasodtam meg. Csendes, tisztességes életet akartunk élni, de a tel-avivi rendőrség egy percig sem hagyott nyugton. Uton-útfélen bevitték a rendőrségre, barátaim iránt érdeklődtek, faggattak és egy-két napig mindig bentartottak. Mondtam nekik, hogy hagyjanak békét; három éve annak, hogy három hónapot ültem és nem követtem el azóta semmit. De ők csak folytatták. Azt mondták, hogy költözzek el Tel-Avivból.

— Végül is jelentkezünk az egyik kibucban, de csak néhány hónapot töltöttünk ott, mert feleségemnek nem ízlett a kibuc élet. Visszajöttünk Tel-Avivba.

— Azon voltam, hogy ne

kerüljek a rendőrség szeme elé, de szerencsétlenségemre, munkakeresés közben, találkoztam az utcán egy detektívvel és a kálváriám újra kezdődött. A rendőrség nem felejt el életem egyetlen ballépését és nem hagy békében. Azt akarják, hogy menjek más városba, legyen velem gondja másnak. Elgymeztettek a szomszédokat, hogy ügyeljenek rám, szóltak a munkaadóimnak, hogy rovtomultu vagyok. Minden percben itt van a zöld rendőrségi autó, házkutatást tartanak, persze nem találnak semmit, de mégis bevisznek. Bent tartanak 48 órát, aztán kiengednek, a törvény szerint ugyanis bírói végzés nélkül senkit sem zárhatnak be ennél hosszabb ideig. De néha egy hétig is bent vagyok, mert a 48 óra leteltével átvisznek egy másik rendőrségi épületbe és ott újra számolják a két napot. Ünnepek alatt például mindig bent ülök. Purimkor olyan szép háziünnepségre készülünk, amikor egyszerre csak itt a rendőrség és a vidám purimból szomorú purim lett. Egyszer meg is vertek, mert tiltakoztam eljárásuk ellen. A két nap elteltével egyszerűen azt mondják, hogy elmebeteg és ezzel a dolog részéről el van intézve.

Hiába minden

— A házban senki sem áll szóba velem, a munkahelyem sem tartanak tovább, amint megtudják, hogy a rendőrséggel van dolgom. A rendes emberek úgy kerülnek, mint a belpoklost. Sohasem tudom, hogy a holnapot otthon fogom-e tölteni és a munkahelyemen egyszer azt mondom, hogy beteg voltam, másnap, hogy meghalt valamelyik rokonom, amíg ki nem dobnak. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között önkremlentek az idegim. De nem törtem össze. Clinikus lettem. Mosolyogtam, amikor bevitték és kialakítottam magamban valami hamis filozófiát: hogy ellenkezőm, ha gyomrom hogy elbizakodjon. Végül majd csak elkövet valamit a rendőrség, ami ellenkezik a törvénnyel és akkor eljő az én óram.

Mert azt, hogy ártatlan és becsületes vagyok, nem lesz nehez bebizonyítanom. Tudja, nincsenek azonosítási bünyök és ha valakit a rendőrség állandóan szemmel tart, anélkül, hogy bármit is rá tudna bizonyítani, az olyan ember ártatlan. Egy időre megnyugtatót az a filozófia, de annyit piszkáltak és székáltak, hogy végül is letörtem.

— Péntekre (április 30.) ismét beidéztek. Megkérdezték tőlem ezredszor, hogy miből élek. Megmondtam nekik, hogy egy automata-mosodában vagyok kihordó. „Biztos azért, hogy kifirkészhesd a lakásokat” — válaszoltak — és eltanácsoltak az állástól. Megmagyaráztam nekik, hogy a feleségem már a hetedik hónapban van és nem várhatok arra, hogy olyan állást kapjak, ami a rendőrség tettségét megnyeri. Könyörögtem — mondják meg, hogyan bizonyítsam be, hogy évek óta tisztességes, becsületes életet élek, nem kártyázom, nem iszom, nem csinálok semmi rosszat. De ők csak azt válaszolták, amit mindig: menjek el Tel-Avivból.

Bovettem a luminalt és vártam a hatást

— A végtelenségig el voltam keseredve. A Jehuda Hálfai utcai rendőrség mellett a járásbírósg előtt rögtön gépies emberek ülnek. A pénteki kihallgatás után egyenesen hozzám mentem, lediktáltam az egyiknek a búcsóleveleket és elindultam luminalért. Egész nap a patikákban jártam, aztán hasamantem és irtam feleségemnek egy levelet, amelyben bejelentem, hogy elmegyek. Nem akartam azt írni, hogy öngyilkos leszek, mert az ijedség megártott volna neki. Kivettem a Merkáz-szállójában egy szobát, lefeküdtem az ágyra, bevettam több, mint száz luminalt tablettát és emlékszem, az éjszaka nem aludtam, hogy mikor áll be a hatás. A kórházban érdeklődtem fel. Ha a rendőrség nem hagy békén, legközelebb ügyesebben csinálom.

A feleségem elmeséli, hogy mosdóból hazajövet találta meg a levelet és mindjárt a legrosszabbra gondolt. A

térjenek. A bíróság felszólította a rendőrség főparancsnokságát, nézzen utána az ügynek és állapítsa meg, mi az igazság.

A Janai, a sajtóosztály főnöke a rendőrség országos parancsnokságán és Z. Steinberg, a tel-avivi körzet nyomozóosztályának felügyelője, határozottan visszautasították ezeket a vádakot.

A rendőrség csak örül annak — mondják — ha valaki jó útra tér, rendes környezetben jut lakáshoz és munkát talál. Ez egy gondolat kevesebbet jelent a rendőrség számára. A volt bűnözőkről egyébként egy külön intézmény is gondoskodik, amelynek éppen az a célja, hogy megelérteshez juttassa őket. Nem igaz tehát, hogy a rendőrség bárkit is óva in-

tene, még ha tudja is szomszédjáról, vagy alkalmazottjáról, hogy rovtomultu bűnöző.

Az egyik rendőrtiszt asztalán könyv fekszik. Beszélgetés közben fellapozzuk. Érdekes könyv rovtomultu bűnözők fényképeit, személynévjegyeit tartalmazza. Megtalálom Kerek József fényképét és mellette „bece-nevét”: Teddy. Tovább lapozok és még két ismerős arcot látok: azt a két embert, akit Kerek lakásán találtam az első látogatásom alkalmával. Megmutatom őket a rendőrtisztnek.

— Látja, ez a baj — mondja — hogyan bízunk valakiben, aki ilyen társaságba jár?

Csak ha vaj van a fején

A rendőrségnek sem ideje, sem emberanyaga nincs, hogy szemmel tartson mindenkit, aki valaha börtönben ült. De ha tudják valakitől, hogy állandóan bűnözők és prostituáltak társaságába jár, vagy hogy kártyázik és veszt, pedig nem dolgozik, ha munkanélküli és éjjel a parkokban alszik, nappal pedig egyik autóbusz-torbóba a másikba áll, anélkül, hogy felszállna a kocsiba, vagy pedig lakóházak körül ólalkodik — akkor csak természetes, hogy a rendőrség rövid pórázra fogja. Az ilyen embereket beviszik, kikérdezik, megpróbálnak információkat szerezni tőlük az alvilágról és házkutatást tartanak náluk. Az ilyeneket zaklatják, hogy ne legyen nyugtuk, hogy ne érezzék magukat biztonságban, hogy ne legyen idejük és módjuk újabb bűncselekményeket kitervezni.

Lehet, hogy többször is letartóztatják őket, anélkül, hogy sikerülne rájuk bizonyítani valamit és lehet, hogy a rendőrség apparátusa néha melléfog. De végeredményben a rendőrség nem nyul senkihez, ha nincs majdnem teljes bizonyosság, hogy meggyőződve arról, hogy az illetőnek vaj van a fején.

— Es mennyiben vonatkozik ez Kerekre? — kérdezem.

Kerekéről a következőket állítja a rendőrség:

Akrobata kerestetik

Hálfán 1951 folyamán több akrobatikus betörést követtek el. A tolvajok macskaszőrű ügyességgel másztak fel az erkélyre második és harmadik emeleti lakásokba és a gyuan az artistavilágra terelődött, mert „közönséges földi halandó” nem lett volna ilyen teljesítményekre képes. Teddy Kerekét is figyelni kezdte a rendőrség és így került 1951 augusztusában bíróság elé, amely három hónapra ítélte el, anélkül azonban, hogy a rendőrségnek sikerült volna a betöréseket rábizonyítani. A bíróság csavargásban és betörőszerszám tartásában találta csak bűnösnek. Bűntettese letöltése után a rendőrség „elvezette vele a kontaktust” és csak itt-ott idézték be néhány órára. Tavaly februárban Teddy és Dóra, akiről a rendőrség tudta, hogy prostituált, bejelentették a rendőrségnek,

hogy Dóra apjának ellenkezése dacára, meg fognak házasodni, mert új életet akarnak kezdeni. A dolog nem ment könnyen, mert az alvilág iratlan törvényei szerint egy ilyen nő sok pénzt ér, 500 fontot és még többet és aki el akarja venni gazdaságját, annak váltásdíjat kell fizetnie érte. Kerek nem fizetett és majdnem pórujtárt, de végül is elvette Dórát. Ebben az időben a jeruzsálemi rendőrség kérésére letartóztatták Kerekét, mert betöréssel gyanúsították, de alibit bizonyított. Tavaly februártól augusztusig nem hallottak róla. (Ezalatt volt kibucban.) Augusztusban több betörést követtek el Tel Avivban, a rendőrség többek között Teddyt is keresni kezdte, de csak decem berben találták meg. Kihallgatása alkalmával tisztázta magát és hazaengedték.

Ne keveredjen a korpa közé

— Azóta állandóan szemmel tartjuk időnként beidézni, kihallgatjuk és hazaengedjük — mondja a rendőrtiszt.

— De miért? — kérdezem.

— Azért, mert négy évvel ezelőtt három hónapra ítélte a bíróság?

— Azért figyeljük, mert tudjuk róla, hogy rossz társaságba jár.

— Tedy azt állítja, hogy megverték a rendőrségnek.

— Ez nem igaz — válaszolja Steinberg rendőrtiszt — tisztázzuk egyszer és mindenkorra: az izraeli rendőrségnek nem vernek.

— Azt is mondja, hogy ha akarják üldözni Tel Avivból.

— Ez sem igaz. Minke nem érdekel, hogy 5 hol van, hanem csak az, hogy mit csinál.

Svájce

— Nem könnyű Izraelben rendőrnél lenni — fejezi be az interjú Steinberg rendőrtiszt. — Izraelben olyan demokrácia és szabadság van, mint a világ legkultúráltabb és legdemokratikusabb országában. Emberek, akiket vaskézrel tartottak kórházban, hajóra ülnek és idejönnek, ahol olyan az atmoszféra, mint Svájcban.

— Nem is volna baj, hogy nálunk Svájc van — mondja és sóhajt egyet — a baj csak az, hogy nem minden uj olé — svájci.

Kibuc — Haifa — börtön

Kerek még kicsit bővült volt a luminaloktól és így néhány nappal elhalasztottuk a beszélgetést. Amikor másodszer meglátogattam, lassú, szagotot beszédmodorban, de igen világosan és intelligensen mondogta el történetét:

Pesten született, 22 éve, eredetileg Kleinnek hívták. A nyilasok alatt kereszteltek bújították. Szülei elpusztultak. A háború után, 1946-ban, Bécsben és Németországon keresztül Franciaországba jutott és felszállt az Exodus hajóra, hogy alijázson. A hajó hírhedt kálváriája után visszakerült Franciaországba, de 1948 elején, 16 éves korában, sikerült illegálisan bejutnia az országba.

Egy évet Tel-Joséfbán

Üldözi a múlt

Kiszabadulása után a haifai rendőrség vette gondjába és elhelyezte a Szolél Bonénál. Hét hónapig volt a ramlei cementgyár éjjeli őr. De otthagyta állását, mert vonzotta a vidám városi élet és üntették a cementszákok. Megtakarított pénzzel bejött a városba, de a pénz egykettőre elfogyott és megintcsak nem tudott elhelyezkedni. Anyira nekieseredett, hogy visszaférés jelentkezett a magyar követésben. De az utolsó pillanatban megmondta magát. Nemsokára rá behívták katonának.

A katonai szolgálat egyenesbe hozta volna, ha nem találkozik egy nap volt col-latársával, akit ugyanabba a táborba osztottak be, ahol ő szolgált. Kerek megijedt, hogy a volt „kolléga” felelő málját a többiek előtt.

A hasis arab

— Tudtam Dórától, hogy utcaó — meséli — a szomszédságomban lakott és egy hasis-szívó arabnak volt a tulajdona. Itt-ott váltottam vele néhány szót és egyszer meghívtam táncolni. Látam, hogy értelmes lány, akinek kétségbeesett vágya, hogy kiláboljon a pocsolóvilágból. Embennem akkor már kialakult az elhatározás, hogy megpróbálom és rendezett családi életet kezdek. Ugynevezett tisztességes nő nem akartam feleségül venni: tudtam, hogy nem megy börtönviselt emberhez férjhez és nem akartam egy életet át takargatni a múltamat. Még aznap este elhatároztuk, hogy összeházasodunk.

— Bizony — bófogat felesége, aki mellettünk is — olyan boldog voltam, hogy otthagytam az átkozottat,

háltával harcol

aki kétszer meg is kését, mert nem akartam „kisszolgálni” vendégeit.

— A dolog nem ment olyan könnyen — folytatja elbeszélését Kerek — az arab és barátai nem akarták kiadani kezükből Dórát, aki ennos és fiatal nő léte az átlagosnál több pénzt hozott a konyhára. Es ezek a kábítószertől örökké részeg nőkufarok ceppet sem fínom emberek. A legrovidebb utat választották, hogy meg szabaduljanak tőlem: háltá-

Legújabb és leghatásosabb ránceltávolító kúra
„Skinszèrum”-mal Hormon - vitamin- és
plaszticizáló-kivonatok
a MIR JAM kozmetikában
Tel.: 62678 T.-A., Allenby 28

Az IKKA képviselőt kéri:
a május 5-ik csoportban még továbbítani kívánt
csomag megrendeléseket Magyarországra
LEGKESŐBB A JÖVŐ HETEN FELADNI.
A sávuotra kiosztott csomagokról az átvételi elismer-
vények visszaérkezése ugyancsak a jövő hétre várható.
MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEMBEN: WEISS búrnő (Vaján Moe) Stem Uzun
Málka (Princess Mary)-u. 15., a. n. 4-6.
TEL-AVIVBAN: „ORIGINA L” TEXTILÜZLET,
Merkáz Báál Melácha 3. sz. (6-os, 13-as autóbusszal szem-
ben) délután 10-12 óra délután 5-7 óra között.
HAIFAN: GISZRALAY KLARI kávészalonban, Nordos-
utca 21 szám.
vagy levél útján:
Eng. G. KEMÉNY, JAFFA, POB. 8118.
„IKKA” AZ EGYEDÜLI VÁMMENTES
csomagküldési lehetőség Magyarországra.

Kingsley Martin:

Elmetisztítás Kinában

Az „agymosást”, ami nyugati fordítása a kínai „elmetisztítás” kifejezésnek itt gyakran az „átnevelés” elegánsabb megjelölésével illetik. Ez néha egy őszinte és önkéntes „megértési” folyamata, amely azonban, ellenállás esetén, kegyetlen lelki és testi kínzásokban és az egyén teljes erkölcsi megtöretésében kulminálhat. Célja, hogy rávegye az egyént a kommunista filozófia elfogadására. (Amennyire lehetséges, lelkes elfogadására). Az eljárás módszerei személy, idő, hely és helyzet szerint változnak. Első fázisában a hitetlent, vagy nem teljesen megbízható munkatársat egy fáradhatatlanul sérely, de barátságos rábeszélési kísérletnek vetik alá. Ha az alany nem mutat hajlandóságot az együttműködésre megindul a preselő gép munkája, melynek nyomását munkahelyén, a társaságban, sőt otthonában is érzeli. Ha mind az nem hozza meg a kívánt

eredményt, az illetőt letartóztatják és magánzárkában heteken, vagy hónapokon át kizárólag Marx, Lenin Mao Cse-tung és más kommunista szentírások szellemi táplálékán tartják. És ha a makacs páciens az ily módon elébe állt, napnál is világosabb igazság sem téríti észre, az illetőt a fizikai kényelmetlenségek különböző változataival igyekeznek jobb belátásra bírni.

Az agymosási folyamatról több megbízható beszámoló áll rendelkezésünkre. Egyesek, akik átmentek rajta, az elképzelhető legborzalmasabb emberi élményként írják le; mások oly hálás lelkesedéssel beszélnek róla, mint Billy Graham megtérítettjei. (Fiatal amerikai hitizsónok, aki a modern technika segítségével, televízió, rádió és monstre négygyűléseken igyekszik visszavezetni a közönséget a krisztusi tanokhoz — a szerk.)

gondolkodású intellektuelek, akiket még a forradalom előtti időkből ismertem, sokkal szabadabban beszéltek, másai a periodikus tisztogatások bármelyik időszakában. Tény, hogy volt egy időszak, amikor a művelt kínaiak csak úgy kerültek el egy szigorú „átnevelés” dómát, ha a Nyugatot nyilvánosan megtagadták és „őszinte” hűségfogadalmat tettek az új rezsimnek. Egy idejleg számtalan kereskedőt, tisztviselőt, volt Kuomintang politikusot, tudóst, írókat és művészt vetettek alá az áttérítés több-kevesebb fájdalmas processzusának. Akinek állásfoglalása a legcsekélyebb kétségbe adott okot, köztudott, hogy a

vényszék elé állították és felszólították, hogy ismerje be a múltban a proletariátussal szemben elkövetett bűnét. Első belismerését, ha nem találták elég őszintének és „szívbillakadónak”, egyszerűen visszadobták és nagyobb „erőfeszítésekre” szólították fel. Ha második vallomását sem találták kielégítőnek, a makacs védőt ellen üzembehelyezték a preselőgépet: őrtésére adják, hogy a további ellenállás munkahelyét, esetleg személyes szabadságát veszélyezteti. Értésülésem szerint a beldézetek óriási többsége tisztában van az ellenszeregő következményeivel és aránylag gyorsan belátja, mi a teendő.

Amikor megnyílnak a vaskapuk

Igen figyelemreméltó Geoffrey Bull esete, aki élményeit „Amikor megnyílnak a vaskapuk” című önéletrajzában írja le. A mű minden sorából csak úgy sugárzik az őszinteség és a tárgyilagosság. Bull Tibetben misszionáriuskodott és mikor a kínaiak megszállták a tartományt, nem csinált titkot belőle, hogy egyetlen célja a tibetieket a keresztény Isten hitére téríteni. Egyáltalán nem meglepő tehát, hogy kémkedéssel vádolták és letartóztatták. Bull nem veszi rossz néven foglyulejtői vádjait, sőt még tisztességes és őszinte szándékukat is hajlandó elismerni és kiemelni a parasztság iránt tanúsított szolgálatkészségüket eltelten a Kuomintang tisztviselők önző korrupciójával. A misszionárius csak azért tudta átszenvadni a megpróbáltatásokat, mert hite legalább olyan erős volt, mint a kommuniztáé. Ellen tudott állni a materialista érvelésnek, mert hitt Ádám és Éva történetében. A válaszos percekben, bárhol lüktet fel Bibliáját, mindig erőt és vigasztalást merített belőle. Ugyáztzik sohasem vette ki ily szörnyű megpróbáltatásoknak; és ismételtén köszönetet mond Nekki, hogy megóvta őt hite elha-

gyásától. A legnagyobb csapás akkor érte, amikor elvették tőle a Bibliáját. A Szentírás vigasza nélkül, magánzárkájában, éhesen, az éjjel-nappal folyó vallatások és testi kínzások között három és fél esztendő telt el, ebből az utolsó néhány hónapot, halálos ítélet alatt, siralomházban. Mig egy szép napon közölték vele, hogy örökké számúzik Kinából és átadották a határon azzal a szerény kéréssel, hogy gondoljon szeretettel foglyulejtőire és meséljen szépeket a kínai kommunizmusról a nyugati világnak. Ennek a rendkívüli történetnek csak egyetlen magyarázata van éspedig, hogy a kommunizták nem úgy viselkedtek, mint a szűkeg törvényeinek engedelmeskedő realisták, hanem mint hitbuzgó fanatikusok, akik sem mitől sem riadtak vissza, hogy egy elveszett lelket megmentenek. Mindent elkövettek, hogy észszerű érvekkel és rábeszéléssel megtérítsék maguknak Bull urat; és mikor rájöttek, hogy minden erőfeszítésük hiábavaló, senki sem kötelezte őket arra, hogy szabadon bocsássák; nyugodtan megölhetnék volna és a mesét tetszésük szerint mondhatták volna el. Könnyen hamisíthattak volna egy beismerő vallomást. És mégis hónapokon, sőt éveken keresztül, egy egész sereg kommunista hittérítő, közöttük sok magas pozíciót betöltő egyéniség mérte össze marxista igazságát a misszionárius bibliai hitével. A magyarázat az, hogy mind két fél, mint megszállottak, hitték a végső igazság illuziójában.

Vallásbűnbánás Kinában

A kínai keresztények közül csak kevesen akadtak, akik inkább vállalták a koncentrációs táborok szenvedését, semmint lemondtak volna hitükről. Peking természetesen azt állítja, hogy a letartóztatottak valamennyien veszedelmes ellenforradalmárok és nem egyserű „szabadon gondolkodók”.

A kifogás elavult és jogosan gyanús. Egyébként maguk a kínai hatóságok sem állítják, hogy a kommunista doktrínát már egyetemesen elfogadták. Ellenkezőleg, ki-jelentik, hogy a régmódi vallásokat Kinában tisztelgetben tartják. Egy jóhiszemű Kína-tudóstól hallottam, hogy legalább is 1962-

Rip Van Winkle a strandon

Az ausztráliai Sydney strandján nagy riadalmat keltett városi ellenőrök megjelenése, akik eltávolították a strandról a modern fürdőruhákat viselő fiatalokat. A felügyelők egy 20 év előtt megzavart és régen elfelejtett törvényre hivatkoztak, amely előírja, hogy a nyilvános helyen fürdőzőknek olyan fürdőruhákat kell viselniük, amely a váltótérdig az egész testet eltakarja.

JIDDIS KOMÉDIA SZÍNHÁZ

DINA HALPERN főszereplővel: Premier

FROJ KÉGN FROJ

3 felvonásban

Írta: S. PERLMUTTER. — Zene: L. WOHL

Csütörtök, május 26. **KIRJÁT-MOTZKIN**

Péntek, május 27. **KIRJÁT-MOTZKIN**

Szombat, május 28. **TEL-AVIV** a Bét Hápió kerthelyiségben, 8.30-kor

Hétfő, május 30. **L U D D**

Kedd, május 31. **J A F F A, N O G A**

Szerda, június 1. **P E T A C H - T I K V A**

Csütörtök, június 2. **TEL-AVIV OHEL SEM**

Tömeges „áttérések”

Bull új történetének olvasása után a nyugati megfigyelők alkalmasint arra a meggyőződésre jutnak, hogy a hivatásos kommunizták szűkkörű kiikkjén kívül ma Kinában mindenki terror alatt él. Peking nem kelti ost a benyomást; liberális

KERESZTREJTVEÉNY

1955. MÁJUS 28.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Visszatér: 1. Vízma: enné. — 5. A szerencsés istennője. 9. Modern festőművés. 18. I-vel gyakori jamaonita név. 18. Vízma: sziget — angol flottabázis. 19. Úr, gánda — orosz. 21. Vízma: idegen nő név. 22. Igj kezdődik a mese. — 25. Ant... operát. 28. Meseben ismert. 29. ... evst, brandlial folyó. 28. Bekebelezett európai ország. 34. fon. 29. Szűkeg volna rá. 31. Vízma: ilyen víz is van. 32. M. N. C. 38. OM — angol. 34. Göttem. 35. Híres regény címe. 36. Nigériai város. — 38. Francia kollaboráns volt. 41. Valha. 42. Kopasz. 43. Ganda-ság — héberül. 44. Rad... operaház. 47. Szél. 48. Molegővi gyűmölcs. 49. fon. — 50. A tel-avivi Amerikai Olimpia Ház röviditése. 52. Híres festmény. 54. Jól van. 55. Francia író. 56. Grünlandi fok a Sziget keleti részén. 57. Híres regény nyugóhaja, fontelkusan. 58. Rendeljenesség. 59. Csak iparváros. 60. Allat. 61. Vízma: are ószid. 62. T-vel, angol uralkodó család volt. 64. Kolléga. 65. Spanyol város. 66. Plutonium. — 68. Speciális csónak. 70. Keleti mártótság. 71. Helyhatározó rag. — 72. Svungba hős. 44. földbeli. — 73. Tengeri állat. 74. Férfi és nő név egyaránt. 76. Híres amerikai színésznő. 77. Tat keverve. — 78. Ilyen mértékű is van. 79. Vízma: Shakespeare figura. 80. Nagy-Británia (y=4). 82. Ország. 83. Harangzó. 84. S-sel francia író. 87. Pápa volt. 88. Magyar legenda hős, daljátékot is írtak róla. 89. Idegen nő név. 90. Angol szónok és író. 95. Vízma: egyszólagos — héberül (nőneme). 96. — 98. Vízma: 98. V-vel —

101. Ló ültetés. 102. Ninos meg. 104. Utas — idegen nyelven. — 105. Divány — héberül. 106. Mész. 107. Duplással sz. — 108. K-vel hármasít.

Függőleges: 1. Híres regényírő (Van Goghól író). 2. Vízma: francia város. 3. Földet az USA. 4. K-vel vögy — héberül. 5. A magyar felkutatások foglalkoznak sokat ezzel a problémával. 6. Szita. 7. T-vel jutni. 8. Nyomás, hűtőközelemben. 9. Feszesség, magos. 10. Tartalom. 11. — 2. Sziget. 12. Vízma: olyan stólsó betű. 13. Vízma: olyan szocialista vezér, az stólsó harcosszavának kezdőbetűje. — 13. Csak együtti — németül. 14. Vízma: válaghírű gitárzenész. 15. Úra — héberül. 16. Vízma: 17. Felfedezés. 18. Föld. 19. Vízma: K-vel diákragyó hős. 20. Vízma: amerikai hadvezér. 21. Mezőgazdasági művelet. 22. Madár (cs=4). — 23. Híres dráma címe. 24. Püszintés. 25. Detektivus témá. — 26. Tibeti vallású, uralkodó. — 28. Agy — héberül. 40. Ország. 41. A-vel beváltást jelent. 42. Francia generális volt. 101. Felsőbb.

102. Vízma: népdal kezdete. 43. Beethiánnyal lényképséggé márká. 47. J6, jóivan — francián. 48. Híres lányszó. — 49. — 12 függőleges nevének első betűi. 51. Vízma: helyhatározó. 52. Vízma: id. pénzem. 54. Ilyen csúrhoz nem is rosz. 55. Műtűcsok. 57. Shakespeare-méreg. 58. Csak. 60. Melegítő berendezés. 61. Héber nő név és férfi név. 62. Ital. 63. Vízma: ezekről a lelkéről tá Gogol. 64. Ilyen taktus is van. 65. Tragikusn elhunyt híres fortopor. 66. Magyar író. 67. Vízma: héber nő név. — 68. Vízma: kétség, félm is az. 70. ... a folyó Mozambiqueben. — 72. — 87 vízma. 73. E-vel francia Nobel-díjas tudós. — 76. Vízma: moosor. — 78. Vízma: teremté bennszülöttek. 79. Vízma: idegen folyó. 81. A szakadó gép... 82. Főváros. 83. Rögjön, id. nyelven. 86. Földész. 91. Volt magyar miniszter. — 92. Skandináv férfinév. 94. Vízma: országos — héberül. 95. Lapátóra. 96. Pathányok — angolul. 98. Idegen nő név. 100. Francia generális volt. 101. Felsőbb.

ig a vallás szabad gyakorlása nem volt tilos és a buddhista kolostorokban még ma is vannak barátok. A Kisebbségek Intézetében ösztöndíjas növendékek is lánám és buddhista teológiát hallgatnak és istentiszteletre járnak. Egyidejűleg asonban kötelező a marxista-leninista igaz vallás tantárgyának felvétele is. Altitlag semmi fizikai nyomást nem gyakorolnak rájuk, de úgy vettem ki, hogy mindaddig diákok maradnak, amíg meg nem térnek az „igaz” hitre. Vagyis, ha mankábbos akarnak jutni, alapos okuk van arra, hogy elhagyják régi vallásukat. (The New Statesman and Nation.)

„A lányok, a lányok...”

Tel-Aviv, (Az Új Kelet katonai tudóstírójától). — A Hűgötöltség napi felvételén résztvevő katonai egységek közül a katonalányok léptek a legelőb- ben, és a veszerkai főnök sorlóggel tüntette ki őket. A hivatalosan köztölt nap- parancs szerint, a veszerkai által kinevezett bizottság úgy találta, hogy diszlop- sen kívül a lányok ruhá- zatauk kifogástalanságával körítették tisztaságával is megérdemelték a kitüntö- bést.

Képeslap

Am amerikeit nem érdek- li, milyen a műveltség, tu dácsod, vagy modorod. Meg- ragadja a kezdetet és olyan erősen szereti, ahogy csak bírja. Ha sziszeg, megvet. Ha ellenben te bizonyos erősebbnek, sőtve igyekszik visszahúzni a kezét és biztos lehet benne, hogy ettől kezdve mélysegen tisztel. (Hong Kong Standard)

A sheffieldi rendőrség egy különösen veszélyes gonos- tóv után nyomoz, aki Kö- zépsangia löbb városában követett el súlyos bűncsele- ményeket. A rendőrség kö- rümeleletet bocsátott ki a bandita ellen, melyben kü- löns ismertetőjelként est közli: „A szóbanforgó gen- zster teljesen úgy viselkedik mint egy angol gentleman.” (Daily Mirror, London)

Rev. R. R. Parg, az an- gol kongregációs egyház as- szahajú lelkesze divatkirá- lyok és manequinek között foglalt helyet a párizsi Co- medie Francaise színpadán és meghatottan vette át a nemzetközi szavetarkötő- ver seny nagydíját. A lelkes egy magakötőte nehéz sport-jersey munkával vett részt. A versenyen tizenkét európai államból vettek részt, több mint 120 ezer munkával. (Science Digest)

Az újságíróknak elmondta Pary lelkes, hogy a felesé- ge nem tud kötni és teolo- giai könyvekből olvas fel neki, miközben 5 kézimun- kásik. (Paris Match)

Egy angol tudós hosszú és fáradtságos számításokat ez között abból a célból, hogy magállapítsa, mennyi ember élt a földtekén a világ kez- detétől a mai napig. A szá- mítás eredményeként a tu- dós közölte: a földnek pon- tosan 46.827.843.975.075.845 lakosa volt, ami azt jelenti, hogy minden négyzetlábnyi területen, még a sarkvidé- keket, a tengert és más la- katlan területeket is bele- számítva, átlag öt ember élt. (Science Digest)

Egy amerikai repülőgé- ség épületén ez a felirat el- vasható: „Vigyázat! Először az agyat bekapcsolni és csak azután üzembehelyezni a száját.” (Reader's Digest)

Egy ismert népidemokra- tikus politikus autójával na kirohan egy fának. Mikor a kórházban magához tér, megkérdezi a mellette ülő apólot: — Hol vagyok? — A tizenkettesben — vá- laszolja az apólot. — Szoba, vagy eella?... (Boraszem Jankó)

A 21 éves Richard G. Bur- ke, cambridgel (Massachu- setts állam) lakos megnyer- te a váltóperét, mikor bebi- zonyította, hogy neje előz- leg már kilencszer volt férj- nél, amé elhalgatott előtte. (Time, Cskágó)

Am apa meg akarta ma- gyarázni a fiának, mi a kü- lönség a közönséges puska és a géppuska lövése között. Elm mondta: — Hát képzeld el magad- nak, fiam, először én beszé- lek, azután az édesanyád. (Reader's Digest)

Egy yonkersi (New York állam) vendégében ez a fel- írás olvasható: Fontos figyelmeztetés atomtámadás esetére! 1. Örtzd meg a nyugalmad- dat! 2. Fizezd ki a számládat, azután 3. szedd a lábad és fuss úgy, ahogy csak tudsz! (The American Magazin)

UJ KELET RÉSZVÉNYPALYASAT

1955. MÁJUS 28.

NEVÉ: _____

CÍME: _____

APRÓHIRDETÉSEK

Maradjon fiatal

Pedikür - Kosmetika

Délioldalon is.
Tel-Aviv, Allenby 31. sz.
(Eckmann mellett, az udvarban)

ADAS - VÉTEL

30 HEGEDŐT megvételre keres
Diamond, Uj Kelet, T. A.,
Hámcsov 11.

UJ VARRÓGÉP 150.- fontú,
részeire, csak ing. Hirschensohn-
nál, Jaffa, Buzstruz 12.

ÓRA - ÉKSZER

Vétel - JAVÍTÁS - Eladás
VADNAI ÉKSZERESZ
T. A., Allenby 33. (udvar)

VARRÓGÉP-eladás, csere, javítás,
részeire. Előző és Fia (azelőtt
Kassa). Jaffa, King George 30.

ALKALOMI LUXUSBÚTOR eladás
eladó T. A., Allenby 97., II. be-
járás, III. em. 13. (D. u. 1-4,
7-9 kisért.)

Toll-pehely

PÁRNA, DUNNA
VÉTEL - ELADÁS - CSERE
MODERN TISZTÍTÓZEM
Elhozók és hazaviselők
„MERKÁS HANGOCOT”,
Tel-Aviv, Szezo Hámlecek 2.
(King George-sarok)
Telefon: 21891

BUTOR: komplett hálszoba, szal-
takok, székek, íróasztalok eladók.
Lederer, Jeruzsálem, Alchahai u.
28/a.

HÜHASEKRENYEK: 2, 3, 4-
ajtósak. Magas és alacsony hű-
tők. Szalonasztalok, fotelok, ír-
óasztalok, rádió, gramofonszekré-
nyek, kézikönyvek, - WAGEN-
BERG-BUTOR, T. A., Rámbám-
utca 5.

HASZNÁLT AUTÓGYERTYÁKAT
keresek megvételre (Champion)
14.18 mm. Ganz, Montage T. Spa-
ced, Tel-Ganin, POB. 514.

KOMPLETT ASZTALOSZEM el-
utazás miatt eladó. - Reisman,
Ros-Finik.

ELADÓ MESEK letételekkel, hullák
és szőnyegszőnyegek, Haifa mel-
lett. Érdeklődni: Haifa, POB 135.

VEZÜNK 12-személyes toldó-
szőnyeg, kézmunkák, marok-
percolant, figurákat, csücsköt, kris-
tályt, sőt. Britán és Berohn, Jeru-
zsaem, Princess Mary.

ALLAS FOGLALKOZÁS

Esztergályos

szakmunkásokat, valamint
tanulóit felvesszük.

SINUS

autóalkatrész-üzem,
T. A., Derech Háslom,
Pilot Rádió-épület.

SEKÁCS-HAZASPAR
elhelyezkedne intézetben, pensió-
ban, stb., az ország bármely ré-
szében. „Snakemberek” jellegre a
kiadása.

KERÉKPÁROS LAKHÍRDŐT
felvesszük Uj Kelet Jeruzsálemi
fiókja. Jelentkezés 5-6 óráig:
Merkás-kávéház, King George 1

TARSALKODÓNT keresek Tel-
Aviv közelében lakó, idősebb nő-
rokonomhoz, bentlakással. - Cima
a kiadása.

Kozmetikusnokot

akik a szakmában teljesen
perfektek - krémkészítés,
lábszörtelenítés, stb. -
felvesszük.
TEL-AVIV, ALLENBY 31.
Kozmetika * Pedikür.

Értesítem bevételét, hogy lesmet
elkerültem varrni és házakhoz is
járak. LAZAR CHANA, Petách-
Tikva, Amédár B. 56.

Perfekt, önálló
varrónöt
keres
a női konfekciós szakmából

JAFIT

TEL AVIV, ALLENBY 31.

Perfekt KESZTYUVARRÓKOKAT
(kézivarrot) és kezdőket keres
textilanyagból készült kesztyűk
varrásához „TAKIM”, Tel Aviv,
Haifa-u. 9. (Bázel-szok mellett).
Jelentkezés délután 3-1-g.

Könyvek - Könyvtárak

30 ES UJ KÖNYVEKET olvashat
a Jámber Eliseva kötetek könyv-
tárából. Tel-Aviv, Allenby 84, ad
varban. Könyveket a legmagasabb
áron veszek.

KÜLÖNFÉLE

KOZMETIKA, SZÖRTELENÍTÉS!
Legújabb amerikai típusú rövid-
hullám-géppel hívásra házhoz
megyek. Davidovits, Gav-Jaan G.,
Sikum Telber 323, Haifa mellett.

NEM CSÚSZIK A ZOKNIJA!

BESZÓJUK LASZTEX-SZEL.
MÜSTOPPOLÁS
INGALLERÓZÁS
MINT AZ ÚJ
VADNAI, TEL-AVIV, ALLENBY 33. (UDVAR)

HASKO MERNÖK CIANÓZ elcsón,
garanciával. - Tel-Aviv, Hámlecek
Korea 16, Jehuda HÁKÍV-Sheikina
saroknál. - Telefon délután 11.30
óráig: 24367.

AGYTOLLTISZTÍTÁS.
Érte megynék és hazaviselők. -
Kosherindustry, Tel Aviv, Merkás
Wolovelsky 5/14, tel. 83415.

BESZERZÉS

AGYNEMUT hozott anyagból is,
gyönyörűen készítek, alcsó áron.
Legújabb készítés- és megogram-
minálók. Pehely- és vattapaplan
megbízhatóan, olcsón készítek és
átolgozunk. Tollat, pehelyt és
magasabb áron veszünk. - West-
mann, T. A., Dizengoff 118. sz.,
Ipezház.

Paplant

A KÉSZÍTŐNÉ!
Pehely- és vattapaplan, párnák
készítése és átolgozása. Toll-
tisztítás. Pejlyhet, tollat veszek

WEINGARTEN

TEL AVIV, King George 9.

A HARCOSÁG titka: Elrejtésháló
felfedezése, Rannai Gan, Aris-
soroff 18.

LAKAS-BÉRLET

LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET
bérbeadjuk, eladjuk gyorsan. For-
duljon bizalommal a „Hámlecek”
irodához, Tel-Aviv, Merkás Báád
Mélhá-u. 12. Telefon: 23085.
(10-1, 4-7-g.)

LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a köz-
szert „Express” irodá utján,
Tel Aviv, Merkás Báád Melhá-u.
5. sz. Tel. 6376. (10-1, 4-6-g.)

LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel
Avivban, Ramat Ganban és kör-
nyékén bérbe ad a közszert
Ringel-iroda, Nachlat Benjamín-
utca 30. Telefon 5713.

LAKASAT bérbeadjuk, eladjuk gyors-
an és kedvezően Muna Elenberg
és Tsa Gátján, Tel Aviv, Javne 34.
Telefon: 62514.

MAKOLET-ENGEDELYEL és
berendezéssel bérbeadó Natanján,
Olaj Hungária-sikumban, 2 szoba-
hálos modern lakás. Részletek:
Goldstein Károlynál, Natanja, Si-
kum Amédár 35.

LUXUSLAKÁS, 2 szobás, külön-
legesen nagy, a tel-avivi Sédrot
Keren Kájjemetén - közvetítő nél-
kül - kiadó. „892/55” jellegre a
kiadása.

SZÜTERRENHELYISÉG, 60 m²,
utcai bejárat, nagyon világos és
levegős, erőszármal, eladó vagy
bérbeadó. Mandel, T. A., Frisch-
mann-u. 26. Tel. 20681.

ELADÓ egyszobás, ablakos-hálós,
levegős földszinti lakás, Jutány-
san. - WALDMANN, Tel Aviv,
De Haas u. 8., 1 órától (13-as
autóbusz).

MAGANOS NŐ egyszobás lakást
keres Tel-Avivban, vagy környék-
én. Ajánlatok: Gershon Ben, Tel-
Aviv, Allenby 51. „5163” száma.

Jeruzsálemben LAKASOK, üzletek,
existenciák Blechner irodája által
Hotel Zion, Luncz-u., 10-16 12-g,
4-6-g.

LAKASOKAT, üzleteket, művelési
diszkón és sikeresen közvetítő
„EMMUNA”, Jeruzsálem, Fra-
nces Mány 14., telefon 3186.

KERESÉSEK

ORDENTLICH-CALADOT Koloza,
várról - Feldafing lágerből 1947-
ben alljáltak - keresi Dáskál,
Jivne Hádromit, Rechevot, POB
102 szám.

LICHTENWORTH Igértárándiet,
akiket 1944 október-novemberben
Budapestről deportáltak, keresek
készenléti igazolásra. - Augarten
Szár, Givat-Arjja, 181-es utca
26. sz.

MICHEL GYULAT Ipolyágról,
keresi Fuchs Ignáé, Kfár-Ats,
Amédár 21.

RAWENSBROOKI, LEIPZIGI
Igértárándiet keresek készenléti
igazolásra. Schachter Rószel, Bát-
Ján, Amédár 371.

Levelezés - házasság

HAIFA LAKASSAL, jólkereső,
40-es iparos, házias feleséget keres
35 évesig. „5/48” jellegre, Uj Ke-
let, Haifa, Schapira 13.

EGYEDULALLO, középkori, lelet-
számozott-bőgőzt felvett vasmé-
lészeti kereskedő. - Észlelés
valóság „904/55” jellegre a kiadó-
hivatára kér.

FERJEZADNÁM 18 éves, bájos,
csinos leányommal modern-vallásos,
intelligens nőhoz. - „564 - jó-
megjelenés, karakter” jellegre,
dr. Figeel, Kirját-Binik címre.

FIATALEMBER ROMONN BÉ-
SEHRE, akinek Tel-Avivban jól-
menő üzlete és kétszobás lakása
van, nagy elfoglaltsága miatt esz-
tőn keresek magyar nyelvter-
letről származó, vallásos, orthodox
lány ismeretséget házasság céljá-
ból, 24-ig. - Részletes levelek:
Gershon Ben hirdetőiroda, T. A.,
Allenby-u. 51. számára küldendő
dupla borítékban, „mintaférj” jel-
legre. Minden levelet a legnagyobb
diszkrecióval visszaküldök.

ALLAMI TISZTIVISELŐ megnevel-
ni vallásos házból, harmineg.
„Mist” jellegre a Jeruzsálemi ki-
adós.

OKTATÁS

KOZMETIKAI ESTI TANFOLYA-
MOK. Szakmai kiképzést ad kül-
földi öpionális képzésűeknek. -
Mérésüket árak. „Alef-Alef” rész-
letítés. „Sofy”, T. A., Frisch-
mann-u. 30. Arcképek. Végleges
hajlétköltés (diatermia) 9-6-ig.

Varrónök

és
haladók figyelmébe!
Két hónap alatt megtanulja
a szabást és modellroást
mérték után és konfekcióra,
a legújabb amerikai módszer
szerint.

Ján. 1. és 2-án kezdődik:
1.) a fenti kurzus.
2.) Tanfolyam kezdődik -
3 hónap alatt megtanul
szabást szabni-varrni.

LYONORE

varró-, szabó- és
modellroások.
T. A., Szmo Hámlecek 72
(Az Alatkertnél.)
Beiratkozás naponta este 8-ig.

HAIFAI

apróhirdetések

KÉTEZERREL TARSULNA, vagy
elhelyezkedne jömegejelenésű üzlet-
aszony. „5/50” jellegre a haifai
fiókkiadóban.

FŐZNITUDÓ, únta oszortet a dé-
elüti órákra felvessz: Wetzer,
Haifa, Herzl-u. 5. Bemutatkozás
vasárnap délelőtt.

SZOBÁ-KONYHAS ORIF-LAKAS
Neserben, 500.-ért azonnali át-
adó. Süberstein, Neser 149.

Vendék FÉNYKÉPEZŐGÉPET:
Retina/II., vagy Leica, csetleg
cserebe rádióért. - Halper, Tirát
Hákármel.

BIZTOS MEGELHETÉS. 2000 font-
ért eladó - betegségtől mint -
Háfához közeli város egyetlen,
bevezetett és berendezett mosodája,
lakással. - Cím: Grünbergertel,
Haifa, Schapira-u. 13.

SZOBÁ-KONYHAS LAKAS sürgő-
sen átadó. Kreutzer, Haifa, Ha-
san Sekri 13.

BITKA ALKALOM! Tiz szoba,
egy rakár, négy dunám megm-
velhető föld Mitrácon olcsón el-
adó. Haifa, POB. 1861.

ÖSPVARRÓNÖT férfitelhegnem-
varrodába azonnali keresek. -
Schwartz, Haifa, Szeznád Hákar-
mel 28/a.

Merkás Hádrot

BNE-BRÁK, Akiba u. 56.
1. 2 1/2 SZOBÁ komplett, luxus,
szép kerttel, Bne-Brák köz-
pontjában 4800.- készpénz és
2000.- jelzálog. Azonnal be-
költözhető.

2. 1 1/2 SZOBÁ kékön konyhával,
Akiba-u. központjában, csak
1700.-ért átadó. Azonnal be-
költözhető.

3. GAZDOKIOSZK, magántul-
ajdon Bne-Brák központjá-
ban, 2700.- Jé megvételés.

4. 3 SZOBÁ, komplett, luxus,
II. emeleten, az Akiba utca
központjában, 3900.-. Azon-
nal beköltözhető. (*)

VOGUE

szabás- és varróiskola,
T. A., Keren Kájjemet 51.

A legmodernebb női. gyermek-
ruha szabászati kurzusok, mér-
tők, konfekció-modellroás és
lepróbiálás, reggel 8-tól este 9-ig.
A kurzus alatt ruhát készíthet
magának, amivel tandíja meg-
terül. * Előadás magyarul is.

Autóbuszok:
4, 5, 6, 7a, 13, 22, 61, 62, 66.

ADY ENDRE

JÓZSEF ATTILA

Petőfi összes versei -
Arany János balladái,
Zichy M. rajzaival - Inyes-
mester szakácskönyve -
Mirjam imakönyv - mű-
vészeti könyvek, szótárak,
nyelvtanok, lexikonok, stb
megérkeztek.

Megrendelők látogatását
kérem.

Bármely magyar folyóirat
elfolytatását vállalom.
HUNGARIAN BOOK-
IMPORT AGENCY
Magyar könyvek behozatala

Fischer Sándor

Jeruzsálem, Straus u. 3.
Alapítási év 1920.

Megtörtént
és
híhetetlen
CSODA!

Megszabadultam
VÉGLEG ES NYOMTALANUL
arcom felesleges hajszálaitól

Hochenberg Kató
gondos kezelése által
TEL AVIV, GEULA U. 11.
Telefon: 62772 11-6-ig

Ruha

SZOKNYA-BLUZ
különösen olcsó árakon!

„Állapotos”
ruházat
SPECIALIS MODELLEK

„JUDITH”
TEL-AVIV, Hákármel-u. 38.
(Allenbnyé)

Kabaré HINGA Bár

TEL-AVIV, GEULA-U. 40.
Telefon 20519, 5996

BEMUTATJA
a sávuot ünnepek alkalmából
mától minden este
a valaha ismert legnagyobb

varieté- műsort

CESAR & PEPITA
a hírneves spanyol táncospar.

SARIS
a párisi művészpár „KIKP”-vel,
betanított majmokkal.

DARIO
a leghíresebb kedvence énekes.

ARDEN TESTVÉREK
szenzációs párisi revütükben.

PHILIPHOLI
komikus-pár
könyvlegi kacagató műsora.

Léghűtött terem
A kert nyitva

Sport

A hétvégi sportesemények között
a péntek délután 4 órákor meg-
rendezésre kerülő Omonia-Petách
Tikva vegyescsapat labdarugó-
mérkőzés áll az érdeklődés köz-
pontjában. A ciprusi együttes már
tegnap megérkezett Nicosiából a
ludai reptérre. A petách-tikvai
Hapói pálya felkészülten várja a
nemzetközi labdarugó mérkőzést.

A ciprusiak második mérkőz-
ésüket már a következő napon,
szombaton játsszák Kfár Szában,
az ottani Hapóái csapatával.

As Omonia játékosai valamenny-
nyen görögök. Kitűnő atlétikai tu-
lajdonosokkal rendelkeznek, rend-
kívül gyorsak és végig bírják a
márfelőrás fokozott iramot. Lab-
dakezelésük is kielégítő. Nem lesz-
nek könnyű ellenfelei az izraeli csap-
atoknak.

Szombaton az izraeli kupa né-
gyedik fordulóját rendezik meg.
Ebben a következő nyolc mérkő-
zést játsszák is (elő a pályavá-
lasztók): Hapói Rámát Gán-
Makkabi Natanja, Hapói Chede-
ra-Hapói Tel Aviv, Ortodoxok-
Makkabi Haifa, Bétár Tel Aviv-
Hapói Jaffa, Makkabi Tel Aviv-
Bne Jehuda, Makkabi Petách Tik-
va-Hapói Máchane Jehuda, Ha-
pói Naharia-Hapói Petách Tik-
va, Hapói Haifa-Makkabi Jeru-
zsaem. A győztes csapatok to-
vábbjutnak a következő forduló-
ra. A Hapói Balfuria már sze-
rencés sorsolása alapján jogot
szerzett az ötödik fordulóra.

A korábbi bajnokság mérkő-
zést továbbfolytatják, mert a
Hapói Tel Aviv külföldi utja egy-
előre nincs biztosítva és itthon
maradt. Jeruzsálemben a Makkabi
Hádálja vendégül a Makkabi Hádál-
ja rom csapatát, Haifán a Hapói
játsszik a Hapói Mismár Hámlecek-
kel; a Makkabi Cifon Choloha
rándul a helybeli Hapói elleni
mérkőzésre, Tel Avivban a Brit
Makkabi Atid kerül szembe a
Makkabi Haifa egüttesével.

A Hapóel-uszók vasárnap
versenyeznek először

A Hollandiában megtartandó
munkás-sportversenyek uszósza-
mában az izraeli Hapóel hat vá-
logott uszója vesz részt. A ver-
seynek Dordrechtben május 29-
én, vasárnap nyitják meg és már
aznap sor kerül a Hapóel uszói-
nak szereplésére is. Az uszók us-
kőben a hajón igyekeztek sok
mozgással frissen megőrizni testi
erőjüket és rugalmasságukat és
amint alkalmat nyílt, uszótérin-
get is tartottak. Dordrechtben né-
hány nap alatt ismét visszanyerik
36 formájukat.

A kerékeskorsolya
világbajnoka: Spanyolország
Olaszországban rendezték az ez-
évi kerékeskorsolya világbajnok-
ságot. A játék a jéghekhöz ha-
sonló, de görkorsolyát kötik a
cipőre és aszfalton játsszák. A
világbajnokságot ismét Spanyolor-
szág nyerte meg. A további be-
lyezések: Olaszország, Portugália,
Svájc, Csille, Németország, Bel-
gium, Anglia.

JERUZSALEM
A HOH május 31-én, hétfőn
este 7.30 órákor a Bét Cháluot
nagyteremben (Rechávja, rechev
Ibn Gabriol) tartja meg évi ren-
des közgyűlést. A tárgyszorok az
I. Elnöki jelentés; 2. pénztári je-
lentés; 3. a Szociális Bizottság
jelentése; 4. ellenőri jelentés; 5. a
felmentvény megadása; 6. a vá-
lasztási elnök megválasztása; 7. a
Házikar megválasztása; 8. a
díjnyitványok. Amennyiben a közgyű-
lés 7.30 órákor nem lenne hatá-
rosat képes, úgy az 8 óra utáni
megjelentek számára való teljes-
tet nélkül határozatképes lesz. A
szavazati joggal bír mind a tag,
aki legalább 3 hónappal a közgyű-
lés megválasztása előtt fizetési
kötelezettségét teljesítette és nem tartozik el-
számla és a közgyűlés megtartása előtt
többel, mint legfeljebb három
egymáttalán következő hónap tag-
sági díjával.

RISON LEICION
A szokásos szombat esti teáni
életben a sávuot ünnepek miatt 4-6
marad. A legközelebbi június 4-én
lesz. A szif júniusban könyveit
al tanfolyamot indít, igen kedve-
ző feltételek mellett. Jelentkezés
a titkárságnál minden szerdán este
8-10 között, a klubhelyiség-
ben, Rotschild 32.

NATANJA
A H. O. H. templombizottság
közli, hogy a sávuot-istentiszteletet
a Bét Zeleven (Samránszid utcán)
tartják. Csütörtök este az ima
kezdeté 7 órákor. Jizkor péntek
délután 7 1/2-ór. A jizkor előtt
magyar nyelven beszél dr. Eösv
József főrabbi.

A Jád Vásem emlékülampé-
szágra feliratközös a HOH na-
tanjai iródnak: M a r k o v i c s
könyvelési iroda, a Ritz színház
mellett, naponta 5-7-ig.

A HOH natanjai kultúrösztály
közli, hogy május 30-án, hétfőn
este 7.30 órákor szeszónzó
EINSTEIN ALBERT-
EMLEKESTET RENDEK.

Előadó:
dr. Berg József;
Einstein, a matematikus;
Jámber Ferenc;
Einstein, a zsidó és az ember.
Terem: Bét Cháluot;
teremmegváltás: 300 pruta.

A Hitachdut

Oléj Hungária

közemények

Amerikai dauer . . . 2 font
Sötét hajfestés . . . 2 font

Jiszraéli fodrászat

T. A., MOHILEVER u. 40.,
Nachlat Benjámin sarok.

HABIMAH

Tel-Aviv, május 28.
szombat este
LEAR KIRÁLY
Chof-Askalon, május 28.
szombat este
TEAHÁZ

OHEL

Haifa, május 27.,
péntek este, 8.30, May-mozi
Egy este az „Ohel” tagjaival
Műsoron:
A VESZÉLYES FORDULÓ

Jeruzsálemi mezik műsora

STUDIO: ORPHEUS - Jean Cocteau darabja.
Jean Marais Maria Dilch

EDISON: MAGASAK ÉS HATALMASAK.
CinemaScope

1955 V 26 Uj Kelet

Négyhatalmi konferencia: július 18-ikán Lausanneban

Washington (UP). A Fehér Ház szóvivője közölte, hogy a négy nagyhatalmi vezető értekezletét valószínűleg július 18-ika és 21-ike között Lausanneban fogják megtartani. Ezt a lehetőséget most mérlegelik — mondotta a szóvivő. Párisban Antoine Pinay külügyminiszter azt mondotta, hogy Eisenhower elnök már hozzájárult ehhez a határidőhöz. A nyugati nagyhatalmak közösen javasolják, hogy Lausanneban július 18-án kezdjék meg a konferenciát és 21-én fejezzék be — mondotta Pinay — de a Szovjetunió más helyeket javasolt, főleg Bécs. A végleges döntést San-Franciscóban hozzák meg, ahol a négy nagyhatalom külügyminiszterei az UNO jubileumi ülésén találkoznak.

„Az elmúlt hetek fejleményei Európában azt a reményt kellik a szabad világhoz, hogy béke váltja le a hidegháborút” — mondotta Foster Dulles külügyminiszter a képviselőház külügyi bizottságában tartott beszámolójában. A Szovjetunió politikai tevékenysége növekszik ugyan a béke reményét, de a szabad világnak továbbra is erősnek kell lennie és szilárdan ki kell tartania célkitűzéseit. Ausztriában a Szovjetunió elszívta a járulékhoz csapatai visszavonásához, Jugoszlávia kérdésében teljesen megváltoztatta politikáját és a lefegyverzés kérdésében is elsősorban tettek az oroszok reális javaslatokat.

Foster Dulles beszámolója során kijelentette, hogy „Amerika rokonszenvvel fogadja” Spanyolországnak az Atlanti-szövetségbe való felvételére vonatkozó javaslatot. Erről a kérdéssel azonban egyelőre jobb zárt ajtók mögött tárgyalni.

Ottawa (UP). — Lester Pearson külügyminiszter a kanadai parlament külügyi bizottságában beszámolót tartott az Atlanti-szövetség párisi konferenciájáról és kijelentette, hogy „amíg nem simul el az Izrael és az arab államok között fennálló viszály, addig senki sem veheti biztosra a közelkeleti békét.”

A szovjetpolitikában beállt fordulatot elemelve, Pearson azt mondotta, hogy a Szovjetunió agresszív forradalmi taktikáját leértékelte a fokozatos közeledés politikája.

„Néha a taktikai változása a politikai vonal módosulását vonhatja maga után és igen jó lenne, ha most kihasználhatnók a beállt változást” — mondotta a külügyminiszter.

A párisi konferencia hozzászólásait tárgyalva arról a kérdésről, hogy mi okozta a változást a szovjetpolitikában, amely az osztrák békeszerződés megkötéséhez vezetett. Több okot neveztek meg, de senki sem tudja megállapítani, hogy ezek közül melyeknek, milyen fontosságot lehet tulajdonítani. Ezek az okok: a nyugati egység megszilárdulása, a Szovjetunió belső gazdasági nehézségei, a hidrogénbomba veszélye és végül a Szovjetunió az a valószínű kívánsága, hogy a Nyugat

csökkentsze a felkészültségét. — Ugylátszik, hogy most megbeszéléseket lehet folytatni és meg is lehet egyezni a Szovjetunióval egyes kérdésekben, de ez hosszasan folytatni lesz.

Súlyos csalódás fogja érni azokat, akik néhány megbeszéléstől általános békés rendezést várnak — folytatta Pearson.

20.000 zsidó él Vilnában

Nyolc olé érkezett a Szovjetunióból

Tegnap néhány olé érkezett a Szovjetunióból a ludi repülőtérré. Jozsef Rám, a vilnai hitközség vezetőjének 68 éves tagja, aki feleségével együtt érkezett, elmondta, hogy Vilnában 20 ezer zsidó él, akiknek többsége a Szovjetunió más városából vándorolt oda. Kovnóban is él három ezer zsidó. Vilnában három templom működik, az egyik a híres vilnai nagytemplom, amelyben a hitközség összes intézményei is működnek. Naponta két minjánra való zsidó imádkozik itt. A másik két templom a külvárosokban van. A hitközség vallási ügyekben teljes mű-

ködési szabadságot élvez. A vilnai főrabbi a város szülője ugyan, de életének nagyrészt a Szovjetunióban töltötte és csak nemrég költözött Moszkvából.

Rámnak fivére és fia él az országban, akik az elmúlt hét hónap folyamán többször is intervenciákat alijjára érdekében. Vele együtt még egy vilnai nő érkezett, Chájá Jávov, akinek két lánya él Tel-Avivban.

Ezenkívül még hat olé érkezett a repülőgépen Beszarabiából és Csernovicból. — A legfiatalabbak közöttük 48 évesek.

A választók a derbyre mentek

(Folytatás az 1. oldalról)

ta, amely végigkísérte a városon a konzervatív miniszterelnök autóját kórusban kiáltozva: Szavazatok a munkáspártnak!

A nagyközönség érdeklődése azonban egészen másfelé irányult. Eponban tegnap 400 ezer főnyi közönség előtt folyt le a híres angol derby, amelyet ezúttal 176-szor tartottak meg. Megjelent Elizabeth királynő, akinek istállója szintén részt vett a versenyben és ott volt minden közéleti személyiség, akinek nem volt elhanyagolható dolga a választásokkal kapcsolatban. De ott voltak nagy tömegben a választók is, míg a pártvezetők választási beszédei rendkívül gyér látogatottságnak örvendtek.

A sztrájkoló kikötők munkások szervezete közölte, hogy eddig 196 hajó berakodási munkálatait szüntették be teljesen, vagy részben és egyúttal megszakadt a munka 30 új hajó építésén. A kormány nagy erőfeszítéseket tesz, hogy megakadályozza a vasárnapra hirdett vasútsztrájkot, amely a vasúti forgalom 80 százalékát fenyegeti megbénítással.

Aba Even előadása

(Folytatás az 1. oldalról)

Aba Even ezután ismertette az UNO különböző fórumai előtt lefolyt vitákat és tanácskozásokat Izraellel kapcsolatos kérdésekben és ezek között felsorolta, hogy az UNO első alkalommal elismerte az izraeli zászló alatt futó hajók szabad közlekedési jogát a Szezi-csatornában, bár Egyiptom már más-

nap felrugta ezeket a jogokat. Komolyan és alaposan folyik a közelkeleti vízfeltárási és áramfejlesztési tervek vizsgálata. Az amerikai zsidóság büszkén vállalja az azonoságot a zsidó állammal és a függetlenségi napot Amerikában a közvélemény általános rokonszenvvel ünnepelték meg. Ugyanakkor nehéz küzdelem folyt és folyik a közelkeleti térségben kötött egyezmények kérdésében, valamint az amerikai segély további biztosítása érdekében. Ha valaki ezt a kérdéskomplexumot távolról, vagy közelről szemléli, nem hagyhatja figyelmen kívül a minket fenyegető veszélyeket, de mind eme viharok felsorolása után is fenntartom azt a véleményemet, hogy az elszigeteltség szó nem fejezi ki hiven nemzetközi helyzetünket.

Az igazság az, hogy minden nehézség ellenére Izrael hosszú útát tett meg. Az államot 62 állam ismerte el és 42-vel lépett diplomáciai kapcsolatba. Meg kell állapítanunk, hogy a mi korunkban egyetlen állam sem nyert olyan méretű támogatást külföldi tényezők részéről, megalakulása és megerősödése érdekében, mint amilyen támogatást mi kaptunk.

Az alapos mérlegelésből kiderül, hogy több a plusz, mint a mínusz és ne ragadtassuk magunkat szélsőségesre, ne keltsünk pánikot és kétségbeesést, de ne legyünk közömbösek és ne ülünk öbetett kézzel. Eber, de kiegyensúlyozott közvéleményre, biztonságérzetre van szükségünk és arra, hogy bizzunk győzelmünk kilátásaiban. Egy ilyen közvélemény el nem engedhető feltétele Izrael fejlődésének a külpolitikai viszonylatokban — fejezte be beszédét Aba Even.

HIREK

Előfizetési díj belföldre, egy hónapra, házhozzállítással együtt: IL 2.700.
Postacsekkszám: 4444.
F I Ó K O K :
HAIFA, Shapira-u. 13; POB 004, tel. 2453, irodai időn kívüli: 68771.
JERUZSALEM: Erdős Béla, King George 1. sz., Merkás kávéház.

1715 Sziván 5., csütörtök
1955 május 26.
(Sávuot előestéje)
5715 Sziván 6., péntek
1955 május 27.
(Sávuot)
Nyertványajutás ideje:
Jeruzsálem 5.58
Tel-Aviv 6.16
Haifa 6.07
5715 Sziván 7., szombat
1955 május 28.
Hétfő: Nász
Háftára: Sofim 13, 2-25.
Szombat kimonetése:
Jeruzsálem 7.18
Tel-Aviv 7.14
Haifa 7.16

— Sárét és Ben Gurion a képkiallításán. A telavivi múzeumban tegnap délután Mose Sárét miniszterelnök nyitotta meg Rubin Reuven festőművész reprezentatív kiállítását. Jelen voltak Dávid Ben Gurion hadügyminiszter, a diplomáciai testület tagjai, Walter Bjtán külügyi államtitkár és számos meghívott vendég. Az ünnepséget Kolb Jenő, a múzeum igazgatója nyitotta meg.

* Az ön lapja: a HATIKVA. Vegye meg minden számát. A legújabb, 293. szám egy hétre való kitérő olvasmány

* Bráv Joli kalapszalom. Tel Aviv, Hajarkon 82. Külföldi modellek, turbánok, menyasszonyi-fátyol különlegességek.

* Az Uj Színház kéri az előjegyzett jegyek azonnali átvételét. A június 2-iki telavivi előadásra még néhány jegy kapható.

* Ha jó és nem hiányos könyvet akar olvasni, csak Sámuel kölcsönkönyvtárába érdemes beiratkozni Haifán, Herzlia 7. (udvar).

ma megjelent
KAPHATÓ MINDEN KIOSZKBAN ÉS
UJSÁGARUSNÁL

— Eitemették Bisseliches Mózesné. Tegnap délelőtt óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra Bisseliches Mózesné, a magyarországi WIZO szervezet utolsó elnökét. Az izraeli magyar zsidó közélet vezetői és a család nagyszámban barátja adta meg a végtisztességet az elhunytak, akik dr. Herzkovits Fábán volt budapesti főrabbi megrázó gyászbeszédében búcsúztattott.

* MOLNAR MOSER KÖLN-VIZET használjon. Kapható minden jobb illatszerárban. — Dávid Hákohén hazatér. Dávid Hákohén, Izrael rangonni követe és felesége kedden elhagyták Burmát. A repülőtéren a rangonni diplomáciai kar dékánja, a kínai köztársaság nagykövete, a protokollfőnök, a burmai kormány újépítési minisztere és a felsőbíró elnöke, valamint az ázsiai szocialista kongresszus megbízottai, a zsidó hitközség kiküldöttjei és a saját munkatársai bucsúzták a követtől. A lapok megleghangú cikkeiben emlékeztek meg a követ távozásáról.

* Modell-ruhák eredeti svájci cotton és francia pikéből, készen és rendelésre kaphatók. Hozott anyagból is készítenek. Schwartz, Tel-Aviv, Chovevé Clon-u. 18, lakás: 2 (Mugrabi).

* ZIMRONI TOVA férfiling-szaküzlete, T. A., Sheinkin utca 29. FÉRFIDIVATCIKKEK.

* Csak tudni kell holl! „Hadaah”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadaah” kölcsönkönyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájarkon-utca ötvenkilenc.

— Párisban meghalt, Izraelben temetik. Tegnap repülőgépen Izraelbe hozták Max Aharonovszki brooklyni meteszo holttestét. Aharonovszki néhány héttel ezelőtt látogatást tett Izraelben, Jeruzsálemben élt fiánál. A mult héten egyedül visszaindult az Egyesült Államokba, meg felesége csak néhány nap múlva, hajón követte volna. A repülőgép, melyen Aharonovszki utazott, május 19-én érkezett Párizsba és amikor Aharonovszki leszállt a gépről összeesett és percek alatt meghalt. — Megállapították, hogy az 56 éves ember agyveréget kapott. Felesége és fia azonnal Párizsba repültek, hogy megtegyék a szükséges lépéseket a holttestnek a holttestnek az Egyesült Államokba való szállítására, a francia fővárosban azonban egy ismerősük rávette őket arra, hogy Izraelben temessék el a halottat. Max Aharonovszkit valószínűleg Jeruzsálemben helyezik örök nyugalomra.

Halálos autószerencsétlenség Cfat mellett

Cfat (Az Uj Kelet tudósítójától). Kedden délután halálos végű autószerencsétlenség történt a Máchnám-roszpinal orszáuton. Cvi Ancselovits, a cfati Hágáilil péksző vetkezet tagja kocsiával az országot melletti oszlopba futott és mind ő, mind pedig a mellette ülő Löwenkopf Miksa megsebesültek. Ancselovits a haifai kórházba való szállítása közben kiszervekedett. Löwenkopf Miksa az afulei kórházban fekszik és tul van minden veszélyen.

A 34 éves Cvi Ancselovits, aki feleséget egy gyermeket hagyott maga után, Sziovákiából alijázott, míg Löwenkopf Miksa magyarországi. Egy cfati labdarúgó-mérkőzésre slettek és a rendőrség megállapítása szerint Ancselovits meg nem engedett sebességgel hajtott.

A nagy siker nyomában

A Tnách-akció rendkívüli sikere után, a „Mááriv” most új kultúrkinccsel lepi meg olvasóit: Dr. Cvi Graetz: „A zsidó nép története” című hatalmas művet nyújtja új héber kiadásban, pontozva, képekkel.

Ára csak 10 font
(az eddigi 24 fontos rendes ár helyett.)

Annak érdekében, hogy biztosítsa részvételét, — iratkozzék fel 1.— font befizetésével az otthonához legközelebb eső „Mááriv”-elosztóhelyen.

Kövesse figyelemmel nap, mint nap a „Mááriv”-ot és gyűjtse össze a benne megjelenő szelvényeket.

A következő három hónap folyamán, havi részletfizetésre megkapja dr. C. Graetz: „A zsidó nép története” című 6 könyvét 3 kötetben, — értékes része lesz könyvtárának.

ספריה מנריב בניתן

